

การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
ของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม

โดย

พลตรี เอกชัย หาญพูนวิทยา
รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร
ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๖๐
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

เรื่อง การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็น
รูปธรรม
ลักษณะวิชา การทหาร
ผู้วิจัย พลตรี เอกชัย หาญพูนวิทยา **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๖๐

เอกสารวิจัย เรื่อง การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม และศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ ทั้งยังเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทยให้มีขีดความสามารถในการผลิต โดยมีขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทยและต่างประเทศ ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap และศึกษาแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้ได้รับรู้หลักการและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พร้อมทั้งแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในการส่งเสริมและเสริมบทบาทให้ภาคเอกชนต่อการพัฒนากิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ การสรรหา การจัดหา ยุทธโศภรณ์เพื่อสนับสนุนเหล่าทัพ หรือความสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมได้เมื่อเผชิญกับสถานะฉุกเฉิน แนวทางจัดตั้งองค์กรกลาง ในรูปแบบหน่วยงานอิสระ ให้สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เชื่อมต่อกับภาคเอกชน การตลาด เทคโนโลยีต่างประเทศ ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบาย ให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ แนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มี ขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรอง มาตรฐานสากล และมีข้อเสนอแนะ คือ การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม จะประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้ จะต้องมีปัจจัยและเงื่อนไข ความสำเร็จ ได้แก่ ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการแผนงานบูรณาการ แผนงานวิจัย และ นวัตกรรมที่สำคัญ (Spearhead program) การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกมิติ การปรับเปลี่ยน แนวคิดและกระบวนทัศน์การพัฒนาระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจากเดิมไปเป็นแบบใหม่ การกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ และการสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศของการวิจัยและนวัตกรรมให้มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยงกัน เพื่อการใช้ประโยชน์ในทุกมิติ

Abstract

Title Driving Thailand's defense industry into Tangible.

Field Military

Name Major General Ekachai Harnpoonvittaya **Course** NDC **Class** 60

Research Paper on Driving Thailand's defense industry into Tangible. Concrete purpose to study the strategy for development of science and technology, defense industry, Ministry of Defense, 2560 - 2579 and Roadmap. The study also compares development of the defense industry in Thailand and provides recommendations for private sector support in Thailand. By content. Study on the development of defense industry in Thailand and abroad. Study on Strategies for the Development of Science, Technology, Defense Industry, Ministry of Defense, 2560 - 2579 and Roadmap and Master Plan for the Defense Industry, 2558 - 2563. Qualitative Research concludes Analysis of the patterns of defense industry in Thailand and abroad. To learn about the principles and factors related to the defense industry. As well as improving the structure of the defense industry in Thailand. To promote and strengthen the role of private sector in the development of defense industry. To meet the objectives set. Procurement of military equipment to support the army. The ability to exist under self-reliance, reduce imports do not accumulate unnecessary. It can be mobilized when faced with emergency situations. The establishment of a central organization in the form of an independent agency. It can coordinate units within the army. Relevant government agencies. Connect with private, foreign technology markets. That can set policies. Keep clear. Including push to have practical effect. Thai Private Sector Support The capacity to produce and sell to domestic and foreign users. It is certified by international standards. It is suggested that Thailand's defense industry be a concrete one. The results are as expected. The factors and conditions of success are the efficiency of the integrated management system. Research and innovation programs (Spearhead program). Creation, recognition and acceptance. Stakeholders focus on the reform of the country's research and innovation system in all dimensions. Modification of concepts and paradigms, development of research and innovation systems from the old to the new. The Strategy for the Development of Science, Technology, Defense Industry, Ministry of Defense, 2560 - 2579. The creation of information systems for research and innovation is integrated and coherent. To use in all dimensions.

คำนำ

การศึกษากรณี การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ให้เป็นรูปธรรม สืบเนื่องมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๓ จนถึงปัจจุบัน ได้มุ่งเน้นในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนให้สามารถสนับสนุนกิจการของภาครัฐให้มากขึ้น ตามลำดับ และภายหลังจากเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ ก็ยิ่งทวีความจำเป็นมากขึ้นในเรื่องความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร

การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย การดำเนินการ โดยที่ สุดแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้งภายในและ ภายนอก ผลักดันขับเคลื่อนให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัว และมีมาตรฐานและทิศทางในแนวทางเดียวกัน การที่จะต้องสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่ง นโยบาย ที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ในการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย จำเป็นต้องวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap เปรียบเทียบการพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยต่าง ๆ เพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ประเทศไทยเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญ จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการ ทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ให้เป็นรูปธรรมที่ จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับ กระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิด ภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง และ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป

ผู้วิจัยมุ่งหวังให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นประโยชน์ในการสนับสนุนให้ทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชน เกิดความสนใจและมีแนวทางที่จะร่วมมือกันอย่างจริงจังในการพัฒนากิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ด้วยขีดความสามารถของตนเอง ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้กองทัพไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป ทั้งนี้ หากมีข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับข้อวิจารณ์ และ ข้อเสนอแนะไว้ด้วยความขอบคุณยิ่ง

พลตรี

(เอกชัย หาญพูนวิทยา)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๖๐

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ข
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๓
ขอบเขตการวิจัย	๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	๔
บทที่ ๒ ทฤษฎีและแนวความคิดด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๕
ส่วนนำของบท	๕
นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๖
รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ	๒๒
Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน	๒๔
บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม	๒๕
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย	๒๖
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน	๓๔
รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ	๓๕
การสร้างแผนที่นำทาง (Roadmap)	๔๔
กรอบแนวคิดของการวิจัย	๔๖
สรุป	๔๗
บทที่ ๓ วิเคราะห์กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๔๘
ส่วนนำของบท	๔๘
กระบวนการกำหนดแนวทางปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	๔๘
เปรียบเทียบรูปแบบการโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	
กับต่างประเทศ	๕๐
ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย	๕๕
สรุป	๕๖

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๔	
การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เป็นรูปธรรม	๕๗
ส่วนนำของบท	๕๗
รูปแบบการถ่ายโอนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่ภาคเอกชน	๕๗
การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวทาง	๖๐
การกำหนดแนวทางขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม	๖๕
สรุป	๗๒
บทที่ ๕	
สรุปและข้อเสนอแนะ	๗๔
ส่วนนำของบท	๗๔
สรุป	๗๔
ข้อเสนอแนะ	๘๑
บรรณานุกรม	๘๔
ภาคผนวก	๘๕
ผนวก ก รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์	๘๖
ผนวก ข แบบการสัมภาษณ์	๘๗
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๘

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓ - ๑	เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ	๕๒
๓ - ๒	ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ	๕๓
๔ - ๑	ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๖๔

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
๒ - ๑	ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	๒๗
๒ - ๒	โครงสร้างสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ	๓๓
๒ - ๓	โครงสร้างการจัด Ministry Of Defense สาธารณรัฐเกาหลี	๓๖
๒ - ๔	Acquisition Development Structure สาธารณรัฐเกาหลี	๓๗
๒ - ๕	Organisational Structure of MINDEF กท.สิงคโปร์	๓๙
๒ - ๖	DSTA'S Network ของ ประเทศสิงคโปร์	๔๐
๒ - ๗	โครงสร้าง Singapore Technologies Engineering	๔๑
๒ - ๘	โครงสร้างการจัด Ministry Of Defense สหพันธรัฐมาเลเซีย	๔๓
๓ - ๑	กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย	๔๘
๔ - ๑	องค์กรกลางตอบสนองนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศแห่งชาติ	๖๗
๕ - ๑	การดำเนินการวิธีเพื่อให้มาซึ่งผลิตภัณฑ์	๗๖
๕ - ๒	โครงสร้างองค์กรกลางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม	๘๐

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการทบทวน และวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคง พบว่า สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ และใช้กลไกความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ ตลอดจนมีการขึ้นนโยบาย และอ้างอิงประเด็นสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และความเชื่อทางด้านศาสนา ซึ่งในส่วนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการให้ความสำคัญกับการดำเนินการในกรอบความร่วมมืออาเซียนเพิ่มขึ้น โดยมีการแทรกแซงจากประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ เพื่อถ่วงดุลอำนาจระหว่างกัน สำหรับภายในประเทศนั้น สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีอยู่ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่มาจากภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหารด้วย

นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐบาล ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ตามข้อ ๒.๓ ระบุว่า “การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพ และระบบป้องกันประเทศให้ทันสมัย มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ พร้อมทั้งนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติ มาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาความมั่นคงภายใน โดยมุ่งระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น ภูมิภาค และนานาชาติ โดยเฉพาะ อาเซียน และประชาคมโลก ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันเป็นเครือข่ายได้” การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์รายการที่จำเป็นพัฒนากิจการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการป้องกันประเทศ ให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค และสามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและกิจการอวกาศ โดยเน้นให้เกิดการบูรณาการความเป็นมาตรฐาน ความมั่นคงปลอดภัยและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในกระทรวงกลาโหมและความสามารถในการรับมือสงครามไซเบอร์” ซึ่งนโยบายดังกล่าวสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล ในภาพรวมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันยังอยู่ในระยะเริ่มต้น มีขีดความสามารถเพียงเพื่อการซ่อมบำรุงหรือ

เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กในการสร้างอายุขัยอุปกรณ์บางประเภทสนับสนุนให้แก่กองทัพเท่านั้น หากพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีจำนวน ๔๘ โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ๘ โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย ๑ โรงงาน กองทัพบก ๒๑ โรงงาน กองทัพเรือ ๗ โรงงาน กองทัพอากาศ ๑๒ โรงงาน นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคเอกชนอีกจำนวน ๖๐ บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่ซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทธภัณฑ์ทางทหารบางประเภท อาทิ วัสดุระเบิด เชื้อประทุ กระสุนปืน รถยนต์ที่นึ่งกันกระสุน ยานพาหนะ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรส ไนโตรเซลลูโลส รวมถึงอุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมาก ยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้าหรือแข่งขันในตลาดสากลได้

อย่างไรก็ดี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธภัณฑ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะฉะนั้น อ ก จ า ก จะนํารายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย นอกจากนี้การจัดทำยุทธศาสตร์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ แล้วนั้น การบูรณาการความร่วมมือระหว่างส่วนราชการในการสนับสนุน การวิจัยพัฒนาและ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ บนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงตามขีดความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และศักยภาพของส่วนราชการ มีความสำคัญต่อการดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากการกำหนดเป้าหมายแล้ว การแบ่งมอบความรับผิดชอบ การ สนับสนุน การปฏิรูปในแต่ละระยะที่ชัดเจน โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สำหรับใช้เป็นแผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาครัฐ ที่มีความคล่องตัวในการบริหาร การจัดการ เช่น สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) และ ผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยมีแรงผลักดันที่สำคัญ อาทิ นโยบายรัฐบาลสนับสนุนจากกองทัพ เทคโนโลยีที่เกิดจากการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม รวมถึงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่กำหนด กรอบอำนาจหน้าที่ ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงที่ยั่งยืนต่อไป โดยแผนที่นำทาง แบ่งขั้นตอนการปฏิบัติได้ ๔ ห้วง ดังนี้

ห้วง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ มุ่งปฏิรูปกระบวนการกำหนดความต้องการ ขีดความสามารถของกองทัพ และการจัดทำโครงการ/แผนงานเพื่อจัดหาขีดความสามารถในการ พัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดมาตรฐานยุทธภัณฑ์ในระดับที่ ส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ และการรับประกันความปลอดภัยของผู้ใช้งาน รวมทั้งสนับสนุนให้ ผู้ประกอบการภาคเอกชนรวมกลุ่มเป็นสมาคมหรือองค์กรรูปแบบอื่น และเข้าร่วมกับภาคอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย

ห้วง พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยมีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นแกนนำที่เสริมสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม ด้านเทคโนโลยี ป้องกันประเทศตามความต้องการของกองทัพไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมโดยภาคเอกชน ทั้งการใช้งาน

ทางทหารและการดัดแปลงต่อยอดเพื่อการใช้งานทางพลเรือน

ห้วง พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๔ มุ่งส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทโธปกรณ์ โดยภาครัฐไปสู่ภาคเอกชนโดยสมบูรณ์ กำหนดนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นหุ้นส่วนสำคัญของกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ เพื่อการป้องกันประเทศและการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม ด้วยการส่งเสริมการส่งออกยุทโธปกรณ์ที่เหมาะสม

ห้วง พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๗๙ มุ่งให้เกิดความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตยุทโธปกรณ์ในชนิดและประเภทที่เหมาะสม ให้แก่ประเทศในอาเซียนและภูมิภาคอื่นๆ

จากแผนที่นำทางหรือ Roadmap ดังกล่าว ทุกห้วงมีความสำคัญและมีความเชื่อมโยงกัน หากห้วงแรก (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) ประสบความสำเร็จก็จะขับเคลื่อนห้วงต่อไป บรรลุผลตามที่ตั้งไว้ โดยมุ่งเน้นปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคหรือเป็นความเสี่ยง พิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคอาจเกิดจากทั้งองค์ประกอบภายใน เช่น กฎหมายที่ล้าสมัยไม่เอื้ออำนวย การดำเนินการที่คล่องตัว การรับประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ ฯลฯ และองค์ประกอบภายนอก เช่น การแข่งขันด้านกลไกทางตลาด การยอมรับคุณภาพของผู้ซื้อหรือผู้ใช้ เป็นต้น

โดยที่สุดแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้งภายในและภายนอก ผลักดันขับเคลื่อนให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัวและมีมาตรฐานและทิศทางในแนวทางเดียวกัน การที่จะต้องสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่ง นโยบายที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ในการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย จำเป็นต้องวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap เปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยกับประเทศต่างๆ เพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญ จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัยมีความต้องการทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมที่จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วยตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่อาจบั่นทอนมิให้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย เพื่อนำข้อดี หรือจุดแข็งมาเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิต และจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล

ขอบเขตการวิจัย

๑. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์สภาพปัญหา ปัจจัยพื้นฐาน ความร่วมมือกับภาคเอกชน การรับรองมาตรฐานโดยสากล

๒. ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต่อไป ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้กำหนดขอบเขต การขับเคลื่อนการดำเนินการในหัวข้อมาก (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) เป็นหลัก

๓. ศึกษาแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงาน ที่เหมาะสมกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูล ดังนี้

๑. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Literature) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยการเจาะลึกในแนวความคิดและหลักการในการปฏิบัติ

๒. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Literature) ได้แก่ การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติ กฎหมาย บทความ การเปรียบเทียบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไทย และต่างประเทศ และการกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ความชัดเจน และแปลงไปสู่ การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้ทราบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ตามที่ได้กำหนด ในยุทธศาสตร์การพัฒนาของกระทรวงกลาโหม รวมถึงแผนที่นำทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ มีความเป็นไปได้อย่างไร เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุด ในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

๒. ทำให้ทราบถึงความแตกต่าง ข้อดีข้อเสีย จุดอ่อนจุดแข็ง ของอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของประเทศต่าง ๆ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศไทย

๓. ทำให้ได้แนวทางการสนับสนุนและส่งเสริมภาคเอกชนให้มีขีดความสามารถในการผลิต และจำหน่าย โดยเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทำให้กองทัพสามารถ พึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนโดยไม่ต้องพึ่งพิงจากต่างประเทศ และส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนา ตลอดจน การเผยแพร่ข้อมูล ความรู้และสร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงกลาโหม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตกลงใจในการ ขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เป็นรูปธรรมต่อไป

บทที่ ๒

ทฤษฎีและแนวความคิดด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การศึกษาคณะ การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้เข้าใจถึงบริบทที่เกี่ยวข้องว่าเหตุใดระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ซึ่งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทธศาสตร์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย ถึงแม้ก้าวหน้าไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจ และทบทวน กรอบแนวความคิดในระดับนโยบาย แผนการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นโยบายดังกล่าว สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี สำหรับใช้เป็นแผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตลอดจนนำผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ร่วมด้วย ดังนี้

๑. นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ การศึกษาของ พล.ต. อนิรุจน์ มัสโอตี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๑.๒ แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

๑.๓ แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓

๑.๔ นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๖๐

๑.๕ นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการ พ.ศ.๒๕๓๕

๑.๗ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

๑.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

๒. รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

๓. Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน

๔. บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

๕. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๖. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน

๗. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ
๘. การสร้างแผนที่นำทาง (Roadmap)
๙. กรอบความคิดของการวิจัย
๑๐. สรุป

นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. การศึกษาของ การศึกษาของ พล.ท. อนิรุจน์ มัสโอติ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ประเทศไทย พบว่า

“...การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในปัจจุบันมีการดำเนินการโดย กระทรวงกลาโหมเป็นหลัก โดยมีโรงงานผลิตของตุนส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการ แล้วอยู่ภายใต้การควบคุมกำกับดูแลของ กระทรวงกลาโหม ภายใต้ พ.ร.บ.โรงงานผลิตอาวุธเอกชน พ.ศ.2550 และการดำเนินการภายใต้ โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการนโยบายที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน คณะกรรมการที่ ปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน และคณะทำงานอีก 3 คณะ ที่ รองปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นประธาน ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวก็นำไปสู่ การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ระดับหนึ่ง แต่เมื่อมีนโยบายที่จะพัฒนาให้พึ่งพาตนเองได้ และให้พัฒนาไปสู่เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม โครงสร้างที่เป็นอยู่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สามารถ ตอบสนองนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑.๑ แนวทางปรับปรุงโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

จัดตั้งองค์กรกลางในรูปแบบหน่วยงานอิสระให้สามารถประสานหน่วยงาน ทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกับภาคเอกชน การตลาด เทคโนโลยี ต่างประเทศ ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ กล่าวคือ

๑.๑.๑ กลไกการขับเคลื่อนโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของกระทรวงกลาโหมที่มีความเหมาะสม

ที่มุ่งให้เกิดกลไกที่มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของประเทศลดปัญหาการซ้ำซ้อนของการ ขับเคลื่อนการพัฒนาโดยคณะกรรมการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน และทำให้เกิดการทำงานร่วมกันของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและมีการบูรณาการ จึงเสนอให้ใช้คณะกรรมการนโยบายด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร ซึ่งมี องค์ประกอบ คือ

๑.๑.๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ

๑.๑.๒.๒ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรม

กรรมการเลขาธิการป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
ปรับเปลี่ยน เป็น กลไก “คณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ” เป็นกลไก

หลักในลักษณะ Super Board เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพของประเทศ อยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการระดับชาติที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นผู้บริหารสูงสุดของกระทรวงกลาโหม ที่มีส่วนได้ส่วนเสียต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นประธาน และองค์ประกอบกรรมการฯ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ และผู้แทนภาคเอกชน เพื่อให้องค์ประกอบครบถ้วน ดังนั้น อย่างไรก็ตาม ภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน และเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีเอกภาพในการดำเนินงานมากขึ้น การปรับปรุงองค์ประกอบ สรุปได้ดังนี้

ประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หรือรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมมอบหมาย **รองประธานกรรมการ** ปลัดกระทรวงกลาโหม **กรรมการ** ผู้บัญชาการกองบัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงแรงงาน ปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) **เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน** ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสมาคมธนาคารไทย ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน ๓ คน **กรรมการและเลขานุการ** ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ เสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๑.๒ ตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและภาคเอกชน

เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

๑.๑.๒.๑ ส่วนสนับสนุนเงินทุน

๑.๑.๒.๒ ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ

๑.๑.๒.๓ ส่วนกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ (กลาง)

๑.๑.๒.๔ ส่วนการวิจัยและพัฒนา

๑.๑.๒.๕ ส่วนเทคโนโลยี

๑.๒ องค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้นำทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพิ่มมากขึ้นจากเดิมที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา ดังนี้

๑.๒.๑ กำหนดทิศทางนโยบาย แผนแม่บท และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ รวมทั้งกำหนดอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในอนาคต พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาให้เกิดบูรณาการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๑.๒.๒ ขับเคลื่อนการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับทิศทางนโยบาย แผนแม่บทและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศที่กำหนด รวมทั้งกำหนดมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๑.๒.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนภาคเอกชนให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตด้วยการสร้างและประยุกต์ใช้งานวิจัยพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม ตลอดจนสนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน

๑.๒.๔ ส่งเสริม สนับสนุน รวมถึงกำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่สอดคล้องกับนโยบาย แผนแม่บทและยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศ

๑.๒.๕ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามนโยบายและแผนการพัฒนาอุตสาหกรรม ทั้งในระดับภาพรวมของประเทศ และรายสาขาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพที่กำหนด รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานที่สำคัญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมทราบ

๑.๓ แนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

จากผลการวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อสอบถามข้อมูลการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ที่เป็นรูปธรรม ทำให้ทราบมาตรการจูงใจ แนวทางการสนับสนุนและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน สรุปได้แนวทางคือ

๑.๓.๑ มาตรการทางภาษี ในการส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยให้แรงจูงใจทางภาษี สิทธิประโยชน์สำหรับการระดมทุน การนำเข้า - ส่งออกแก่ภาคเอกชนที่ประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๓.๒ การจัดแผนความต้องการจัดหา ยุทโธปกรณ์ จากหน่วยผลผลิตของกระทรวงกลาโหม และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ระยะ ๕ ปี จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน สามารถวางแผนการลงทุนและการผลิตได้ล่วงหน้า

๑.๓.๓ แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่ กระทรวงกลาโหม รับผิดชอบเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่จะเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับเพิ่มมากขึ้นและชัดเจน โดยควรมีหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งทำหน้าที่แทนกระทรวงกลาโหมโดยตรง

๑.๓.๔ การส่งเสริม จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งในขั้นต้น โดยผลักดัน กลุ่มอุตสาหกรรม อารูธ, กระสุน และวัตถุระเบิด และกลุ่มยานยนต์ของภาคเอกชน เข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการจัดทำแผนการพัฒนาเป็นการนำร่องให้ ภาครัฐส่งเสริมผลผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพาณิชย์ ทั้งนี้การบูรณาการ ภายในกลุ่มภาคเอกชนด้วยกันเองเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งภาคเอกชนแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกันกำหนด เป้าหมายจัดสรรขอบเขตงานตามความสามารถให้สอดคล้องกัน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของภาคเอกชนในภาพรวมของประเทศ

๑.๓.๕ ด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน มีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการ จัดตั้งสำนักมาตรฐานของ กระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำหนดมาตรฐาน ยุทธโศปกรณ์ โดยเฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปทั้งนี้ในปี ๒๕๖๐ จะจัดตั้งสำนักมาตรฐานทางทหารของ กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหม เพื่อทำหน้าที่ เป็นฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลางดังกล่าว ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโศปกรณ์กลาโหม (กมย.กท.) โดยลำดับแรก จะทำการกำหนดมาตรฐานกลางของกระสุน ดินส่งกระสุน และ องค์กรประกอบ ที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เข้าประเมิน และให้การรับรองมาตรฐานของหน่วยผลิตทั้งภายใน กระทรวงกลาโหม และภาคเอกชน เพื่อให้ หน่วยใช้ซึ่งได้แก่กองทัพมีความเชื่อมั่นและใช้คุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวเพื่อดำเนินกรรมวิธีจัดหา ต่อไป และเมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้ จะกำหนดมาตรฐาน ยุทธโศปกรณ์ให้สูงขึ้นต่อไป...”

๒. แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙

สงครามเย็นได้ยุติลงในช่วงปี ๒๕๒๓ ถึง ๒๕๓๓ ซึ่งหมายความว่าโลกได้เข้าสู่ยุค หลังสงครามเย็นมาแล้วถึง ๑ ทศวรรษ หากพิจารณาในเชิงของปัจจัยเวลาจะเห็นได้ว่าการ จัดเตรียมกำลังกองทัพสำหรับสภาพแวดล้อมของสงครามเย็นได้ผ่านเลยมาแล้ว ๑๐ ปี นอกจากนั้น ยังมีปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่เป็นแรงผลักดัน เช่น การเข้าสู่ยุคข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าจากนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ซึ่งนำไปสู่ การปฏิรูปการเมืองและระบบราชการ และวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อกิจการทหารโดยตรง ไม่ว่าจะในเชิงของความเป็นสถาบันหรือความเป็นวิชาชีพ ซึ่งทำให้ต้องทบทวนกระบวนการจัดเตรียมกำลังกองทัพอย่างจริงจัง กล่าวโดยสรุปก็คือ สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างสิ้นเชิงจากยุคสงครามเย็น การปฏิบัติภารกิจ ป้องกันประเทศและการรักษาผลประโยชน์ของชาติในปัจจุบัน และในอนาคตมีองค์ประกอบ ที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการบริหารการป้องกันประเทศในปัจจุบันและในอนาคต จึงต้องได้รับการ ทบทวนด้วยความรอบคอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ มีกำลังกองทัพประจำการ ที่มีขนาดเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์และภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ มีระบบกำลังสำรอง และระบบการระดมสรรพกำลังที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถขยายกำลัง กองทัพได้อย่างรวดเร็วเพียงพอในการปฏิบัติตามแผนป้องกันประเทศ

ในระหว่างปี ๒๕๔๐ ถึง ๒๕๔๒ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ได้ร่วมกับ กองบัญชาการทหารสูงสุด(ขณะนั้น) และเหล่าทัพ นำแนวความคิดพื้นฐานตามที่กล่าวแล้ว ไปพิจารณาจัดทำแผนแม่บทในขอบเขตความรับผิดชอบของตนผ่านกระบวนการพิจารณากลับกรอง ในรูปของคณะกรรมการร่วมระดับต่าง ๆ จนกระทั่งได้รับความเห็นชอบจากสภากลาโหม และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ได้อนุมัติให้ใช้เป็นแผนแม่บทตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๔๒ แผนแม่บทฉบับนี้เรียกว่า “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย” เป็นแผนที่กำหนดกรอบระยะเวลาการปฏิบัติเป็น ๓ ห้วงระยะเวลาตามปีงบประมาณประกอบด้วย การปฏิบัติในระยะสั้น เป็นการปฏิบัติในปี ๒๕๔๓ ถึง ๒๕๔๔ รวม ๒ ปี การปฏิบัติในระยะปานกลาง เป็นการปฏิบัติตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ จนถึงปี ๒๕๔๙ รวม ๗ ปี และการปฏิบัติในระยะยาว เป็นการปฏิบัติ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๓ จนถึงปี ๒๕๕๔ รวม ๑๒ ปี โดยกำหนดแนวความคิดในการปฏิบัติแยกเป็นกลุ่มงาน ๕ กลุ่มงานหลัก และ ๔ ระบบงาน มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

กลุ่มงานแรกได้แก่ กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งประกอบด้วย ๒ องค์การคือ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม และกองบัญชาการกองทัพไทย ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวง กลาโหม มีแนวความคิดในการปฏิบัติคือ ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง เป็นการปรับปรุงสายงานความ รับผิดชอบโดยแบ่งออกเป็น ๔ สายงานคือ สายงานบริหาร สายงานนโยบาย สายงานวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี และสายงานกิจการพิเศษ ทั้งนี้มีการปรับสายการบังคับบัญชาและปรับภารกิจ ปรับการจัดหน่วยในบางหน่วยงาน โดยดำเนินการแก้ไขกฎหมาย กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องในระยะปานกลางถึงระยะยาว เป็นการรวมหน่วยงานที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันเข้า ด้วยกัน รวมทั้งยกเลิกการปฏิบัติงานบางประเภท และ/หรือ รับโอนหน่วยงานจากกองบัญชาการ กองทัพไทย และเหล่าทัพเข้ามาไว้ที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม หรือปรับโอนงานบางอย่างให้กับ ส่วนราชการอื่นหรือภาคเอกชน

ในส่วนของกองบัญชาการกองทัพไทย มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ ในระยะสั้นถึง ระยะปานกลาง เป็นการปรับโครงสร้างกรมฝ่ายเสนาธิการร่วมจาก ๖ กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม เป็น ๙ กรมฝ่ายเสนาธิการร่วม โดยเพิ่มกรมนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ กรมระบบควบคุมบังคับ บัญชาและสารสนเทศ และกรมปฏิบัติการร่วมและผสม ทั้งนี้มีการปรับการจัดหน่วยในส่วน บังคับบัญชา ส่วนปฏิบัติการ ส่วนกิจการพิเศษ และส่วนการศึกษา

นอกจากนั้น การปฏิบัติในระยะยาว ยังจะได้พิจารณาปรับปรุงการปฏิบัติงานร่วมกันใน งานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ งานนโยบายและความร่วมมือด้านความมั่นคงในภูมิภาค และการบริหาร ทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ระหว่างสำนักงานปลัดกระทรวง กับกองบัญชาการทหารสูงสุด ให้มีเอกภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นกลุ่มงานที่สองได้แก่ กลุ่มงานด้านการเตรียมกำลังและ ปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งประกอบด้วยเหล่าทัพ และระบบการอำนวยการยุทธวิธีร่วมและผสม มีแนวความคิดในการปฏิบัติ ดังนี้ กองบัญชาการกองทัพไทย ปรับปรุงระบบอำนวยการยุทธวิธีทั้งในยามปกติ และยามสงครามให้เกิดประสิทธิภาพในการยุทธวิธีร่วม โดยจัดตั้ง “คณะผู้บัญชาการทหาร” ซึ่งประกอบด้วย ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสนาธิการทหาร ทั้งนี้จะมีการปรับปรุงหลักนิยม กองทัพไทย ระบบควบคุมบังคับบัญชา และระเบียบปฏิบัติประจำต่าง ๆ ให้เสร็จสิ้นภายในปี ๒๕๔๔

ในส่วนของเหล่าทัพ กำหนดให้ดำเนินการปรับโครงสร้างกองทัพด้วย การยุบหน่วย โอนหน่วย และปรับการจัดหน่วย ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง

กลุ่มงานที่สามได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจพัฒนาประเทศและช่วยเหลือประชาชน ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน นโยบายความมั่นคงแห่งชาติด้านการป้องกันประเทศ และนโยบายการทหารกระทรวงกลาโหม สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กลุ่มงานที่สี่ได้แก่ กลุ่มงานการวิจัยและพัฒนาทางทหาร มีแนวความคิดในการปฏิบัติ โดยกำหนดให้มีการรวมการงานวิจัยและพัฒนาทางทหารไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม โดยสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ พร้อมทั้งพิจารณาใช้ขีดความสามารถของหน่วยงาน/สถาบันภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการทางทหาร และนำไปสู่การวิจัยเพื่อสนับสนุนต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ในระยะสั้น และระยะปานกลาง จะเป็นการปรับปรุงระบบบริหารการจัดการงานวิจัยระบบงานมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ รวมทั้งปรับปรุงภารกิจการจัดหน่วย และระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ให้เกื้อกูลต่อแนวคิดพื้นฐานของการปรับปรุงกลุ่มงานนี้ สำหรับการดำเนินการในระยะยาว จะเป็นการพัฒนาอุปกรณ์ทางการวิจัย การพัฒนาบุคลากรและการพัฒนางานวิจัยไปสู่สายการผลิต

กลุ่มงานสุดท้ายคือกลุ่มงานที่ห้า ได้แก่ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีแนวความคิดในการปฏิบัติ กำหนดให้มีการรวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไว้ในระดับกระทรวงกลาโหม โดยมีสำนักงานปลัดกระทรวงเป็นหน่วยรับผิดชอบ มุ่งเน้นประสิทธิภาพความสามารถในการแข่งขันเชิงพาณิชย์ การพึ่งพาตนเองได้ในด้านยุทธโธปกรณ์ทางทหารของประเทศ โดยมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งนี้ในอุตสาหกรรมบางประเภทที่รัฐมีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชนเข้าร่วมลงทุน

ในระยะสั้นถึงระยะปานกลาง จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องให้สามารถดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โอนหน่วยงาน/โรงงานจากเหล่าทัพ เข้าไว้กับสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พร้อมทั้งปรับการจัดหน่วย โอนงาน/แปรรูปหน่วยงานหรือโรงงานที่มีความเหมาะสมให้กับภาคเอกชน ในระยะยาว จะดำเนินการปรับลดโครงสร้างหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศลงตามความเหมาะสม แปรรูปงานด้านปิโตรเลียมให้รัฐวิสาหกิจหรือภาคเอกชน และจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และในการประชุมสภากลาโหม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๙ เมื่อ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีและ รมว.กลาโหม เป็นประธาน โดยในที่ประชุมได้เห็นชอบร่างแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี โดยยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ๒๐ ปี ที่จัดทำมาก่อนหน้านี้ สอดคล้องกับมติสภากลาโหมที่เกี่ยวข้องและนโยบาย รมว.กลาโหม

แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี แบ่งเป็น ๕ ปีแรก คือ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ จะมุ่งเน้นการบริหารจัดการและประสิทธิภาพของระบบวิธีทำงานใน ๓ ระบบ คือ

๑. ระบบงานกำลังพล ในเรื่องจัดทำแผนพัฒนาบุคลากร การพัฒนาข้าราชการพลเรือนกระทรวงกลาโหม ถือเป็นข้าราชการไม่มียศ พร้อมขับเคลื่อนการดำเนินงานตาม

พระราชบัญญัติกำลังสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ เพื่อให้สามารถบรรจุกำลังพลสำรองทำหน้าที่ทหารได้ในยามปกติ

๒. ระบบงานข่าวกรอง บุคลากรปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในและภายนอก โดยมุ่งเน้นสู่การสร้างเครือข่ายความเป็นศูนย์กลางงานด้านการข่าว

๓. ระบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร เน้นการบริหารจัดการเพื่อผลิตรองการใช้งานมีคุณภาพและดำเนินการเชิงพาณิชย์

นอกจากนั้นจะมีการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหมเท่าที่จำเป็น เน้นปรับปรุงโครงสร้างบางส่วนที่ตอบสนองนโยบายเร่งด่วน รวมทั้งการสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมทั้งเตรียมความพร้อมเผชิญภัยคุกคามเฉพาะหน้าเร่งด่วน โดยดำเนินการบูรรวม ปัดเกลี่ย แปรสภาพ ยกระดับเพื่อเกิดความคล่องตัวสามารถรวมการปฏิบัติการป้องกันประเทศและช่วยเหลือประชาชน เช่น การจัดตั้งศูนย์ไซเบอร์กระทรวงกลาโหม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถรักษาความปลอดภัยทางด้านไซเบอร์ของกองทัพ การปรับปรุงศูนย์ปฏิบัติการการต่อต้านการก่อการร้ายสากล ให้มีความพร้อมเผชิญเหตุอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ อาทิ กองทัพบก จะมีการแปรสภาพทหารสารวัตร (สท.) ของมณฑลทหารบก และกองพันสารวัตรทหาร เป็นหน่วยของกองทัพภาคที่ 1 เพื่อรวมภารกิจการรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนกองทัพเรือ ยกระดับศูนย์ปฏิบัติการการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (ศร.ชล.) เพื่อให้สามารถสนับสนุนการแก้ปัญหาการทำประมงผิดกฎหมายและการพิทักษ์ผลประโยชน์ทางทะเล ในขณะที่กองทัพอากาศ ปรับปรุงส่วนกำลังรบให้มีมาตรฐานฐานการบินและการพัฒนาระบบการควบคุม การสกัดกั้น

สำหรับ ๕ ปีต่อไป คือ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๙ มุ่งพัฒนากองทัพให้มีโครงสร้างที่เหมาะสม สามารถปฏิบัติการกิจหลากหลาย เช่น ปรับปรุงโครงสร้างกรมการสรรพกำลังทหาร กรมการสรรพกำลังกลาโหม เพื่อให้เป็นหน่วยดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำลังสำรอง พ.ศ.๒๕๕๘ การแปรสภาพศูนย์รักษาสันติภาพให้เป็นหน่วยรับผิดชอบการปฏิบัติการรักษาสันติภาพและการบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ เช่น กองทัพบก จะปรับปรุงหน่วยกองพลทหารราบและกองพลทหารม้า ให้มีกำลังรบผสมระดับกรมร่วมกัน กองทัพเรือ จะปรับปรุงหน่วยกำลังรบเพื่อรองรับขีดความสามารถการทำสงครามใต้น้ำและขยายขีดความสามารถกำลังทางเรือในการป้องกันชายฝั่งอันดามัน กองทัพอากาศ จะเพิ่มขีดความสามารถเทคโนโลยีด้านอวกาศมากขึ้น

ในภาพรวมกระทรวงกลาโหม ยังคงดำรงการปรับลดอัตรากำลังพล โดยเฉพาะตำแหน่งผู้ทรงคุณวุฒิและนายทหารระดับปฏิบัติการตามเป้าหมาย และพิจารณาปิดการบรรจุปิดหน่วยงานที่ไม่จำเป็นหรือไม่คุ้มค่าและปรับโอนภารกิจให้ภาคเอกชน กำหนดประเมินผลใน ๒ ลักษณะ คือ ตามเป้าหมายที่กำหนดตามแผนงาน และตามนโยบายของ รมว.กลาโหม อย่างไรก็ตาม พล.อ.ประวิตร ได้กำชับให้ดำเนินการตามมาตรฐานกำลังพลในทุกส่วนโดยเฉพาะการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้กำลังพลทุกเหล่าทัพมีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกัน ให้ความสำคัญข้าราชการ กำลังพลกระทรวงกลาโหม คือการบรรจุพลเรือนรับราชการไม่มีชั้นยศ ไม่ให้เป็นภาระงบประมาณ

๓. แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๖๓

แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงาน ๖ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจะร่วมให้การสนับสนุนและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๓.๑ เป็นแนวทางหลักในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เกิดความพร้อมในการป้องกันในประเทศ

๓.๒ ให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นในการวางแผนปฏิบัติการ อำนวยการ ประสานงาน สนับสนุน และบูรณาการการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ กิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โครงสร้าง กฎหมายที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาเทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีความทันสมัยไว้ภายในประเทศ การส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การขายผลิตภัณฑ์ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่าง กระทรวงกลาโหม กับหน่วยงานอื่นของภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มประเทศอาเซียนหรือ มิตรประเทศซึ่งมี ๕ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การผลิตสนับสนุนภารกิจกองทัพ ได้แก่ กห. ผลิตอาวุธ ยุทโธปกรณ์รายการที่จำเป็น และเอกชนผลิตตามกลไกตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายใต้ นโยบายส่งเสริมของรัฐ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาประสิทธิภาพองค์กร ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้าง ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กห. และการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการประกอบกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ นโยบายรัฐบาล มาตรการจูงใจ การร่วมทุน E-Government การปรับปรุง กฎ ระเบียบ และการพัฒนาบุคลากร

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้แก่ R&D ต้นแบบ การนำงานวิจัยสู่สายการผลิต และการรับรองทรัพย์สินทางปัญญา /มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างและพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ เติบโตและแข่งขันได้ ได้แก่ การรวมกลุ่มอุตสาหกรรม การตลาด และกิจกรรมความร่วมมือด้าน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกระทรวงกลาโหมอาเซียน

๔. นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๖๐

นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีนโยบายการกระทรวงกลาโหม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ (๑ ต.ค.๖๐ - ๓๐ ก.ย.๖๑) คือ

ส่งเสริมงานด้านการวิจัยพัฒนา และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยดำเนินการ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศ เพื่อให้สามารถขยายผลงานวิจัยและพัฒนาไปสู่การผลิตใช้ในราชการและจำหน่าย ในเชิงพาณิชย์เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนและลดการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยให้นำ ยุทโธปกรณ์ที่ได้จากการวิจัยและพัฒนามาใช้ในกองทัพอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และเป็นส่วนหนึ่งของอัตรา

การจัดยุทธศาสตร์ของหน่วยตลอดจนแสวงหาความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกประเทศตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล

๕. นโยบายในการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๑ ที่มาของนโยบาย

มติคณะรัฐมนตรี

จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และจากการที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้ระงับการจัดตั้งหรือขยายหน่วยงานใหม่ และในส่วนที่มีการขอปรับปรุงส่วนราชการโดยไม่เพิ่มหรือขยายหน่วย จะต้องไม่ทำให้งบประมาณด้านบุคลากรของส่วนราชการนั้นเพิ่มขึ้น

มติสภากลาโหม และอนุมัติหลักการของ รมว.กท.

รมว.กท.ได้อนุมัติหลักการ เมื่อ ๓ ก.ย.๓๙ ตามข้อเสนอของ บก.กองทัพไทย ในการกำหนดแนวความคิดขั้นต้น เพื่อการปรับโครงสร้างกองทัพ โดยให้แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และให้นำทรัพยากรที่มีอยู่เดิมมาจัดใหม่เป็นกลุ่มงาน เดิมมีการจัดเป็น ๖ กลุ่มงาน แต่ผลสรุปในที่ประชุมสภากลาโหม ให้มีการจัดเป็น ๕ กลุ่มงานได้แก่

๑. กลุ่มงานบริหารและบัญชาการ ซึ่งได้แก่ สล., สป., รอ. และ บก.กองทัพไทย
๒. กลุ่มงานเตรียมกำลังและปฏิบัติการป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ทบ., ทร., ทอ. และ กกล.ฉก.ต่าง ๆ
๓. กลุ่มงานพัฒนาประเทศ ซึ่งได้แก่ หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา และหน่วยทหารพัฒนาอื่น ๆ
๔. กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการทหาร ซึ่งได้แก่ สวพ.กท. และหน่วยงานวิจัยพัฒนาการทหารอื่น ๆ
๕. กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งได้แก่ ศอพท. และหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอื่น

วัตถุประสงค์

๑. รวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเหล่าทัพ ในลักษณะงานที่เหมือนกันมาอยู่รวมกัน และจัดระบบองค์กรเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับ โดยมีเงื่อนไขคือ กำลังพล และงบประมาณจะต้องไม่เพิ่มขึ้น รวมทั้งขจัดงานที่ซ้ำซ้อนออกไป เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและปฏิบัติงาน

๒. ให้การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเอง และเพื่อเป็นการลดการจัดหาจากต่างประเทศโดยกระทรวงกลาโหม หรือกระทรวงกลาโหมร่วมลงทุนกับภาคเอกชน หรือเอกชนดำเนินการเอง โดยอยู่ในความควบคุมของกระทรวงกลาโหม

๓. ปรับปรุงระบบงานในสายงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การลดขนาดโครงสร้างและความเป็นมาตรฐานของหน่วยงานและสนับสนุนนโยบายการปฏิรูประบบราชการของรัฐบาล

กรอบนโยบาย

คณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงการจัดส่วนราชการใน กท. ได้กำหนดกรอบนโยบายทั่วไป และนโยบายเฉพาะ เพื่อเป็นหลักในการดำเนินการกว้าง ๆ ดังนี้

๑. นโยบายทั่วไป

๑.๑ การปฏิรูป กท. ควบคู่ไปกับการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย ให้มีการปฏิรูปการบริหารจัดการของส่วนราชการไปพร้อม ๆ กับการปรับปรุงโครงสร้างกำลังกองทัพไทย ทั้งนี้ เนื่องจากมาตรการด้านการบริหารจัดการหลาย ๆ ประการ สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยไม่ต้องรอผลจากการปรับโครงสร้างกำลัง ตัวอย่างเช่น มาตรการลดกำลังพล ประเภทนายทหารชั้นนายพล มาตรการพิจารณาโครงการจัดหายุทโธปกรณ์แบบรวมการ และมาตรการการใช้ขีดความสามารถของภาคเอกชน เป็นต้น

๑.๒ การกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนที่ชัดเจน การดำเนินการตามนโยบาย และ/หรือ มาตรการ จะต้องกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามห้วงระยะเวลาที่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น การกำหนดเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว การกำหนดแผนปฏิบัติการ และปฏิทินการดำเนินงาน เป็นต้น

๑.๓ ประสิทธิภาพและความประหยัด การดำเนินงานจะต้องมุ่งสู่ประสิทธิภาพและความประหยัด โดยขจัดความซ้ำซ้อน ก่อให้เกิดการรวมการ และการเชื่อมโยง/ส่งเสริม ขีดความสามารถระหว่างส่วนราชการใน กท. และระหว่าง กท. กับส่วนราชการภายนอก กท. รวมทั้งภาคเอกชนอันจะนำไปสู่การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการปฏิบัติกร่วมกัน

๑.๔ การมีส่วนร่วมของกำลังพลใน กท. และภาคประชาสังคม การดำเนินงานต้องมีเหตุผล มีความโปร่งใส เพื่อให้กำลังพลใน กท. และภาคประชาสังคม (ภาครัฐที่เป็นพลเรือน, องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป) มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูป กท. และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย

๒. นโยบายเฉพาะในด้านการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๑ รวมการงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเข้าไว้ในระดับ กท. (สป.)

๒.๒ ผลผลิตจากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะต้องมุ่งตอบสนองความต้องการของกองทัพเป็นหลัก แต่จะต้องมีความคุ้มค่าในเชิงธุรกิจ

๒.๓ ปรับปรุง แก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ภาคเอกชนในประเทศสามารถเข้าร่วมทุนและรองรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ต้องมีมาตรการควบคุมเรื่องความลับทางราชการ

๒.๔ การร่วมทุนกับต่างประเทศ ต้องเน้นการถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยมีการประสานกับหน่วยงานวิจัยพัฒนาและเทคโนโลยีของ กท. อย่างใกล้ชิด เพื่อแสวงประโยชน์จากเทคโนโลยีใหม่ ๆ

๒.๕ การมอบหมายงานที่มีใช้ภารกิจโดยตรงของส่วนราชการใน กท. ให้ภาคเอกชนดำเนินการ

๕.๒ แนวความคิดในการปฏิบัติ

๕.๒.๑ เป้าหมายระยะยาวของการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ

๕.๒.๑.๑ มีการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และการสนับสนุนหลักการและงบประมาณเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระดับรัฐบาลที่ชัดเจน เช่น การบรรจุในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มีการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างจริงจัง

๕.๒.๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพความสามารถในการพึ่งพาตนเองให้ได้ในด้านยุทธโศปกรณ์ทางทหารของประเทศ และการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ ดังนั้น การดำเนินการปรับปรุง จะมุ่งไปสู่การให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบางประเภท ส่วนกิจการที่มีความจำเป็นต้องควบคุมอย่างใกล้ชิด ให้พิจารณานำภาคเอกชนมาร่วมลงทุน

๕.๒.๒ การดำเนินการในระยะสั้นและปานกลาง

๕.๒.๒.๑ ปรับปรุงแก้ไข กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และรวมการกลุ่มกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่อยู่ในสังกัด กท. ในปัจจุบัน เพื่อลดข้อจำกัดและเอื้ออำนวยต่อการนำภาคเอกชนเข้ามาดำเนินการและนำไปสู่เป้าหมายระยะยาว

๕.๒.๒.๒ ให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถาบันวิจัย และภาคเอกชน เพื่อระดมความคิดและทรัพยากรในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๒.๒.๓ หากความร่วมมือกับมิตรประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมุ่งที่จะรับถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม และเกื้อกูลต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

๖. พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการของรัฐ พ.ศ.๒๕๓๕

ความเป็นมา

เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชน หรือการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชนในปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะกำหนดให้เป็นอำนาจการพิจารณาของบุคคลผู้เดียว หรือหน่วยงานเดียว และในเรื่องสำคัญจะกำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรี ทำให้การพิจารณาอาจเป็นไปโดยไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้สัมปทานตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๕ ส่วนใหญ่กฎหมายไม่ได้กำหนดวิธีปฏิบัติไว้ ดังนั้น เพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติและใช้บังคับแก่การให้สัมปทานหรือการร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ โดยเฉพาะโครงการที่มีการลงทุน หรือมีทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ

ความหมาย

“กิจการของรัฐ” หมายความว่า กิจการที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยรวมกัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ต้องทำตามกฎหมายหรือกิจการที่จะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือทรัพย์สินของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หรือส่วนราชการส่วนท้องถิ่นหน่วยใดหน่วยหนึ่งหรือหลายหน่วยร่วมกัน

“โครงการ” หมายความว่า การลงทุนในกิจการของรัฐ และการลงทุนนั้นมีวงเงิน หรือทรัพย์สินตั้งแต่หนึ่งพันล้านบาทขึ้นไป หรือตามวงเงินหรือทรัพย์สินที่กำหนดเพิ่มขึ้นโดย พระราชกฤษฎีกา

“ร่วมงานหรือดำเนินการ” หมายความว่า ร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าด้วยวิธีใดหรือ มอบให้เอกชนลงทุนแต่ฝ่ายเดียว โดยวิธีการอนุญาต หรือให้สัมปทาน หรือให้สิทธิไม่ว่าในลักษณะใด

๗. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เป็น ภาพฝันของแผนการพัฒนาประเทศ ที่จะกำหนด กรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องทำตาม เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจ" หรือตามคติพจน์ "มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" โดยมีระยะเวลาบังคับนานถึง ๒๐ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐-๒๕๗๙

ตามร่างยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ฉบับสรุปย่อ ที่เผยแพร่ต่อประชาชน มีการแบ่ง ยุทธศาสตร์ออกเป็น ๖ ด้าน คือ

๑. ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
๒. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน
๔. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม
๕. ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
๖. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ที่มาของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

คำว่า "ยุทธศาสตร์ชาติ" ถูกเขียนขึ้นอย่างเปิดเผยครั้งแรกใน ตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ โดยเขียนว่า

"มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีใน ยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมี บทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้"

จากมาตรา ๖๕ นี้เอง ทำให้ต้องออกกฎหมายอีกฉบับหนึ่ง เรียกว่า "พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.๒๕๖๐" เพื่อเป็นกรอบการดำเนินการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติของจริง เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ และคณะกรรมการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ ขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน การติดตาม การตรวจสอบ และการ ประเมินผลการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานราชการต่าง ๆ

๘. ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ได้ยึดถือนโยบายรัฐบาลที่นำประเทศไทยไปสู่การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อก้าวข้าม “Thailand 3.0” ไปสู่ “Thailand 4.0” ซึ่งต้องเกิดอุตสาหกรรม ๔.๐ ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมให้เป็น ๔.๐ ได้นั้น จำเป็นต้องรวมระบบงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศเข้ากับระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) เทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันและยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต รวมทั้งเพื่อมุ่งตอบสนองวิสัยทัศน์ตามร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ คือ **“มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐ และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค”** ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายให้การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

สำหรับการพิจารณาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๕ กล่าวว่า “รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ” และนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ ซึ่งกระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร ต้องมีความพร้อมด้านยุทธโธปกรณ์โดยไม่สะสมเกินความจำเป็นแต่สามารถระดมสรรพกำลังได้ เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ดังนั้นระบบงานการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ต้องสามารถขายผลิตภัณฑ์ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน สามารถผลิตยุทธโธปกรณ์ได้เต็มกำลังการผลิต เป็นการดำรงสายการผลิตยุทธโธปกรณ์ทางทหารไว้ในประเทศ และสร้างความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ้มทุนก็จะเกิดการลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการ ที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมของรัฐบาล ซึ่งขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ จะเป็นเงื่อนไขของการสร้างความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศเพื่อเจรจาผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมต่อไป และจากการวิเคราะห์ที่ตั้งกล่าวจึงนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถที่ต้องการของกระทรวงกลาโหม

ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถที่ต้องการของกระทรวงกลาโหม ดังนี้

วิสัยทัศน์

“พัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตอบสนองความต้องการของกองทัพไทย และพันธมิตรอาเซียน

พันธกิจ

๑. การวิจัยและพัฒนาการทหาร
๒. การผลิต
๓. การควบคุม (กฎหมายด้านความมั่นคง ๔ ฉบับ)
๔. การส่งเสริม
๕. ความร่วมมือ

ยุทธศาสตร์

เพื่อให้การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม มีทิศทางดำเนินงานที่ชัดเจน กระทรวงกลาโหมได้กำหนดเป้าหมายในระยะยาวให้ “กระทรวงกลาโหมผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อความพร้อมรบ และสนับสนุนให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการและการพาณิชย์”

๑. เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถ ในระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔)

เป้าหมาย : กระทรวงกลาโหมมีกลไกการบริหารและระบบงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศที่สามารถซ่อมบำรุงและผลิตยุทโธปกรณ์พื้นฐานได้ภายใต้ลิขสิทธิ์ของไทย และส่งเสริมให้ภาคเอกชนในประเทศเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบ (Supplier)

วัตถุประสงค์ : มุ่งปฏิรูปกระบวนการกำหนดความต้องการยุทโธปกรณ์ของกระทรวงกลาโหม เพื่อดำรงขีดความสามารถการผลิตที่มีความคุ้มค่าในในประเทศ และสร้างกลไกการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากผู้ขายให้กลับเข้ามาเข้ามาสู่อุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและยกระดับ ภาคการผลิตของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ขีดความสามารถ

๑. การบูรณาการความต้องการของกองทัพ (ต้นน้ำ) เข้ากับการวิจัยพัฒนา (กลางน้ำ) และการผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ปลายน้ำ) ด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม

๒. การบูรณาการการผลิตภายในกระทรวงกลาโหมด้วยเงินทุนหมุนเวียน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อผลิตใช้ในราชการ และการรับจ้างผลิตของหน่วยผลิตภายในกระทรวงกลาโหม

๓. การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติสำหรับการชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy)

๔. การวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชนเพื่อการพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม สนับสนุนความต้องการของเหล่าทัพ

๕. การกำหนดแผนงาน/โครงการการบูรณาการการผลิต
 ๖. การตราพระราชบัญญัติให้สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศสามารถนำผลงานวิจัยไปสู่ภาคการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ และจัดตั้ง Business Unit ในรูปแบบของการดำเนินการเอง หรือการร่วมทุนกับภาคเอกชนหรือส่งเสริมการขยายกิจการของผู้ประกอบการเอกชน
 ๗. การปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานวิจัยของกระทรวงกลาโหมให้เหมาะสม
 ๘. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยผลิตภาครัฐ
 ๙. การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
 ๑๐. การพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการควบคุมยุทธภัณฑ์สำหรับการบริหารงานภาครัฐ
๒. เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถ ในระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙)
- เป้าหมาย : กระทรวงกลาโหมสามารถวิจัยพัฒนายุทธภัณฑ์ได้ตรงความต้องการของเหล่าทัพ และส่งผ่านต้นแบบงานวิจัยไปสู่ต้นแบบการผลิตเชิงอุตสาหกรรมด้วยการร่วมทุน/ร่วมทุนกับภาคเอกชนเพื่อผลิตขายในเชิงพาณิชย์
- วัตถุประสงค์ : มุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งด้วยการยกระดับงานด้านการมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับ ในระดับสากลโดยมีกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกลาโหมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และมีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศเป็นองค์กรหลักในการเสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศตามความต้องการของกองทัพ เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมโดยผู้ประกอบการภาคเอกชนทั้งการใช้งานในราชการและการตัดแปลงต่อ ยอดเพื่อการประยุกต์ใช้งานในอุตสาหกรรมภาคพลเรือน
- ขีดความสามารถ
๑. การจัดตั้งองค์กร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
 ๒. การใช้ฐานการผลิตของหน่วยผลิตภายในกระทรวงกลาโหมสนับสนุนการขยายตัว ของภาคการผลิตสู่หน่วยงานของรัฐอื่นๆ และเอกชน
 ๓. การชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) และการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาตามบัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์เชิงพาณิชย์
 ๔. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 ๕. การยกระดับหน่วยผลิตของกระทรวงกลาโหม และผู้ประกอบการภาคเอกชนจาก ผู้รับจ้างผลิต (OEM : Original Equipment Manufacturer) เป็นผู้พัฒนาตราสินค้าของตนเอง (OBM : Original Brand Manufacturer) และการนำเทคโนโลยีทางทหารไปประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมภาคพลเรือนในลักษณะเทคโนโลยีสองทาง (Dual-use Technologies)
 ๖. การพัฒนาผู้ประกอบการภาคเอกชนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มยานยนต์
 ๗. การกำหนด ทดสอบ และรับรองมาตรฐานทางทหารที่สอดคล้องกับการกำหนดความต้องการการวิจัยพัฒนา และการผลิตยุทธภัณฑ์ของภาครัฐและภาคเอกชน
 ๘. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยผลิตภาครัฐ ให้เข้าสู่ระบบ Just-in-Time System และความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์

๙. การสนับสนุนปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑๐. การเชื่อมโยงและแสดงผลข้อมูลสถานที่เก็บผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและยุทธภัณฑ์ในรูปแบบแผนที่อิเล็กทรอนิกส์ และการพัฒนาระบบอิเล็กทรอนิกส์ ในการควบคุมการค้าอาวุธ

๓. เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๗๐ - ๒๕๗๔)

เป้าหมาย : กระทรวงกลาโหมร่วมงาน/ร่วมทุนกับภาคเอกชนวิจัยพัฒนา ยุทธโปกรณ์เพื่อผลิต ใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์

วัตถุประสงค์ : มุ่งส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทธโปกรณ์โดยภาครัฐไปสู่ ภาคเอกชนโดยสมบูรณ์ กำหนดนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นหุ้นส่วนสำคัญของกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาขีดความสามารถของ กองทัพเพื่อการป้องกันประเทศ และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมด้วยการส่งเสริมการส่งออกยุทธโปกรณ์ ที่เหมาะสม

๔. เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ ในระยะที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๗๕- ๒๕๗๙)

เป้าหมาย : กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยสามารถวิจัยพัฒนา และผลิตยุทธโปกรณ์เพื่อการส่งออก

วัตถุประสงค์ : มุ่งให้เกิดความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตยุทธโปกรณ์ ในชนิดและประเภทที่เหมาะสม ให้แก่ประเทศในอาเซียนและภูมิภาคอื่น ๆ

ภายหลังจากที่กระทรวงกลาโหมได้นำขีดความสามารถสู่แผนปฏิบัติการในระยะ ๑๐ ปี แรกเรียบร้อยแล้วจะดำเนินการทบทวนการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมและยุทธศาสตร์ดังกล่าว เพื่อ กำหนดขีดความสามารถสำหรับ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม ในระยะที่ ๓ (๒๕๗๐ - ๒๕๗๔) การส่งผ่านการผลิตและการซ่อมบำรุงสู่ภาคเอกชน และระยะที่ ๔ (๒๕๗๕ - ๒๕๗๙) การสร้างความยั่งยืนต่อไป

สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ กำหนดนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับ การดำเนินการต่าง ๆ ได้แก่ ๑) นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือ ซื้อ” (Make or Buy) ที่คณะกรรมการนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของกระทรวงกลาโหม จะต้องกำหนดเพื่อให้เกิดการบูรณาการและการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการ ยุทธโปกรณ์ของกองทัพ (ต้นน้ำ) การวิจัยพัฒนาให้เกิดนวัตกรรม (กลางน้ำ) และการส่งต่อเพื่อการผลิต เชิงอุตสาหกรรม (ปลายน้ำ) ๒) นโยบายชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) ของ กระทรวงกลาโหมเพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในระดับกระทรวงกลาโหมที่แสวงประโยชน์จากการ จัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพจากมิตรประเทศ ด้วยการขยายผลประโยชน์หลักที่ได้รับในปัจจุบัน คือ ความมั่นคงของรัฐ โดยให้มีการเพิ่มเติมการชดเชยหรือตอบแทนผลประโยชน์กลับมายังประเทศไทยใน รูปแบบต่าง ๆ ๓) การมาตรฐานทางทหาร ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานทางทหาร, การทดสอบมาตรฐาน ทางทหาร และการรับรองมาตรฐานทางทหาร ๔) การสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของ กองทัพและการจดสิทธิบัตร ได้แก่ การพัฒนาโครงการ ที่ตอบสนองความต้องการของ เหล่าทัพอย่างแท้จริงโดยความเห็นพ้องของหน่วยใช้ สายวิชาการ ยุทธการ ส่งกำลังบำรุง และปลัดบัญชา

จนถึงขั้นอนุมัติหลักการของผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสริมสร้างการจัดการทรัพยากรพลังงานปัญญาที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำผลงานวิจัยขั้นสูงนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ไทย และ ๕) ระบบการพัฒนา งานวิจัยสู่สายการผลิตใช้ในราชการ/เชิงพาณิชย์ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ด้วยการเสนอ ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงานเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. เพื่อเพิ่มอำนาจหน้าที่ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ให้สามารถดำเนินการในชั้นกลางน้ำ (วิจัยพัฒนา) ไปชั้นปลายน้ำ (การผลิตเชิงอุตสาหกรรม) ด้วยการจัดให้มีระบบและกลไกการพัฒนา งานวิจัยไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

๑. วิวัฒนาการของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ

การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรูปสถาบันธุรกิจเข้าร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ได้เริ่มในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ และเริ่มขยายตัวมากขึ้นในช่วงของแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) โดเฉพาะการร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และในปี ๒๕๒๔ รัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้น โดยมีนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ซึ่งมีแนวทางที่สำคัญ คือ การสนับสนุนให้สถาบันภาคเอกชน มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และให้มีระบบการประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชนให้กระชับมากขึ้น แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) ได้มีนโยบายที่กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาสถาบันธุรกิจเอกชนให้เป็นองค์กรที่สำคัญ โดยมีมาตรการให้จัดทำโครงการร่วมระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๔) มีแนวทางการปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ และการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการในกิจการบางส่วนของภาครัฐบาล รวมถึงมีนโยบายการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ซึ่งจะต้องกำหนดแนวทางให้รัฐต้องลดบทบาทด้านการลงทุนและสนับสนุนให้เอกชนลงทุนแทน โดยรัฐจะส่งเสริมให้องค์กร เอกชนเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๗ (๒๕๓๕-๒๕๓๙) ได้กำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน เปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุน และบริหารงานในโครงการใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ ปรับขนาดและโครงสร้างขององค์กรภาครัฐให้มีขนาดกะทัดรัด

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๘ (๒๕๔๐-๒๕๔๔) ปรับลดบทบาทในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และปรับกฎ ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๙ (๒๕๔๕-๒๕๔๙) ให้การสนับสนุนบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน ที่คำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อลดภาระการลงทุนของภาครัฐ

แผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๑๐ (๒๕๕๐-๒๕๕๔) “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมา โดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐

(พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) ยังคงอัญเชิญมาเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาและบริหารประเทศ

การพัฒนา เป็นไปตามหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตสังคมไทยและสามารถปฏิบัติได้จริง โดยเอา “การพัฒนาคน” เป็นตัวตั้งและยึดหลัก “ผลประโยชน์ของประชาชน” “ภูมิสังคม” “การมีส่วนร่วมตัดสินใจของประชาชน” และ “การพึ่งพาตนเอง” โดยดำเนินการอย่างบูรณาการที่อาศัยความ “รู้ รัก สามัคคี” ของทุกฝ่ายและ “เป็นไปตามลำดับขั้น”

๒. วัตถุประสงค์ของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ

มีสาเหตุอันเนื่องมาจากวิกฤติเศรษฐกิจซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ ทำให้เกิดความจำเป็นต้องทำการปรับปรุงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการลดปัญหาด้านการเงิน และการบริหารที่ไม่คล่องตัวของรัฐ ซึ่งสามารถสรุปวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ดังนี้

๒.๑ ทำให้กิจการที่ดำเนินงานโดยรัฐมีประสิทธิภาพสูงมีระบบการบริหารงานและตัดสินใจ แบบเอกชนซึ่งมีความคล่องตัว มีการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมโดยมีการแข่งขันเป็นตัวกระตุ้น

๒.๒ เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการให้บริการ ทำให้มีการบริการที่ดี มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ ราคาถูกลงและคุณภาพดีขึ้น ซึ่งจะช่วยสร้างเสริมความสามารถในการผลิตสินค้าต่าง ๆ แข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

๒.๓ ลดภาระทางการเงินของรัฐ โดยรัฐไม่ต้องให้เงินอุดหนุน หรือค้ำประกันการกู้ยืมตลาดเงินของประเทศ และเป็นการสร้างบรรยากาศการลงทุนของภาคเอกชนด้วย

๒.๔ ในกรณีการขายหุ้นของกิจการในตลาดหลักทรัพย์ จะเป็นการช่วยพัฒนาตลาดหุ้นและตลาดเงินของประเทศ และเป็นการสร้างบรรยากาศการลงทุนของภาคเอกชนด้วย

๓. รูปแบบและวิธีการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน

๓.๑ สัญญาการบริหารจัดการ (Management Contracts)

หน่วยงานของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในด้านค่าใช้จ่าย การก่อสร้าง และการดำเนินการ เอกชนผู้รับสิทธิจะเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการ และซ่อมบำรุงรักษาทั้งหมด หรือบางส่วนตามที่สัญญากำหนดไว้ ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบยังคงมีอำนาจทางกฎหมายในการบริหารจัดการกิจการ โดยวิธีนี้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินมิได้โอนไปเป็นของเอกชน

๓.๒ สัญญาเช่า (Leasing)

เป็นรูปแบบการให้เอกชนเช่ากิจการหรือทรัพย์สินของรัฐตลอดอายุสัญญาเช่า โดยเอกชนเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ วิธีนี้กรรมสิทธิ์ในกิจการและทรัพย์สินมิได้โอนไปเป็นของเอกชนแต่ประการใด

๓.๓ การให้สัมปทาน (Concession)

๓.๓.๑ BTO (Build-Transfer-Operate) หรือBOT (Build-Operate-Transfer) เป็นการที่รัฐให้เอกชนก่อสร้าง โอนกรรมสิทธิ์ให้แก่รัฐ จากนั้นเอกชน จะดำเนินการจนกว่าจะหมดสัญญา หรือการที่รัฐให้เอกชนสร้าง ดำเนินการ และโอนกรรมสิทธิ์ให้รัฐเมื่อครบกำหนดสัญญา

๓.๓.๒ BOO (Build-Own-Operate) คือ การที่รัฐให้เอกชนก่อสร้าง ดำเนินการแล้วหน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้รับซื้อผลผลิตจากภาคเอกชน โดยกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เอกชนสร้างยังคงเป็นของเอกชน

จะเห็นได้ว่าการให้สัมปทานนั้น เป็นการให้สิทธิของรัฐให้แก่เอกชนดำเนินการ บางส่วนโดยรัฐยังคงควบคุมได้และกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของเอกชนบางกรณีตกเป็นของรัฐ และบางกรณีก็ไม่ตกเป็นของรัฐ

๓.๔ การร่วมทุนกับภาคเอกชน (Joint Venture) มี ๓ แนวทาง ดังนี้

๓.๔.๑ รัฐร่วมทุนกับภาคเอกชน

โดยจัดตั้งบริษัทจำกัดขึ้นมาดำเนินการกิจกรรมบางอย่างที่เคยทำอยู่ และให้ภาคเอกชนรับผิดชอบการบริหารจัดการทั้งหมด กรรมสิทธิ์ในหุ้นบริษัทยังเป็นของรัฐ

๓.๔.๒ รัฐประเมินทรัพย์สินของตนแล้วนำไปร่วมลงทุนกับภาคเอกชน

สำหรับในกิจการที่เอกชนส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ และมีการแข่งขันค่อนข้างสูง รัฐจะเข้าไปถือหุ้นน้อยที่สุด แต่ไม่เกินร้อยละ ๔๙

๓.๔.๓ รัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยเอกชนที่เข้าร่วมลงทุนเป็นผู้ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกัน หรือมีลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกันที่เรียกว่า Strategic Partner โดยการร่วมลงทุนนั้นจะต้องพิจารณาจากปัจจัย ดังนี้

๑. ประเภทกิจการนั้นดำเนินการโดยอาศัยสิทธิ ทรัพยากรของชาติหรือไม่
๒. เป็นกิจการที่แข่งขันหรือผูกขาด
๓. ข้อจำกัดการค้าระหว่างประเทศ (ถ้ามี)

๓.๕ การกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

๓.๖ การยุบเลิกและจำหน่ายจ่ายโอนกิจการ

Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน

Thailand 4.0 เป็นโมเดลเศรษฐกิจที่จะนำพาประเทศไทยให้หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง กับดักความเหลื่อมล้ำ และกับดักความไม่สมดุล พร้อมๆกับเปลี่ยนผ่านประเทศไทยไปสู่ **ประเทศในโลกรุ่นที่หนึ่ง** ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในบริบทของโลกยุค **The Fourth Industrial Revolution** อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม ตามแนวทางที่แผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีได้วางไว้ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน ควบคู่ไปกับการเชื่อมโยงกับประชาคมโลก ตามแนวคิด **“ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”** โดยขับเคลื่อนผ่านกลไก **“ประชารัฐ”**

Thailand 4.0 น้อมนำพระราชดำรัสข้างต้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และถอดรหัสออกมาเป็น ๒ ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

๑. การสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (Strength from Within)
๒. การเชื่อมโยงกับประชาคมโลก (Connect to the World)

เพื่อให้อยู่กับประชาคมโลกอย่างเป็นปกติสุข ในการขับเคลื่อน **Thailand 4.0** รัฐบาลจึงได้น้อมนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลก โดยเน้น

- ๒.๑ การอนุรักษ์โลก (Saved the Planet)
- ๒.๒ การสร้างสันติภาพที่มั่นคง (Secured Peace)
- ๒.๓ การเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth)
- ๒.๔ การสร้างความเจริญรุ่งเรืองร่วมกัน (Shared Prosperity)

อาจกล่าวได้ว่า แก่นยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 ว่าด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายในและการเชื่อมโยงประเทศไทยกับประชาคมโลกนั้น ตั้งอยู่บนฐานความคิดจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดคล้องกับ Sustainable Development Goals ของ UN

“Thailand 4.0” เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ได้แก่

๑. เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ไปสู่สินค้าเชิงนวัตกรรม
๒. เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์
๓. เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น

บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

โดยทั่วไปอุตสาหกรรมมีบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ และยังมีความสำคัญต่อกำลังอำนาจแห่งชาติ ดังนั้นประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมย่อมเหนือกว่าประเทศที่ล้าหลัง ฉะนั้นใดก็ตามกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารก็เช่นเดียวกัน การที่จะได้รับชัยชนะหรือพ่ายแพ้สงคราม สิ่งที่มีอิทธิพลหรือมีผลสืบเนื่องต่อการปฏิบัติการอย่างหนึ่งคือ ความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมทางทหารที่ฝ่ายหนึ่งมีเหนือกว่าอีกฝ่าย

กำลังอำนาจแห่งชาติทางเศรษฐกิจและการมีขีดความสามารถทางอุตสาหกรรม เป็นปัจจัยสำคัญ และมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่น กับกำลังอำนาจแห่งชาติทางทหาร ซึ่งจะเห็นได้จากประเทศที่มีความสามารถในทางอุตสาหกรรมสูงย่อมทำให้กำลังอำนาจแห่งชาติทางทหารสูงตามไปด้วย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ดังนั้นการทำให้อุตสาหกรรมทั่ว ๆ ไปสามารถแปรเปลี่ยนไปเป็นอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนการทหารได้ หรือการมีอุตสาหกรรมที่สนับสนุนการทหารโดยตรง ก็เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของกำลังอำนาจแห่งชาติทางการทหาร

โดยสรุปแล้วบทบาทของงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่พึงปรารถนาคือ

๑. เพื่อเป็นหลักประกันในความมั่นคงด้านการทหาร ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งในภาวะปกติและภาวะสงคราม
๒. เพื่อลดการสูญเสียงบประมาณรายจ่าย ในการซื้อยุทธปัจจัยจากต่างประเทศ
๓. เพื่อหารายได้เข้าสู่ประเทศอีกทางหนึ่ง หากอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยมีความเจริญก้าวหน้า

สำหรับกระทรวงกลาโหม กิจการอุตสาหกรรมเข้ามามีบทบาททางการทหาร ในสมัยของ จอมพล ป.พิบูลสงคราม เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ใน พ.ศ.๒๔๙๖ ได้ก่อตั้ง กรมโรงงานทหารขึ้น ในสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เพื่อรวบรวมโรงงานทหารที่แยกกันอยู่ตามเหล่าทัพต่าง ๆ มาขึ้นตรงต่อผู้รับผิดชอบเพียงหน่วยงานเดียว ซึ่งจะมีผลต่อการระดมสรรพกำลังทางทหารได้สะดวกและรวดเร็ว

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

การดำเนินการตามแนวความคิดในการปฏิบัติของแผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทยที่กล่าวถึงข้างต้น สามารถที่จะพิจารณาปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม กล่าวคือมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติ แต่ทั้งนี้จะต้องดำรงความมุ่งหมายในการปฏิบัติ และมีกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติตามแผนแม่บท สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายคือ การดำรงความต่อเนื่องของนโยบายในทุกระดับ การใช้ระยะเวลาในการลดผลกระทบต่อกำลังพลจากการเปลี่ยนแปลงองค์กร การประเมินผลและปรับแผนตามระยะเวลา การได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกกระทรวงกลาโหม และการสนับสนุนจากรัฐบาลในเรื่องที่เกินขีดความสามารถของกระทรวงกลาโหม

หน่วยงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม ที่มีภารกิจและบทบาทดูแลกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีรายละเอียดดังนี้

๑. ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๑.๑ ประวัติความเป็นมา

ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร (ศอพท.) ได้ก่อกำเนิดขึ้นมาจากนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม (พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ในขณะนั้น) ได้อนุมัติหลักการ เมื่อ ๓ ม.ค.๓๓ ให้ ศอพท. เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม มีกรมการอุตสาหกรรมทหาร (อท.) และ กรมการพลังงานทหาร (พท.) เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อ ศอพท. เพื่อที่จะเร่งรัดพัฒนาการอุตสาหกรรมทหาร และการพลังงานทหาร ให้มีเทคโนโลยีล้ำหน้าและทันสมัยมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

ซึ่งตามอนุมัติหลักการดังกล่าว จะต้องมีการดำเนินการขอแก้ไขพระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.) แบ่งส่วนราชการ และกำหนดหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีและสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๐๓ เสียก่อน แต่เพื่อให้สามารถจัดตั้งหน่วย ศอพท. ขึ้นโดยเร็ว โดยไม่ต้องรอการแก้ไข พ.ร.บ. แบ่งส่วนราชการฯ พ.ศ.๒๕๐๓ จึงได้มีคำสั่งกระทรวงกลาโหม (เฉพาะ) ที่ ๑๘๓/๓๓ เรื่อง แก้อัตราเจ้าหน้าที่กลาโหม (ส่วนกลาง) ลง ๒๐ ส.ค.๓๓ จัดตั้ง ศอพท. เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อสำนักงาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ตั้งแต่ ๑ ก.ย.๓๓ เป็นต้นไป

เมื่อ ๒๘ ธ.ค.๓๓ ได้มีประกาศ พ.ร.ฎ.แบ่งส่วนราชการฯ พ.ศ.๒๕๓๓ กำหนดให้ ศอพท. เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม โดยให้กรมการอุตสาหกรรมทหารและกรมการพลังงานทหาร เป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ ศอพท. ทั้งนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๙ ธ.ค.๓๓ เป็นต้นไป ซึ่งในปัจจุบันได้กำหนดให้วันที่ ๒๙ ธ.ค.ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันสถาปนา ศอพท. เนื่องจากวันดังกล่าวมีความสมบูรณ์ตามที่ รมว.กท. ได้กรุณาอนุมัติหลักการไว้และเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย

ต่อมา กระทรวงกลาโหมมีคำสั่ง กท.(เฉพาะ) ที่ ๒๐๘/๓๗ ลง ๓๑ ต.ค.๓๗ กำหนดให้ โรงงานเภสัชกรรมทหาร เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อ ศอพท. โดยโอนหน่วยงาน โรงงานเภสัชกรรม จากกองทัพมาเป็นหน่วยขึ้นตรงต่อ ศอพท.อย่างเป็นทางการเมื่อ ๑๗ ก.ค.๓๘ ปัจจุบัน ศอพท. มีสถานที่ทำการอยู่ที่อาคารสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม (แจ้งวัฒนะ) ชั้น ๕

เมื่อ ๑ มิ.ย.๔๕ ได้มีประกาศ พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ กำหนดให้ศูนย์อำนวยการสร้างอาวุธ กองทัพบก (ศอว.ทบ.) เป็นส่วนราชการขึ้นตรงต่อ ศอพท. ซึ่งเป็นการดำเนินการเป็นไปตามแผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหม และการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

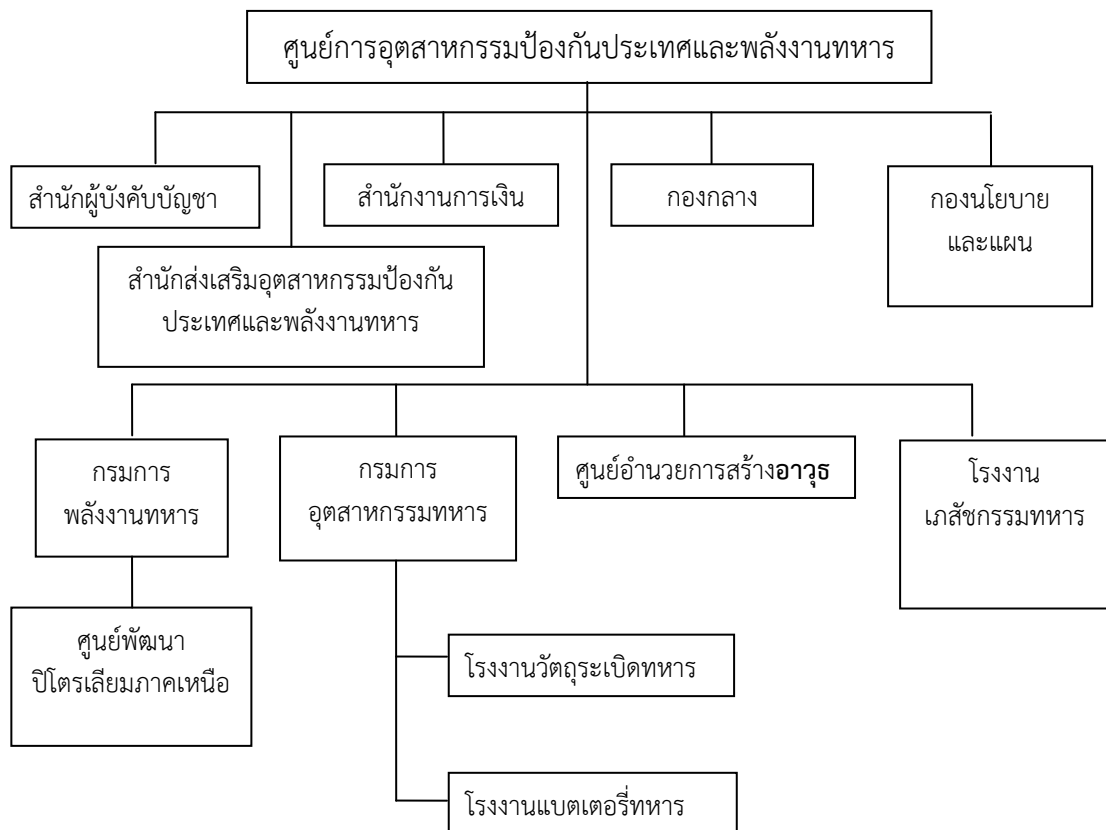
๑.๒ ภารกิจ

หน้าที่พิจารณา เสนอความเห็น วางแผน อำนวยการ ประสานงาน และดำเนินการ ในด้านการอุตสาหกรรมทหารและการพลังงานทหารให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงกลาโหมและปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องตามที่ได้รับมอบหมายมีผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารเป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบ

๑.๓ การจัดส่วนราชการ

ปัจจุบัน ศอพท. มีหน่วยขึ้นตรง ๔ หน่วย ได้แก่ อท.ศอพท., พท.ศอพท., ศอว.ศอพท. และ รทท.ศอพท.

แผนภาพที่ ๒-๑ ผังการจัดศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

ที่มา : พ.ร.ฎ. แบ่งส่วนราชการและกำหนดหน้าที่ของส่วนราชการ กองทัพบก กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕

๒. กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒.๑ ประวัติความเป็นมา

ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนยุทธปัจจัย พอสสงครามสิ้นสุดรัฐบาลในขณะนั้นได้เล็งเห็นความจำเป็น จึงได้มอบให้กระทรวงกลาโหมจัดตั้งกรมการอุตสาหกรรมทหารขึ้น เมื่อ พ.ศ.๒๔๙๖ โดยให้เป็นหน่วยขึ้นตรงสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๓๓ กระทรวงกลาโหมจัดตั้งศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารขึ้นฐานะของกรมการอุตสาหกรรมทหาร จึงเปลี่ยนเป็นหน่วยขึ้นตรงศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

และเมื่อ ๑๓ มกราคม ๒๕๖๐ พล.อ.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี และ รมว.กลาโหม ได้อนุมัติปรับปรุงแก้ไขอัตราเฉพาะกิจ หมายเลข ๐๖๐๒ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ ตามแผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙ ระยะเวลา ๑๐ ปี

วิสัยทัศน์ : เป็นองค์กรหลักที่สนับสนุน พัฒนา และควบคุมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อการพึ่งพาตนเอง ทั้งในยามปกติและยามสงคราม

พันธกิจ :

๑. ดำเนินการผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศในความรับผิดชอบ
๒. ส่งเสริม สนับสนุน และควบคุมการดำเนินการของโรงงานภาคเอกชนในการผลิตยุทธโปกรณ์สนับสนุนราชการทหาร
๓. ดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ รวมทั้งควบคุมการส่งออกไปหรือส่งผ่านไปนอกราชอาณาจักร

๒.๒ ภารกิจ

วางแผน และดำเนินการอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับราชการทหารตามนโยบายของกระทรวงกลาโหม โดยประสานงานกับกระทรวงอื่น เฉพาะที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมที่จะเป็นปัจจัยใช้ในการทหาร และควบคุมและส่งเสริมกิจการของภาคเอกชนในความควบคุมตามที่ได้รับมอบหมาย

๒.๓ การดำเนินงานที่สำคัญ

กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ มีการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบจากกระทรวงกลาโหม ดังนี้

๒.๓.๑. การส่งเสริมและควบคุมกิจการที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ สำหรับราชการทหารและตำรวจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการออกใบอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธ ซึ่งมี

ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธแล้วรวม ๘ บริษัท

๒.๓.๒. การควบคุมยุทธภัณฑ์

กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ เป็นหน่วยดำเนินการรับมอบ การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมยุทธภัณฑ์ ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาออกใบอนุญาตให้ผู้บังคับบัญชาลงนามการอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมีซึ่งยุทธภัณฑ์ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชน ตลอดจนควบคุมและกำกับดูแลผู้ได้รับอนุญาตเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์ ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตและที่กฎหมายกำหนดต่อยุทธภัณฑ์ควบคุมที่ครอบคลุมถึงอาวุธ เครื่องอุปกรณ์ของอาวุธ สารเคมี สารชีวะ สารรังสี หรือสารเคมี หรือเครื่องมือ เครื่องใช้ที่อาจนำไปใช้ในการรบหรือการสงครามได้

๒. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่ง อาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินการในการพิจารณาอนุญาตเกี่ยวกับการส่งออกไปหรือการส่งผ่านไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์ และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม ในส่วนที่กระทรวงกลาโหมรับผิดชอบสำหรับในส่วนของการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งผลิตภัณฑ์ ของโรงงานเอกชนที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ในความ ควบคุมของกระทรวงกลาโหมและผลิตภัณฑ์ที่ระบุให้ต้องขออนุญาตจากคณะรัฐมนตรีนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กระทรวงกลาโหมแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาให้ความ เห็นชอบ แล้วนำผลการพิจารณาแต่ละครั้งเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ โดยให้ถือว่าคณะรัฐมนตรีได้ให้ ความเห็นชอบ ซึ่งผลของการนี้ทำให้โรงงานสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ไปขายยังต่างประเทศได้ทันเวลา และตามความต้องการของลูกค้า

๓. พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๓๐ ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๓๘)

ดำเนินการตรวจสอบและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการขออนุญาต มีอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และวัตถุระเบิดของรัฐวิสาหกิจและส่วนราชการอื่นๆ เว้นทหารและ ตำรวจ ให้กับคณะกรรมการ และคณะกรรมการตรวจสอบการปฏิบัติของหน่วยราชการและ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียม อาวุธปืน พ.ศ. ๒๕๓๐

๒.๔ แผนงานที่สำคัญในปัจจุบัน

๒.๔.๑ การส่งเสริมและควบคุมกิจการที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของภาคเอกชน

ดำเนินการขออนุญาตให้ภาคเอกชนจัดตั้งโรงงานผลิตอาวุธเพื่อ สนับสนุนราชการทหารและตำรวจตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๔.๒ การควบคุมยุทธภัณฑ์

ดำเนินการวิธีวิธีการออกใบอนุญาตสั่งเข้ามา นำเข้ามา ผลิต หรือมี ซึ่งยุทธภัณฑ์ ตลอดจนการออกหนังสือกำกับการส่งออกป็นอกราชอาณาจักรซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และ สิ่งที่ใช้ในการสงคราม ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้แก่ส่วนราชการหรือผู้ประกอบการต่าง ๆ

๒.๕ การให้บริการ

๒.๕.๑ การขออนุมัติตั้งโรงงานทำอาวุธ การต่ออายุใบอนุญาต การสั่งหรือนำเข้าวัตถุ หรืออาวุธเข้ามาในราชอาณาจักร การขอเปิดดำเนินการผลิตอาวุธ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

๒.๕.๒ การขออนุญาตด้านยุทธภัณฑ์ ดำเนินการขออนุญาตมี สั่งเข้ามาผลิต นำเข้ามา ต่ออายุ ขอรับใบแทน ซึ่งยุทธภัณฑ์ การขออนุญาตส่งออกปนอกราชอาณาจักร

๒.๕.๓ ผลิตแบตเตอรี่เพื่อสนับสนุนทางทหาร และรัฐวิสาหกิจ
การดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย
มีเครื่องมือที่ใช้เป็นตัวขับเคลื่อนกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย คือ

คำสั่งกระทรวงกลาโหม

(เฉพาะ)

ที่ ๑๙๕/๕๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

เพื่อให้การดำเนินกิจการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหมเป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงกลาโหม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงกลาโหม และสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๒ จึงให้ดำเนินการดังนี้

แต่งตั้งคณะกรรมการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารดังนี้

๑. คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
๒. คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
๓. คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
๔. คณะกรรมการดำเนินงานด้านการพลังงานทหาร
๕. คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ
๑.๒ ผู้อำนวยการศูนย์การอุตสาหกรรม	กรรมการและเลขานุการ

ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

๑. พิจารณากำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหม

คณะกรรมการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ ปลัดกระทรวงกลาโหม	ประธานกรรมการ

๑.๒ เสนาธิการศูนย์การอุตสาหกรรม กรมการและเลขานุการ
ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ พิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ และแผนแม่บท
เกี่ยวกับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหารของกระทรวงกลาโหม
แล้วรายงานให้คณะกรรมการนโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหารพิจารณา
คณะกรรมการดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
(รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร)

๑.๒ เสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร กรมการและเลขานุการ
ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามนโยบายของคณะกรรมการ
นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
คณะกรรมการดำเนินงาน

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
(รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร)

๑.๒ เสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร กรมการและเลขานุการ
ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

ดำเนินกิจการด้านการพลังงานทหารตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบาย
ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและการพลังงานทหาร
คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑. องค์ประกอบ

๑.๑ รองปลัดกระทรวงกลาโหม ประธานกรรมการ
(รับผิดชอบสายงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร)

๑.๒ หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการ กรมการและเลขานุการ
อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ
พลังงานทหาร

๒. อำนาจหน้าที่

๒.๑ บริหารเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๒.๒ พิจารณาดำเนินการเสริมสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทย และต่างประเทศที่จะร่วมกันให้ได้รับประโยชน์ร่วมกัน

๓. สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน)

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) เป็นองค์การมหาชนไทย ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไทย มีภารกิจในการดำเนินการวิจัย โครงการขนาดใหญ่ด้านยุทธโศปกรณ์ที่ต้องใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขั้นสูง ทำการวิจัยและพัฒนาจากระดับองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปสู่ระดับที่ซับซ้อนมากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของกระทรวงกลาโหมตลอดจนพัฒนายุทธโศปกรณ์ต้นแบบตามความต้องการของเหล่าทัพ

๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้มีการโอนบรรดากิจการทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณ โครงการวิจัยและพัฒนาของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับแผนแม่บทการวิจัยและพัฒนาจรวดเพื่อความมั่นคง (พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๙) ไปเป็นของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๒

๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงกลาโหม เสนอแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ รวม ๕ คน

ภารกิจของหน่วยงาน

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ มีหน้าที่ดังนี้

๑. สายงานวิจัย มีหน้าที่ในการวิจัย ออกแบบ จำลอง พัฒนา ผลิตต้นแบบ ทดสอบทดลอง กำหนดมาตรฐาน เชื่อมต่อระบบ ติดตั้ง แนะนำและฝึกอบรมการใช้งาน รับและถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงบริหารและจัดเก็บองค์ความรู้ ตามแผนงานที่ฝ่ายบริหารโครงการกำหนด นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่ในการสนับสนุนความรู้ด้านเทคนิคให้แก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคสาธารณะอีกด้วย จำนวนเจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักวิจัย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ทั้งหมด และนับประมาณได้ร้อยละ ๗๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๒. สายงานบริหารโครงการ มีหน้าที่จัดทำและนำเสนอแผนแม่บทการวิจัยพัฒนา ยุทธโศปกรณ์ให้สภากลาโหมพิจารณา ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับหน่วยผู้ใช้ถึงความต้องการ และประเด็นการวิจัยพัฒนาต่างๆ ทำการบริหารงานโครงการ การตลาด การหารายได้ การเสนองบประมาณโครงการ การบริหารผลผลิตและกำหนดตัวชี้วัดของโครงการ รวมถึงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนธุรกิจของ สทป. ในระยะยาวโดยร่วมมือกับกองทัพ ภาควิชาการ และภาคเอกชน การทำงานของสายงานนี้เป็นการทำงานร่วมกันเป็นทีม แบบ Matrix ที่อาศัยความเชี่ยวชาญของเจ้าหน้าที่อีกสองสายงานเป็นหลัก เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักบริหารโครงการมืออาชีพ วิศวกร นักประสานงาน และนักพัฒนากลยุทธ์ คิดเป็นประมาณจำนวนเป็นร้อยละ ๑๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๓. สายงานบริหารและสนับสนุน มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติงาน บริหารงบประมาณ การเงิน การบัญชี การพัสดุ ชุรการ การจัดซื้อจัดจ้าง การทรัพยากรบุคคล การประชาสัมพันธ์ การรักษาความปลอดภัย งานกฎหมาย และงานระบบสารสนเทศ เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นผู้มีประสบการณ์ตามสาขาวิชาชีพ นับประมาณจำนวนเป็นร้อยละ ๒๐ ของจำนวนบุคลากรทั้งหมด

๔. สายงานองค์ความรู้และการเผยแพร่ มีหน้าที่จัดการความรู้ในองค์กร เผยแพร่ความรู้สู่สังคม โดยการจัดทำวารสาร Dtech มีการจัดหลักสูตรระยะสั้น และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาร่วมกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เจ้าหน้าที่ในสายงานนี้เป็นนักจัดการความรู้ นักวิชาการ และกองบรรณาธิการวารสาร Dtech

๕. ศูนย์ความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

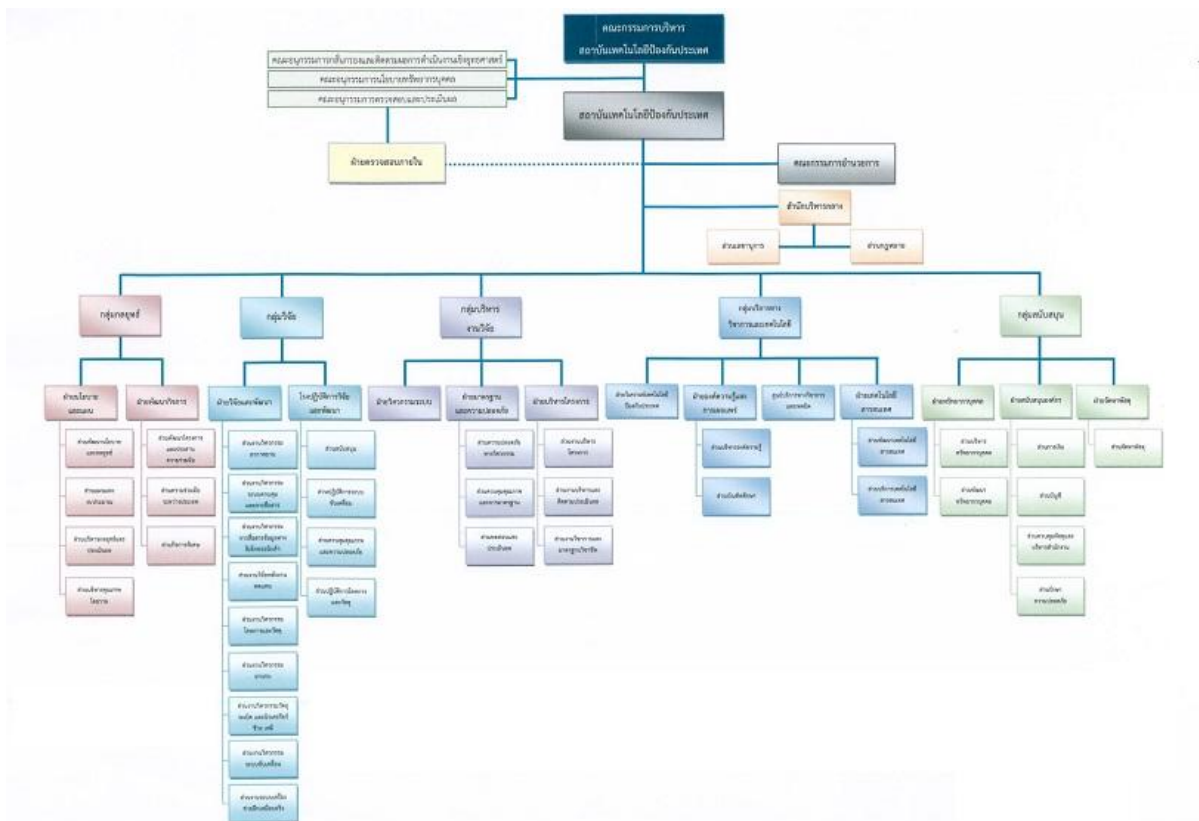
วิสัยทัศน์

เป็นผู้นำ ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ในภูมิภาค ตอบสนองความต้องการของ กองทัพไทย และพันธมิตรอาเซียน

พันธกิจ

๑. วิจัยและพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ ตามที่สภากลาโหมกำหนดและอนุมัติให้มีแผนแม่บทในการดำเนินโครงการ
๒. ศึกษา คำนคว้า วิจัย และดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือต่อเนื่องกับการพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
๓. เป็นศูนย์ข้อมูลความรู้ด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศให้แก่กระทรวงกลาโหม เพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
๔. ประสานความร่วมมือด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศกับหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบันการศึกษาอื่นที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ
๕. ส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกอบรม การค้นคว้าวิจัย และการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
๖. เป็นศูนย์กลางในการให้บริการข้อมูลและสารสนเทศทางด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ แพร่ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีป้องกันประเทศไปสู่สาธารณชน

แผนภาพที่ ๒ - ๒ โครงสร้างสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

ที่มา : “โครงสร้างสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.dti.or.th>, 2559

คณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย

๑. ประธานกรรมการ
๒. ปลัดกระทรวงกลาโหม
๓. เสนาธิการทหาร
๔. เสนาธิการทหารบก
๕. เสนาธิการทหารเรือ
๖. เสนาธิการทหารอากาศ
๗. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (เทคโนโลยีป้องกันประเทศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศหรือวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม)
๘. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (บริหารจัดการ และทรัพยากรบุคคล)
๙. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (กฎหมาย)
๑๐. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (การเงิน การบัญชี และงบประมาณ การตรวจสอบประเมินผล และการบริหารความเสี่ยง)
๑๑. ผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ/ กรรมการและเลขานุการ

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชน

พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

แต่เดิมอาวุธที่จะอนุญาตให้เอกชนผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจได้จะกำหนดโดยคำสั่ง ปร.ฉบับที่ ๓๗ ลง ๒๑ ต.ค.๑๙ แต่ต่อมาได้มี การพิจารณาว่าคำสั่ง ปร.ฉบับที่ ๓๗ ลง ๒๑ ต.ค.๑๙ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว บทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาวการณ์ปัจจุบัน สมควรปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการอนุญาต และมาตรการในการควบคุมและตรวจสอบโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษ และอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

แต่อย่างไรก็ตามอาวุธที่จะอนุญาตให้เอกชนผลิตนั้นจะต้องผลิต สำหรับราชการทหารและตำรวจเป็นหลัก กล่าวอีกนัยหนึ่งราชการทหารและตำรวจ จะต้องมีความต้องการในการจัดหาอาวุธเหล่านั้นด้วย ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มีขึ้นเพื่อให้เอกชนมีส่วนร่วมแบ่งเบาภาระของราชการทหารและตำรวจ โดยจะเห็นว่าพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ มิได้มีขึ้นเพื่อควบคุมการผลิตอาวุธมิได้หมายความว่า ผู้ใดจะผลิตสิ่งใดที่เข้าข่ายเป็นอาวุธแล้วจะต้องขออนุญาตตั้งโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ น้อย่างใด แต่คำสั่งฉบับนี้จะควบคุมเฉพาะผู้ที่ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิตอาวุธสำหรับราชการทหารและตำรวจเท่านั้น

ส่วนผู้ที่ผลิตอาวุธสำหรับทางพลเรือนก็จะมีกฎหมายอื่นบัญญัติถึงวิธีการอนุญาตในเรื่องเดียวกันนี้ไว้แล้ว ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิดดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน กล่าวคือ ผู้ที่จะผลิตอาวุธฯไม่จำเป็น ต้องขออนุญาตตามกฎหมายทั้งสองฉบับแต่อย่างใด เพราะโดยระบบกฎหมายที่ดีนั้น จะไม่มีความซ้ำซ้อนกัน จะไม่การปฏิบัติต่อเรื่องเดียวกันด้วยกฎหมายหลายฉบับ อันจะก่อให้เกิดอุปสรรคและความ ยุ่งยากแก่ผู้ขอรับใบอนุญาต จุดแบ่งของกฎหมายทั้งสองฉบับนี้จึงอยู่ที่ผลิตเพื่อใคร ยกตัวอย่างเช่น บริษัท ก.ประสงค์จะตั้งโรงงานผลิตวัตถุระเบิดที่ใช้

ในทางพาณิชย์ เช่น การระเบิดเหมืองแร่ เหมืองหิน กรณีนี้เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ในการผลิตแล้ว ไม่ใช่การผลิตสำหรับราชการทหารและตำรวจ กรณีจึงเข้าข่ายที่จะต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืนฯ ไม่เข้าข่ายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมจะอนุญาตให้ตั้งโรงงานผลิตอาวุธฯ ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้

ในพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับนี้ “อาวุธ” หมายความว่า

๑. อาวุธปืน หรืออาวุธอย่างอื่นซึ่งใช้ส่งกระสุนปืน โดยวิธีระเบิด หรือกำลังดันของก๊าซ หรืออัดลม หรือเครื่องกลไกอย่างใด ๆ ซึ่งต้องอาศัยอำนาจของ พลังงานรวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

๒. กระสุนปืน และหมายความรวมถึงกระสุนโดด กระสุน ปราย กระสุนแตก ลูกกระเบิด ตอร์ปิโด ทู่นระเบิด และจรวด ทั้งชนิดที่มีหรือไม่มีกรด ก๊าซ เชื้อเพลิง เชื้อโรค ไอพิช หมอกหรือควัน หรือกระสุน ตอร์ปิโด ทู่นระเบิดและจรวด ที่มี คุณสมบัติคล้ายคลึงกัน หรือเครื่อง หรือสิ่งสำหรับอัด หรือทำหรือใช้ประกอบกระสุนปืน รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย

๓. วัตถุที่สามารถส่งกำลังดันอย่างแรงต่อสิ่งห่อหุ้มโดยฉบับปล้นในเมื่อระเบิดขึ้น โดยมีสิ่งเหมาะสมทำให้เกิดกำลังดัน หรือโดยการสลายตัวของวัตถุระเบิดนั้น ทำให้มีแรงทำลายหรือแรงประหาร และหมายความถึงเชื้อปะทุต่าง ๆ หรือวัตถุอื่นใดมีสภาพคล้ายคลึงกัน ซึ่งใช้หรือทำขึ้น เพื่อให้เกิดการระเบิด รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย หรือ

๔. สิ่งอื่นใดที่มีอำนาจในการประหาร ทำลาย หรือทำให้หมดสมรรถภาพในทำนองเดียวกับ อาวุธตาม (๑) (๒) และ (๓) รวมทั้งส่วนประกอบของสิ่งนั้น ๆ ด้วย เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัติ โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ ฉบับนี้ คำว่า ส่วนประกอบ หมายความว่าส่วนต่าง ๆ ของ อาวุธตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) และหมายความรวมถึงอุปกรณ์อย่างใด ซึ่งเมื่อนำมาประกอบกับอาวุธ ดังกล่าวแล้ว ทำให้อาวุธนั้นมีประสิทธิภาพ หรือเกิดประโยชน์แก่การใช้เพิ่มขึ้น หรือทำให้คุณลักษณะ เปลี่ยนแปลงไป

รัฐบาลได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยน ลักษณะอาวุธ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระทางการผลิตของทางราชการ พระราชบัญญัติโรงงานผลิต อาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยการออกไปอนุญาตให้เอกชนจัดตั้งโรงงานทำ ประกอบ ซ่อมแซมและ เปลี่ยนลักษณะอาวุธ ซึ่งกรมการอุตสาหกรรมทหาร เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ปัจจุบันมีผู้ได้รับอนุญาต ให้ผลิตอาวุธ

รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

การศึกษาแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ หากจะให้ครอบคลุม และมีความเป็น สากลจำเป็นจะต้องศึกษาถึงโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ กรอบแนวความคิดโดยเฉพาะประเทศในเอเชียที่มีวัฒนธรรม แนวความคิดในการจัดสรรงบประมาณ และเป็นประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมทหารมาอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น ประเทศ ประชาธิปไตยประชาชนจีน ประเทศสาธารณรัฐเกาหลี และประเทศสิงคโปร์ ดังนี้

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมประเทศสาธารณรัฐเกาหลี จะมีสำนักงานจัดหาทุโธปกรณ์ (Defense Acquisition Office) ซึ่งกำกับดูแลโดยรัฐมนตรีช่วยว่าการ

กระทรวงกลาโหมหนึ่งคน

สำนักงานนี้เริ่มจากเป็นส่วนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Division) ในกระทรวงกลาโหมส่วนหนึ่งในปี ค.ศ. ๑๙๗๒ ต่อมาได้พัฒนาเป็นสำนักงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Defense Industry Bureau) เมื่อ ค.ศ. ๑๙๙๑ และในที่สุดได้พัฒนาเป็นสำนักงานจัดหายุทโธปกรณ์ ดังกล่าว เมื่อปี ค.ศ. ๑๙๙๙

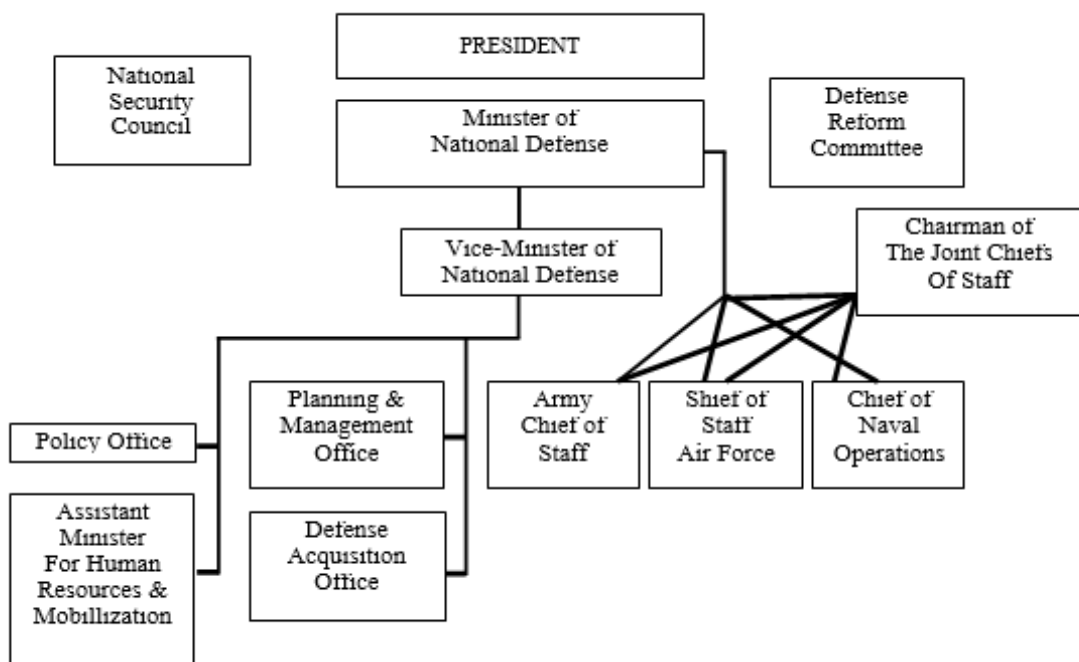
สำนักงานนี้มีหน้าที่ วางแผน จัดหา วิจัย พัฒนา ติดตั้ง และบำรุงรักษายุทโธปกรณ์ และงานเหล่านี้สนับสนุนโดยเอกชน

เอกชนที่สนับสนุนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี คือ สมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Korea Defense Industry Association) เป็นผู้บริหารและดำเนินการในลักษณะของสมาคมอิสระโดยมีภารกิจดังนี้

๑. ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชน โดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคม ฯ ไว้ ๑๔๐ บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศ ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้

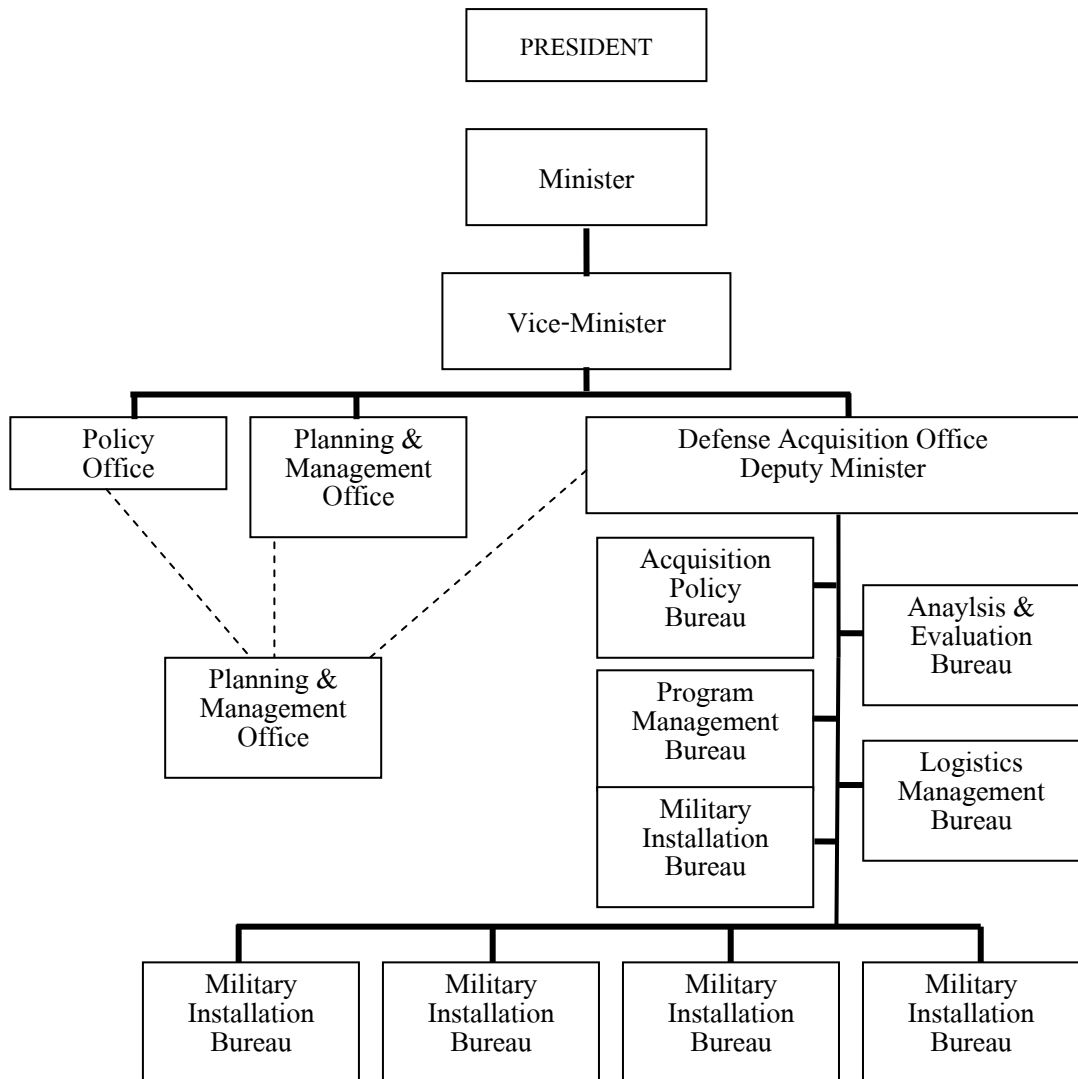
๒. เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัท ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับต่างประเทศ หรือ อนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเห็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ฯ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

แผนภาพที่ ๒ - ๓ โครงสร้างการจัด Ministry Of Defense สาธารณรัฐเกาหลี

ที่มา : “KOREA Defense Industry Association”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.kdia.or.kr/eng/main.do>, 2018

แผนภาพที่ ๒ - ๔ Acquisition Development Structure สาธารณรัฐเกาหลี

ที่มา : “KOREA Defense Industry Association”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://www.kdia.or.kr/eng/main.do>, 2018

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศสิงคโปร์

สิงคโปร์ ปรับบทบาทและภารกิจให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ โดยการเสริมสร้างความร่วมมือ การติดต่อ เจรจา ระดับทวิภาคี ใช้ แนวทาง “ทางการทูต” โดยให้ความสำคัญต่อ การฝึก และการซ้อมรบร่วมกัน การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นในการสัมมนา และในการจัดสอน วิชาทหารร่วมกัน เป็นต้น โดยเริ่มจากสมาชิกสมาคมอาเซียน และขยายไปสู่ประเทศอื่น

ยุทธศาสตร์ที่สิงคโปร์ใช้ในการป้องกันประเทศ คือ “Total Defense” หรือ “ยุทธศาสตร์การป้องกันแบบเบ็ดเสร็จ” ซึ่ง ประกอบไปด้วย ๕ ส่วนประกอบด้วยกันคือ การทหาร, ประชาชน, เศรษฐกิจ, สังคม และจิตวิทยา

โครงสร้าง กท.สิงคโปร์ ประกอบด้วย พล.กท. ๒ คน

พล.กท.คนที่ ๑ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ งานด้านนโยบายความมั่นคง มี รอง พล.กท. ๑ คน กำกับดูแล

พล.กท.คนที่ ๒ มีหน้าที่ความรับผิดชอบ กลุ่มงานด้านบริหารเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และทรัพยากรป้องกันประเทศ มี รอง พล.กท. ๒ คน กำกับดูแล

รูปแบบและสาระสำคัญ

๑. โครงสร้างของ กท.สิงคโปร์ กลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

Defence Technology and Resource Office (DTRO) (สำนักงานเทคโนโลยี และทรัพยากรป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานหลักภายใต้ รอง พล.กท.(เทคโนโลยี) มีหน้าที่วางแผนการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนความต้องการของกองทัพ ความคุ้มค่า และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กองทัพควรจะมีอาวุธยุทโธปกรณ์ใดไว้ใช้งาน ควรจะผลิตขึ้นเอง หรือจัดหาจากต่างประเทศ เป็นต้น ผอ.ของหน่วยงานนี้เป็นกรรมการบริหารร่วม ๆ (JSC) และ รอง ผอ.(นโยบาย) เป็นเลขานุการคณะกรรมการบริหารร่วม ๆ (JSC)

Defence Science and Technology Agency (DSTA) (สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศ) เป็นหน่วยงานอิสระอยู่ในสายงานของ พล.กท. คนที่ ๒ โดยมี Chief Executive (ประธานบริหาร) DSTA เป็นผู้กำกับดูแล หน่วยงานนี้มีกำลังพลประมาณ ๒,๕๐๐ นาย ประกอบด้วย วิศวกร นักวิทยาศาสตร์ และนักบริหาร มีหน้าที่นำแผนของ DTRO มาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบอาวุธยุทโธปกรณ์ จัดหาทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ในการผลิต ร่วมมือกับสถาบันวิจัยและการศึกษาภายในและต่างประเทศ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ภายในและต่างประเทศ

๒. โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

เป็น โครงสร้างของบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในรูปแบบบริษัทมหาชนที่ผ่านการแปรรูปมาจากหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนกองทัพ โดยกระทรวงการคลังถือหุ้นส่วนใหญ่อยู่ร้อยละ ๕๑ คือ

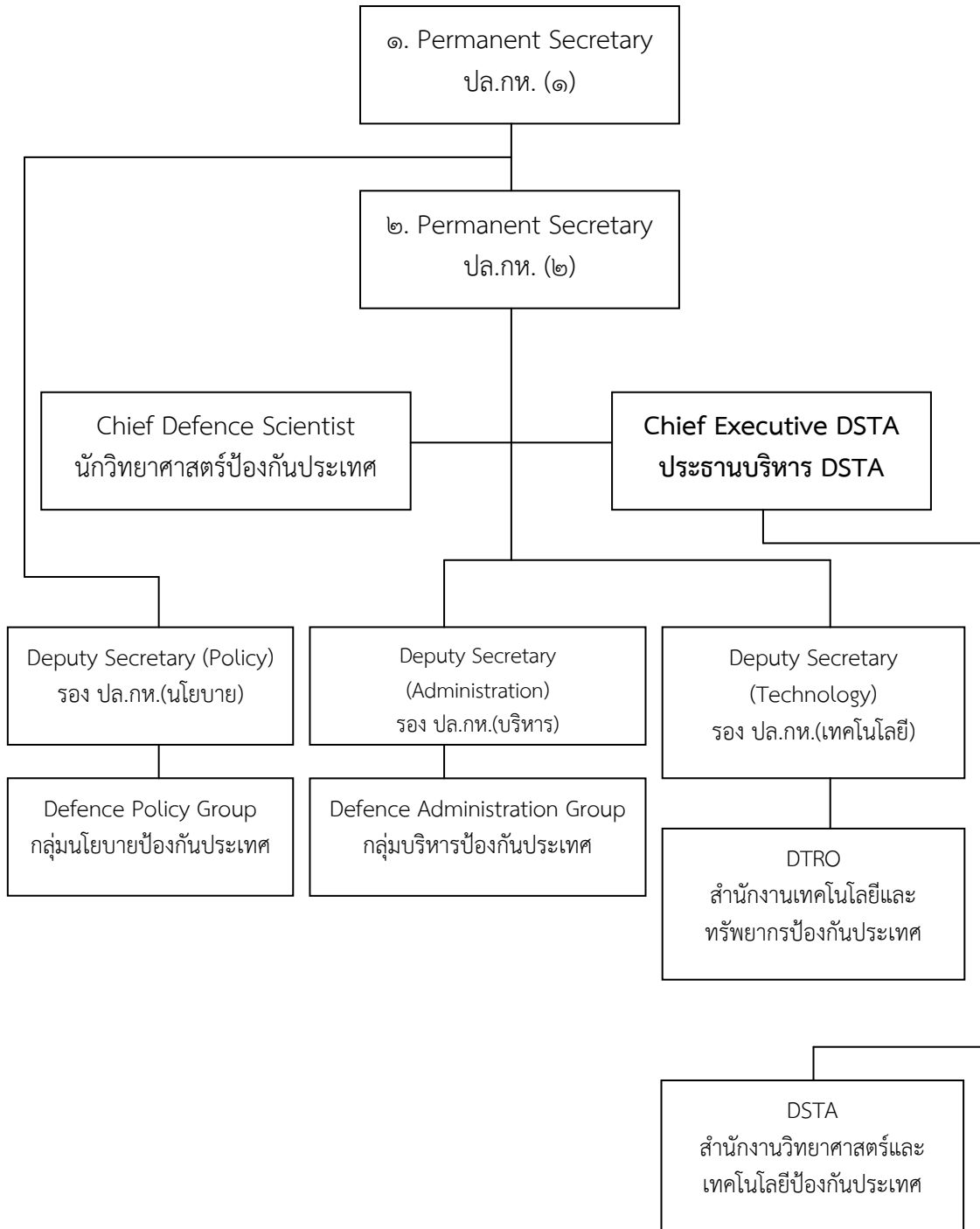
“บริษัท Singapore Technologies Engineering Ltd.” ประกอบด้วยกลุ่มบริษัท ๕ กลุ่มคือ

๑. Singapore Technologies Aerospace Ltd.
๒. Singapore Technologies Electronics Ltd.
๓. Singapore Technologies Kinetics Ltd.
๔. Singapore Technologies Marine Ltd.
๕. Singapore Technologies Synthesis Pte Ltd.

หาก DSTA พิจารณาแล้วเห็นว่าควรให้บริษัท ๆ ดำเนินการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ เพื่อสนับสนุนกองทัพ จะทำสัญญาจ้าง

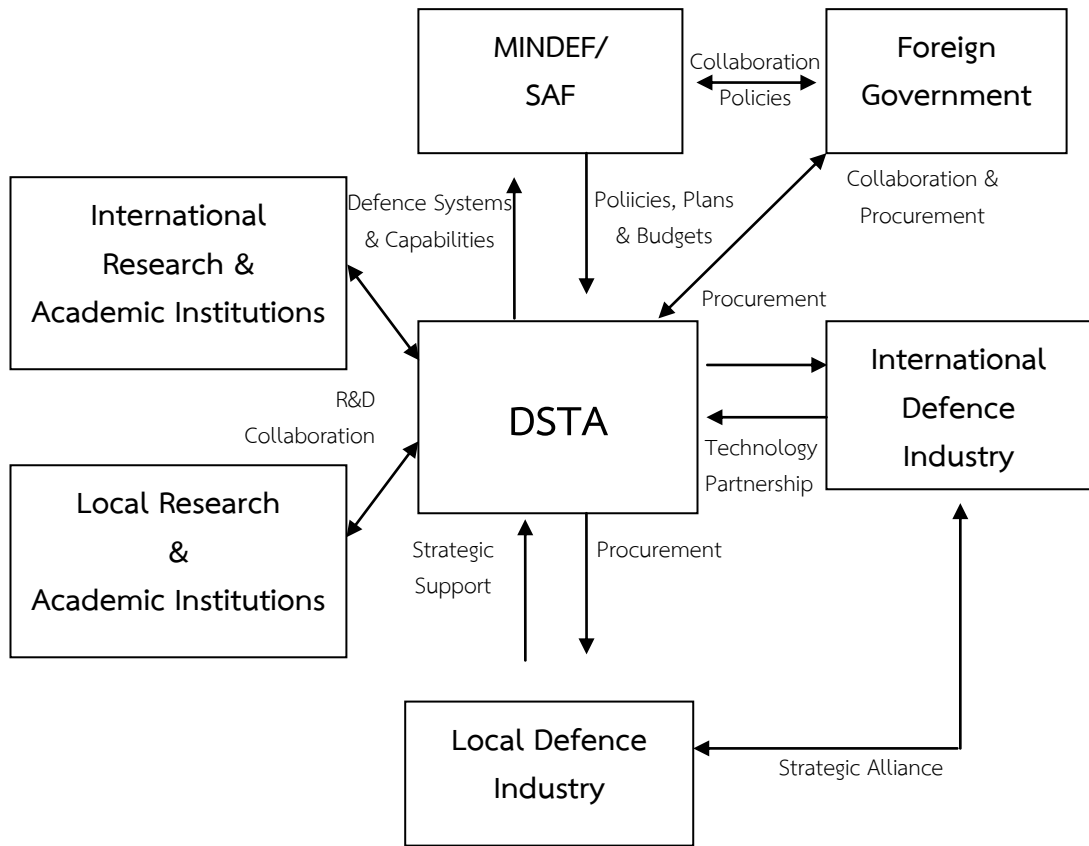
บริษัท ๆ สามารถลงทุนวิจัย พัฒนา และผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ชนิดต่าง ๆ เพื่อขายสู่ตลาดโลกได้ในรูปแบบธุรกิจปกติ

แผนภาพที่ ๒ - ๕ Organisational Structure of MINDEF โครงสร้าง กท.สิงคโปร์

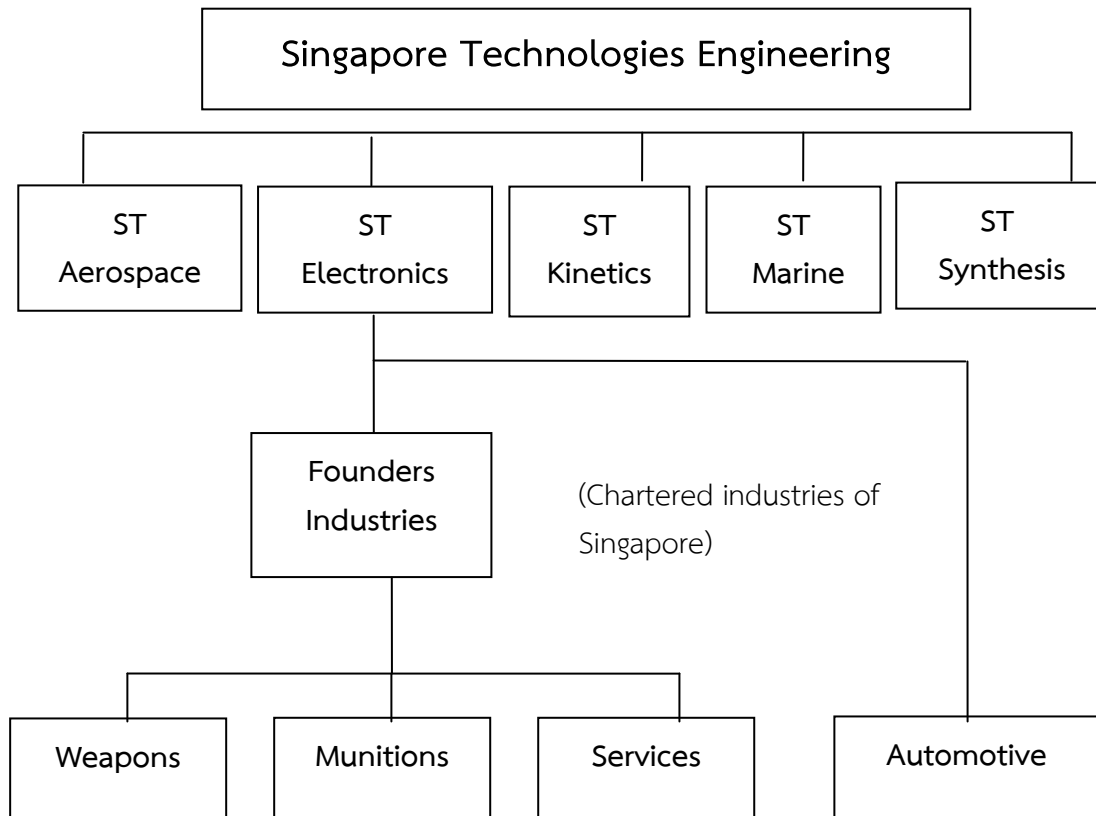
ที่มา : “Defence Technology and Resources Office”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.mindef.gov.sg>, 2018

แผนภาพที่ ๒ - ๖ DSTA'S Network ของ ประเทศสิงคโปร์

ที่มา : “Defence Technology and Resources Office”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.mindef.gov.sg>, 2018

แผนภาพที่ ๒ - ๗ โครงสร้าง Singapore Technologies Engineering

เช่น บริษัท

Ordnance

Development

& Engineering

เช่น บริษัท

Chartered

Ammunition

Industries

เช่น บริษัท

Singapore Test

Services

ที่มา : “Defence Technology and Resources Office”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.mindef.gov.sg>, 2018

สหพันธรัฐมาเลเซีย

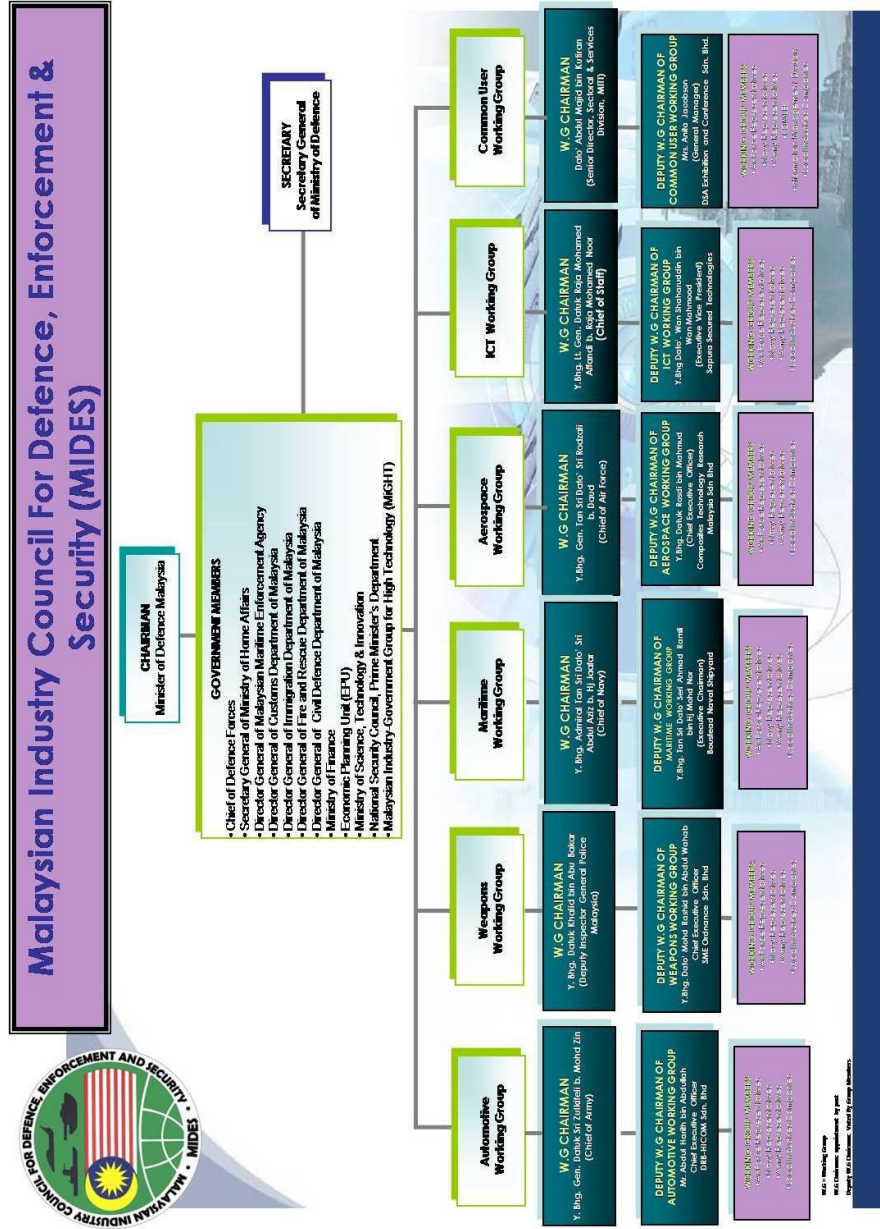
ในปี 1997 รัฐบาลมาเลเซียประกาศแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมการบินของประเทศในงานแสดง ทางทหาร LIMA 1997 หรือ Langkawi International Maritime and Aerospace ที่จัดขึ้น ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย เป็นประจำทุกสองปี จนถึงวันนี้ มาเลเซียมีอุตสาหกรรมการบินที่ก้าวหน้า บริษัทของมาเลเซียสามารถแทรกตัวเข้าไปอยู่ในโซ่อุปทานของบริษัทผลิตเครื่องบินยักษ์ใหญ่ระดับโลก ด้วยการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานทั้งพลเรือนและทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือ เริ่มพัฒนาขึ้นจนมีขีดความสามารถในการต่อและซ่อมบำรุงเรือรบได้เอง ล่าสุดในงานแสดงทางทหาร LIMA 2011 ในป็นนี้ นายกรัฐมนตรีของมาเลเซีย นายนาจิบ ราซัค ได้ประกาศที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมทางทหาร อุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมอากาศยาน ให้ก้าวหน้าขึ้นไปสู่ระดับโลก ด้วยการดึงดูดบริษัทชั้นนำของโลกอย่าง EADS, Spirit Aero, GE, Honeywell, Thales และอื่น ๆ ให้เข้ามาลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กำลังจัดสร้าง พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเรือให้แข่งขันได้ในระดับโลก รวมไปถึงการจัดตั้งหน่วยงานขายอาวุธของรัฐบาลที่จะช่วยนำบริษัทของมาเลเซีย ออกไปสู่ตลาดโลกได้

มีการจัดตั้ง “Defence Industry Division (DID)” เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมาเลเซีย พิจารณาการเพิ่มขีดความสามารถในด้านเทคโนโลยีใหม่ผ่านนโยบาย OFFSET POLICY และพิจารณาตัดสินใจในเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในและร่วมมือกับมิตรประเทศ รวมถึงดูแลบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในมาเลเซีย

มี “คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาเลเซีย (Malaysia Industry Council For Defence : MIDES)” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวมของประเทศ และพิจารณาเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย และสนับสนุนด้านการตลาดต่างประเทศให้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย

งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ “สำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Stride, Kajang) (รัฐสลังงอร์)” เป็นหน่วยงานคล้าย สทป. มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อพิจารณาเทคโนโลยีมาใช้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

แผนภาพที่ ๒ - ๘ โครงสร้างการจัด Ministry Of Defense สหพันธรัฐมาเลเซีย

ที่มา : “Malaysia Industry Council for Defence” . (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://defencemalaysia.com>, 2018

รูปแบบของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศที่ได้กล่าวถึงแล้วนั้น จะเห็นได้ว่ามีกรอบแนวความคิด และโครงสร้างที่เน้นให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างมาก โดยเฉพาะด้านการตลาดที่ใช้ศักยภาพความอ่อนตัวของภาคเอกชนเป็น ผู้ดำเนินการ ซึ่งประเทศไทยสามารถที่จะนำกรอบแนวความคิดมาพัฒนาปรับปรุงให้กิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยมีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าต่อไป

การสร้างแผนที่นำทาง (Roadmap)

การสร้างแผนที่นำทาง (Roadmap) - เป็นวิธีหนึ่งของการมองอนาคต การสร้างแผนที่ นำทาง (Roadmap) โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนที่นำทางเทคโนโลยี (Technology Roadmap) เป็น เทคนิคในด้านการมองอนาคตที่มีประสิทธิภาพสูงในการสนับสนุนการมองอนาคตเพื่อวางแผนภายใน องค์กร อุตสาหกรรมหรือประเทศ รวมถึงการจัดการเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน การสร้างแผนที่นำทางเป็นวิธีที่ถูกนำมาใช้อย่างกว้างขวางในอุตสาหกรรม และในระยะหลัง แผนที่นำทางถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนโครงการคาดการณ์อนาคตทั้งในระดับชาติและระดับภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม ยกตัวอย่างเช่นแผนที่นำทางเทคโนโลยีระดับชาติของเกาหลี แผนที่นำทางเทคโนโลยี ของสมาคมอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ (SIA) (Kostoff and Schaller, 2001) แผนที่นำทาง เทคโนโลยีของอุตสาหกรรมอูมิโน้ม และแผนที่นำทางเทคโนโลยีสำหรับยานพาหนะขนส่งทางบก แผนที่นำทางสามารถสนับสนุนเป้าหมายที่แตกต่างหลากหลายทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งรวมถึง การวางแผนผลิตภัณฑ์ การสำรวจโอกาสใหม่ๆ การจัดสรรและการบริหารจัดการทรัพยากร การปรับปรุงกลยุทธ์ทางธุรกิจ จนถึงการวางแผนและนโยบายสาธารณะ นอกจากนี้ แต่ละองค์กรยังมีความแตกต่าง ในแง่ของบริบทที่เฉพาะเจาะจง วัฒนธรรมองค์กร กระบวนการทางธุรกิจ ทรัพยากรที่ หาได้ รูปแบบเทคโนโลยี ฯลฯ ด้วยเหตุนี้ การสร้างแผนที่นำทางจะให้ประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อมีการ ปรับแต่งแนวทางให้เหมาะสมกับการใช้งานที่เฉพาะเจาะจงนั้นๆ สำหรับแผนที่นำทางเทคโนโลยีนั้น มี อยู่หลายรูปแบบ แต่วิธีที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่สุดย่อมอยู่ในรูปแบบทั่วไปที่เสนอโดย EIRMA (1997) (ดูภาพที่ 1) แผนที่เทคโนโลยีทั่วไปอยู่ในรูปแบบแผนภูมิที่ใช้เวลาเป็นแกน และแบ่ง องค์กรประกอบเป็นชั้นๆ ซึ่งมักจะรวมถึงทัศนวิสัยเชิงพาณิชย์และเชิงเทคโนโลยี แผนที่รูปแบบนี้ เปิดโอกาสให้มีการสำรวจศึกษาวิวัฒนาการของตลาด ผลิตภัณฑ์ และเทคโนโลยี รวมทั้งความสัมพันธ์ ระหว่างทัศนวิสัยหลากหลายมุมมอง

แผนที่นำทางแบบหลายระดับชั้นนี้ เป็นรูปแบบที่แพร่หลายและยืดหยุ่นปรับใช้ได้มาก ที่สุด ประกอบด้วยมิติด้านต่างๆ ดังนี้

เวลา : มิติด้านเวลาสามารถปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เฉพาะเจาะจง ในแง่ของช่วงเวลา (โดยทั่วไปมักจะแบ่งเป็นช่วงเวลาสั้น ๆ สำหรับภาคธุรกิจอย่างเช่น อีคอมเมิร์ซ และซอฟต์แวร์ และช่วงเวลาที่ยาวขึ้นสำหรับโครงการใหญ่ เช่น การมองอนาคตโครงการอวกาศ หรือ การมองอนาคตโครงสร้างพื้นฐานของระบบรถไฟ) นอกจากนี้ อาจมีการแบ่งเนื้อที่บนแผนที่ไว้สำหรับ “วิสัยทัศน์” และประเด็นสำหรับการพิจารณาในระยะไกลมาก และเนื้อที่สำหรับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยคำนึงถึงการแข่งขันหรือเพื่อชี้ช่องว่างระหว่างตำแหน่งในปัจจุบันกับ “วิสัยทัศน์” นั้นๆ

ระดับชั้น : แกนแนวตั้งของแผนที่นำทางมีความสำคัญมาก เนื่องจากจำเป็นต้อง

ออกแบบให้เหมาะสมกับองค์กร และปัญหาที่กำลังจัดการแก้ไข บ่อยครั้งที่ความพยายามส่วนใหญ่ในการสร้างแผนที่นำทางเบื้องต้นพุ่งตรงไปที่การกำหนดระดับชั้นหลัก และระดับชั้นรอง ซึ่งจะกลายเป็นโครงร่างของแผนที่นำทางต่อไป โดยทั่วไปแผนที่นำทางในภาพรวมมักจะมีระดับชั้นสูงสุดเกี่ยวข้องกับ “วัตถุประสงค์” ขององค์กรที่ขับเคลื่อนแผนที่นำทางนั้นๆ ว่าต้องการตอบโจทยอะไร (“ทราบเหตุผล” หรือ Know-why) ระดับชั้นกลางเกี่ยวข้องกับ “ทรัพยากร” (เช่น ความรู้ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญ หรืองบประมาณ) ซึ่งจะถูกนำมาใช้เพื่อตอบสนองอุปสงค์ของระดับชั้นบนในแผนที่ระดับชั้นกลางของแผนที่เป็นตัวแปรสำคัญ เพราะเป็นส่วนที่สร้างกลไก “เชื่อมโยง” ระหว่างจุดประสงค์และทรัพยากร (“ทราบสิ่งที่ต้องการ” หรือ Know-what) บ่อยครั้งที่ระดับชั้นกลางมุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เนื่องจากเป็นเส้นทางที่เทคโนโลยีถูกนำมาใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดและลูกค้า อย่างไรก็ตาม ในการใช้งานด้านอื่นๆ ระดับชั้นกลางควรจะเน้นไปที่ระบบความสามารถ บริการ ความเสี่ยง หรือโอกาส จึงจะเหมาะสมกว่า เพื่อให้ทราบว่ากิจกรรมที่ต้องการทำนั้นจะเกิดประโยชน์ต่อองค์กรหรือผู้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของอย่างไร

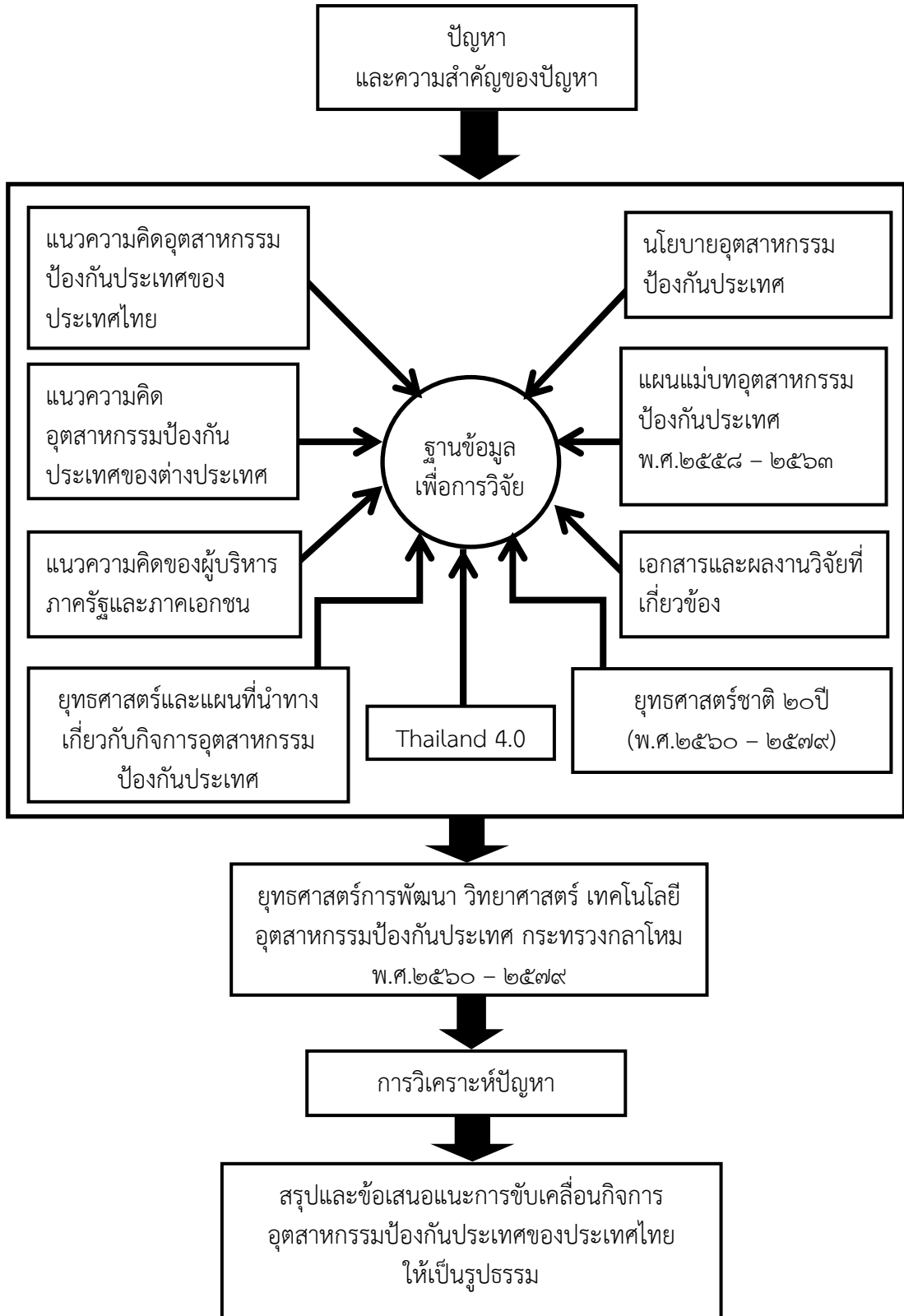
การให้คำจำกัดความประกอบ: นอกจากข้อมูลในระดับชั้นต่างๆ แล้ว ยังสามารถใส่ข้อมูลอื่นๆ ไปด้วย ถ้าเป็นแผนที่นำทางที่ใช้เวลาเป็นเกณฑ์ ข้อมูลประกอบอาจรวมถึง

๑. การเชื่อมโยง ระหว่างวัตถุประสงค์ในระดับชั้นหลักกับระดับชั้นรอง (ที่มีหลากหลายประเภท)
๒. ข้อมูลเสริม เช่น เนื้อหาสำคัญของกลยุทธ์ทางธุรกิจ หรือตัวขับเคลื่อนตลาด บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนที่และสมมุติฐานต่างๆ
๓. เครื่องมือกราฟิกอื่นๆ เช่น รูป หมายเหตุ รหัสสี เพื่อชี้จุดตัดสินใจที่สำคัญ ช่องว่างเส้นทางสำคัญ โอกาส และอุปสรรค

ขั้นตอน : โดยทั่วไปขั้นตอนต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการร่างแผนที่ขั้นแรกให้สำเร็จ และการนำขั้นตอนนี้ไปดำเนินการต่อไป หลังจากนั้น มักจะแตกต่างกันไปในองค์กรแต่ละแห่ง (และมักจะแตกต่างกันเองภายในองค์กรเดียวกันด้วย) ขั้นตอนที่เหมาะสมที่สุดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ทรัพยากรที่มีอยู่ (บุคลากร, เวลา, งบประมาณ) ลักษณะของประเด็นที่หยิบยกมาพิจารณา (วัตถุประสงค์และขอบเขต) ข้อมูลที่ทำได้ (ตลาดและเทคโนโลยี) ขั้นตอนอื่นๆ และวิธีการจัดการที่เกี่ยวข้อง (กลยุทธ์ การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การจัดการโครงการ และการวิจัยตลาด

การวางแผนและกรรมสิทธิ์ : เป็นข้อพิจารณาที่สำคัญที่สุดในการปรับแผนที่ และขั้นตอนการสร้างแผนที่ให้เหมาะสมกับองค์กรที่เฉพาะเจาะจง เพื่อชี้ให้เห็นเป้าหมายทางธุรกิจและกระบวนการอย่างชัดเจน และเพื่อพิจารณาให้ถี่ถ้วนว่ากระบวนการสร้างแผนที่ทั่วไปช่วยให้องค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์เหล่านั้นได้อย่างไร โดยคำนึงถึงสถานการณ์และบริบทที่เฉพาะเจาะจง นอกจากนี้ การถือกรรมสิทธิ์ (Ownership) แผนที่นำทางก็เป็นเรื่องที่สำคัญมาก ในเบื้องต้นแผนที่เป็นของบุคคลคนเดียวที่ได้รับมอบหมายหรือกลุ่มบุคคล (คณะกรรมการ หรือคณะทำงาน) จากนั้นจึงเป็นของบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการสร้างแผนที่ ที่ทำที่สุด กรรมสิทธิ์ขยายวงกว้างขึ้นจนองค์กรกลายเป็นเจ้าของแผนที่ ซึ่งถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารประเภทหนึ่ง วิธีที่ได้ประโยชน์มากที่สุดคือ การมอบหมายให้บุคคลหนึ่งคน ซึ่งควรเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแผนที่ มาเป็นผู้จัดการกระบวนการและอำนวยความสะดวกในการจัดประชุมกลุ่มเชิงปฏิบัติการ การปรับคุณสมบัติของแผนที่ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและบริบททางธุรกิจตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาโครงสร้างแผนที่และกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพต่อไป

กรอบแนวคิดของการวิจัย

สรุป

ในการศึกษาเรื่อง การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ให้เป็นรูปธรรม จำเป็นต้องเข้าใจในแนวความคิดของการพัฒนาเศรษฐกิจตามนโยบาย Thailand 4.0 ของรัฐบาล ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) สำหรับใช้เป็นแผนที่นำทาง (Roadmap) นโยบายระดับต่าง ๆ กฎหมาย ทฤษฎี และระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน อีกทั้งต้องมีความเข้าใจในรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดขององค์กรแนวความคิดให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทย ซึ่งจะได้ทราบว่า การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ให้เป็นรูปธรรม ที่จะเป็นเครื่องมือ กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ มีองค์ประกอบอย่างไรอันจะ นำมาในการหาแนวทางการแก้ปัญหาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยอย่างยั่งยืนต่อไป

บทที่ ๓

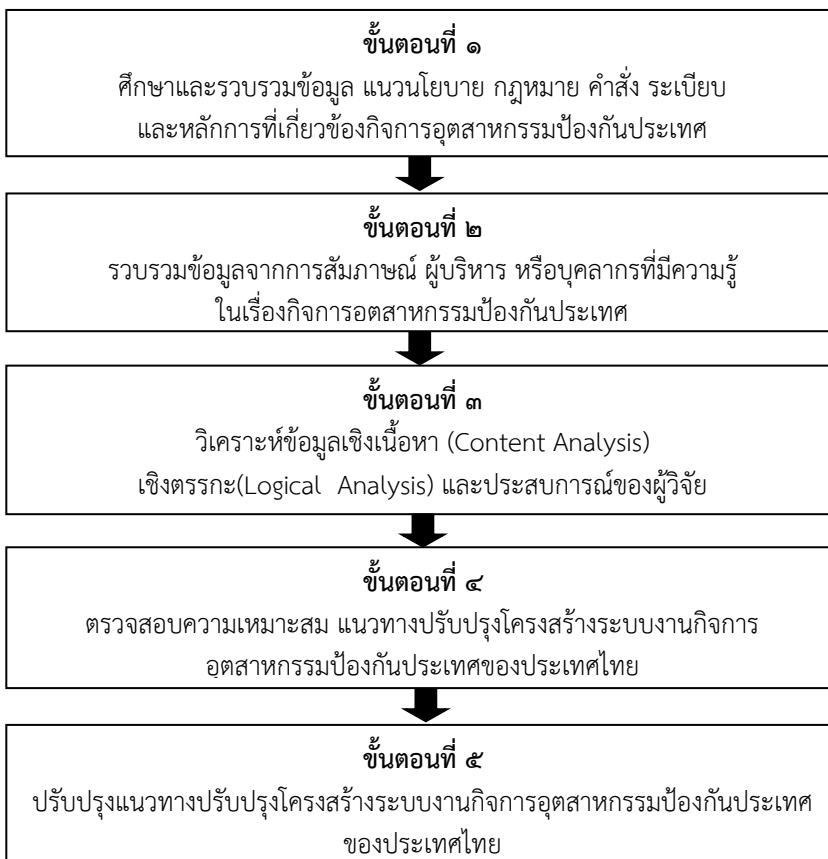
วิเคราะห์กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย

การวิจัยนี้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ ผู้เกี่ยวข้อง และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยมีรายละเอียดตามระเบียบวิธีการวิจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

๑. กระบวนการกำหนดแนวทางปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
๒. เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยกับต่างประเทศ
๓. ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย
๔. สรุป

กระบวนการกำหนดแนวทางปรับปรุงกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

การวิจัยนี้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ตามแผนภาพที่ ๓-๑ กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย
แผนภาพที่ ๓-๑ กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาและรวบรวมข้อมูลแนวนโยบาย กฎหมาย คำสั่ง ระเบียบ และ หลักการที่เกี่ยวข้องกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังนี้

๑. นโยบาย ระดับต่าง ๆ กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ การศึกษาของ พล.ต. อนิรุจน์ มัสโอติ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางปรับปรุง โครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๑.๒ แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย และ แผนแม่บทการปฏิรูปการบริหารจัดการและการปรับปรุงโครงสร้าง กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๙

๑.๓ แผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓

๑.๔ นโยบายด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประจำปี ๒๕๖๐

๑.๕ นโยบายการปรับปรุงกลุ่มงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๖ พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินงานในกิจการ พ.ศ.๒๕๓๕

๑.๗ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

๑.๘ ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙

๒. รูปแบบการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการของรัฐ

๓. Thailand 4.0 โมเดลขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน

๔. บทบาทของงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

๕. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

๖. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมของภาคเอกชน

๗. รูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

๘. การสร้างแผนที่นำทาง (Roadmap)

๙. กรอบความคิดของการวิจัย

๑๐. สรุป

ขั้นตอนที่ ๒ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บริษัท/โรงงาน ตาม พระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ขั้นตอนที่ ๓ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) การวิเคราะห์เหตุผลเชิงตรรกะ (Logical Analysis) และประสบการณ์จากการปฏิบัติงาน ของผู้วิจัย เพื่อเป็นแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ประเทศไทย

ขั้นตอนที่ ๔ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม แนวทางปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

ขั้นตอนที่ ๕ ปรับปรุงแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงานที่เหมาะสมกับกิจการ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยกับต่างประเทศ

๑. รูปแบบการบริหารกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

การวิเคราะห์การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ครอบคลุม สมบูรณ์ มีความเป็นสากล ต้องศึกษารูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศด้วย โดยเฉพาะรูปแบบอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศในเอเชีย ซึ่งมีแนวความคิด และวัฒนธรรมใกล้เคียงกันดังนี้

๑.๑ รูปแบบของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี

ในกระทรวงกลาโหมสาธารณรัฐเกาหลี เมื่อกองทัพมีความต้องการยุทโธปกรณ์หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดหาจะเป็นผู้ตอบสนอง โดยเริ่มต้นจากการวิจัยและพัฒนาชิ้นใหม่ หรือสั่งซื้อจากต่างประเทศ ซึ่งสรุปได้ ๓ วิธี ดังนี้

๑.๑.๑ การวิจัยและพัฒนา

จะได้รับการพัฒนาดำเนินการเป็นลำดับแรก ซึ่งเป็นการสนองต่อนโยบายของประเทศที่จะส่งเสริมความสามารถในด้านวิจัยและพัฒนา ขั้นตอนในการดำเนินการจะเริ่มจากคัดเลือกบริษัทเอกชนในประเทศเพื่อออกแบบ พัฒนา ผลิต และทดสอบยุทโธปกรณ์ที่กองทัพต้องการ นโยบายนี้ไม่เพียงแต่จะมีการส่งเสริมความสามารถในการวิจัยและพัฒนา ยังเป็นการกระตุ้นฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยทั่วไปหน่วยงาน ADD (Agency for Defense Development) จะเป็นผู้ดำเนินการถ้าเป็นโครงการของรัฐบาล แต่มีบางโครงการเอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการภายใต้สัญญาและการกำกับดูแลของรัฐบาล

สรุปว่ารัฐบาลเกาหลีจะส่งเสริมให้เอกชนเข้ามาร่วมทุนในการสนองต่อความต้องการยุทโธปกรณ์

เมื่อการวิจัยและพัฒนาในประเทศไม่สามารถดำเนินการได้ จะพัฒนาโดยร่วมมือกับมิตรประเทศ วิธีนี้จะสนองต่อความต้องการในด้านยุทโธปกรณ์ ยังสามารถรับเทคโนโลยีใหม่เข้ามาประเทศด้วย ความร่วมมือดังกล่าวจะลดค่าใช้จ่าย เพราะผู้ร่วมมือต้องร่วมรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในด้านวิจัยและพัฒนา

๑.๑.๒ การผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยี

นโยบายของเกาหลีจะส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี และความสามารถในการผลิตในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การดำเนินการนี้เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.๑๙๗๐ โดยรัฐบาลได้สั่งให้เอกชนผลิต M16, เครื่องขับไล่ F-16 และ ฮ.UH-60 ในการดำเนินการ ประเทศเกาหลี เอกชนได้รับความชำนาญและความสามารถไม่เพียงแต่สนองความต้องการของเหล่าทัพ ยังสามารถขยายตลาดไปต่างประเทศได้

อีกสองวิธีก็คือการผลิตร่วมกันและการผลิตชิ้นส่วน ในการผลิตร่วมกัน ประเทศที่ร่วมมือจะผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ และในท้ายสุดจะมีบริษัทเอกชน ๑ บริษัท เป็นผู้ประกอบชิ้นส่วนเหล่านี้ภายในประเทศ

๑.๑.๓ การจัดซื้อจัดหาจากต่างประเทศ

การจัดซื้อจากต่างประเทศจะซื้อผ่านรัฐบาลต่อรัฐบาล (G to G) หรือซื้อโดยตรงจากบริษัทต่างประเทศ ทั้ง ๒ วิธีนี้ จะได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีน้อยมาก ถึงแม้ในการซื้อบางครั้งจะมีเงื่อนไขในการถ่ายทอดเทคโนโลยีอยู่บ้าง

สาธารณรัฐเกาหลี มีสมาคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเกาหลี (Korean Defense Industry Association: KDIA) ซึ่งเป็นสมาคมอิสระ มีภารกิจดังนี้

๑.๑.๓.๑ ดำเนินการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่างภาครัฐและเอกชนโดยมีบริษัทเอกชนที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ขึ้นทะเบียนกับสมาคมไว้ ๑๔๐ บริษัท โดยสิทธิและความสะดวกที่บริษัทสมาชิกได้รับคือ ทางสมาคมจะดำเนินการหาตลาดและพิจารณาความเหมาะสมในการกำหนดให้บริษัทเป็นตัวแทนของประเทศในการขายผลิตภัณฑ์

๑.๑.๓.๒ เป็นผู้ออกใบอนุญาตให้กับบริษัทในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้กับต่างประเทศ หรืออนุญาตให้ซื้อวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ แต่การทำสัญญาถือเป็นหน้าที่ของบริษัทกับบริษัท สมาคม ฯ มีหน้าที่เพียงพิจารณาและอนุญาตให้ค้าขายได้เท่านั้น

๑.๒ รูปแบบของประเทศสิงคโปร์

กระทรวงกลาโหมสิงคโปร์ มีหน่วยงานอิสระ คือ Defence Science and Technology Agency (DSTA) มีหน้าที่ นำแผนของกระทรวงมาทำให้เป็นผล เช่น วิจัย พัฒนา ออกแบบ อาวุธยุทโธปกรณ์ จัดหาทรัพยากร เจ้าหน้าที่ในการผลิต, พิจารณาแบบอาวุธยุทโธปกรณ์ ในตลาดโลกว่าชนิดใดเหมาะสมกับกองทัพมากที่สุด มีอำนาจตามกฎหมายของประเทศสิงคโปร์ ในการลงนามทำสัญญาดำเนินการในรายละเอียดร่วมกันทั้งภาครัฐและเอกชน กับภายในและต่างประเทศในนามรัฐบาล

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของสิงคโปร์ มีบริษัทที่เป็นหัวใจในการดำเนินงาน คือ บริษัท Holding Company ชื่อ Singapore Technologies เป็นการร่วมทุนระหว่างประเทศ มีบริษัทในเครือมากกว่า ๑๐๐ บริษัท ซึ่งบริษัทหลักที่รับผิดชอบในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ Singapore Technologies Engineering มีเจ้าหน้าที่ประมาณ ๗,๕๐๐ คน ในจำนวนนี้ ๒,๐๐๐ คน เป็นวิศวกร Singapore Technologies Engineering ยังแบ่งออกเป็นบริษัทย่อยรับผิดชอบด้านต่าง ๆ คือ Aerospace, Automotive, Electronics, Ordnance (Chartered Industries) และ Precision Engineering ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะถือหุ้นใหญ่ในบริษัทที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเหล่านี้ บริษัทก็ยังอยู่ในฐานะแบบเอกชน ซึ่งบริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารบางบริษัทจะอยู่ในตลาดหลักทรัพย์ บริษัททั้งหมดนี้ใช้แรงงานมากกว่า ๑๕,๐๐๐ คน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเหล่านี้มีใช้สนับสนุนต่อความต้องการของกองทัพสิงคโปร์ แต่ยังคงสนองตอบความต้องการของตลาดต่างประเทศด้วย เช่น สหรัฐอเมริกา และประเทศไทย โดยเข้ามามีบทบาทในการปรับปรุงและพัฒนา เครื่องบิน Northrop F-SE/F

รัฐบาลสิงคโปร์มีแผนที่จะพัฒนาความทันสมัยของประเทศต่อไป อุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมีส่วนสำคัญในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ความสามารถในด้านเทคโนโลยี การผลิต และการบำรุงรักษา เพื่อสนับสนุนความต้องการในด้านเทคโนโลยีของกองทัพสิงคโปร์

๑.๓ รูปแบบของประเทศสหพันธรัฐมาเลเซีย

มี “นโยบายเรียกร้องการชดเชยเพื่อความเสมอภาค (Offset Policy)” ที่กำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องถ่ายทอดเทคโนโลยีและทำการลงทุนในมาเลเซีย โดยกำหนดให้ประเทศที่ขายอาวุธให้กับมาเลเซียต้องทำการค้าต่างตอบแทน (Counter Trade) เป็นมูลค่าไม่น้อยกว่า 50% ของเงินที่มาเลเซียจ่ายไป โดยมีเป้าหมายที่ 100% และครึ่งหนึ่งของมูลค่าเหล่านั้นต้องเป็นการให้ Offset ต่อมาเลเซีย

การส่งเสริมให้มี “การจับคู่ทางธุรกิจ (Business Matching)” หรือ “การรับช่วงการผลิต (Subcontracting)” ระหว่างบริษัทของมาเลเซียและบริษัทต่างชาติ มีการพัฒนาอย่างถูกต้อง การสนับสนุนจากภาครัฐ การมีแผนแม่บทการพัฒนาที่ชัดเจน การเรียกร้อง Offset การเปิดโอกาสให้บริษัทเอกชนของมาเลเซียเข้าร่วมอย่างเต็มที่ ผลักดันให้มาเลเซียก้าวข้ามจากอุตสาหกรรมรับจ้างผลิตไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้นวัตกรรม (Innovative Industry)

มีการจัดตั้ง “Defence Industry Division (DID)” เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศภายในประเทศมาเลเซีย พิจารณาการเพิ่มขีดความสามารถในด้านเทคโนโลยีใหม่ผ่านนโยบาย Offset Policy และพิจารณาตัดสินใจในเรื่องการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในและร่วมมีอยู่กับมิตรประเทศ รวมถึงดูแลบริษัทที่ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในมาเลเซีย

มี “คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมาเลเซีย (Malaysia Industry Council For Defence : MIDES)” เพื่อขับเคลื่อนการบริหารงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวมของประเทศ และพิจารณาเทคโนโลยีที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย และสนับสนุนด้านการตลาดต่างประเทศให้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของมาเลเซีย

งานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือ “สำนักงานวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (Stride, Kajang) (รัฐสลังงอร์)” เป็นหน่วยงานคล้ายสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) มีวัตถุประสงค์การจัดตั้งเพื่อพิจารณาเทคโนโลยีมาใช้กับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

สรุปการเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ ตามตารางที่ ๓-๑ ตารางที่ ๓-๑ เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ

ประเทศ	เกาหลี	สิงคโปร์	สหพันธรัฐมาเลเซีย	ไทย
องค์กรในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ	KDIA	DSTA	MIDES	DID
บทบาทองค์กร	ประสานส่งเสริมการตลาด	นโยบายส่งเสริมการตลาด	นโยบายส่งเสริมการตลาด	หน้าที่เฉพาะเงินทุนหมุนเวียนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ตารางที่ ๓-๑ เปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของไทยและต่างประเทศ (ต่อ)

ประเทศ	เกาหลี	สิงคโปร์	สหพันธรัฐ มาเลเซีย	ไทย
การดำเนินการ ทางธุรกิจ	อิสระ	อิสระ	อิสระ	มีข้อจำกัด
ผลิตภัณฑ์	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับกลาง	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน	เทคโนโลยี ระดับพื้นฐาน
การส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ส่งออก	ไม่มีการส่งออก

๒. ปัจจัยความสำเร็จ ในพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ
 ตารางที่ ๓-๒ ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของต่างประเทศ

หัวข้อ	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	มาเลเซีย
มีนโยบายระดับชาติ สนับสนุนกิจการ อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ	นโยบายพึ่งพาตนเอง	นโยบายทางการทูต และยุทธศาสตร์ Total Defense	นโยบายผลักดัน จากรับจ้างผลิตเป็น Innovative Industry
รัฐมีมาตรการ สนับสนุนกิจการ อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศโดยเฉพาะ	- ออกกฎหมาย อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ, แผนปรับปรุง กองทัพ และกฎหมาย ภาษีป้องกันประเทศ - จัดสรรงบประมาณมา ใช้ในการวิจัยและพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศ	- รัฐดำเนินการด้าน การตลาดเพื่อส่งเสริม การขายอาวุธไปสู่ ต่างประเทศ	- ใช้นโยบาย Offset Policy, Counter Trade และ Business Matching - เปิดโอกาสให้ ภาคเอกชนของ มาเลเซียเข้ามามี ส่วนร่วม
กท. มีนโยบายรวม การจัดการ ยุทธโศปกรณ์ระดับ กระทรวง	- มีสำนักบริหารการ จัดซื้อจัดหายุทธโศปกรณ์ กลาโหม เกาหลีใต้ (Defense Acquisition Program Administration : DAPA)	- มีหน่วยงานจัดหาแบบ รวมการ Defence Science and Technology Agency :DSTA”	-

ตารางที่ ๓-๒ ปัจจัยความสำเร็จ ในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของต่างประเทศ (ต่อ)

หัวข้อ	เกาหลีใต้	สิงคโปร์	มาเลเซีย
แหล่งที่มาของ ยุทธโธปกรณ์ทาง ทหาร	- ผลิตเอง - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน	- ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและพัฒนา - ร่วมมือกับภาคเอกชน	- ซื้อเทคโนโลยี - การวิจัยและ พัฒนา
มีสถาบันวิจัยนอก ระบบราชการ ด้าน เทคโนโลยีป้องกัน ประเทศ	- มีสำนักงานพัฒนา เทคโนโลยีป้องกัน ประเทศ ชื่อ Agency for Defense Development หรือ ADD)	- มีสถาบันวิจัยพัฒนา ระดับกระทรวง ชื่อ Defense Science Organization หรือ DSO	- มีสำนักงานวิจัย วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีด้าน อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ ชื่อ “STRIDE”
โรงงานผู้ผลิต ยุทธโธปกรณ์ ภายในประเทศให้ กองทัพ	เอกชน	เอกชน	เอกชน ควบคุมโดย คณะกรรมการ อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศ (MIDES)

โดยสรุปแล้ว การดำเนินการในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของประเทศที่ ประสบผลสำเร็จ จะมุ่งไปสู่การพัฒนาให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการโดยอิสระ รัฐมีบทบาทเป็นผู้ กำหนดนโยบายและให้การส่งเสริมสนับสนุนให้กับองค์กรรัฐหรือภาคเอกชน **มีคณะกรรมการที่สามารถกำหนดนโยบาย และดำเนินการทางธุรกิจโดยอิสระ ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม** ใช้ ศักยภาพของภาครัฐ สนับสนุนภาคเอกชน เช่น ทุน เทคโนโลยี ความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจ ประสิทธิภาพการเตรียมการให้สามารถแปรเปลี่ยนเป็นอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ เพราะ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้นจำเป็นต้องใช้การลงทุนที่สูง และใช้เทคโนโลยีค่อนข้างมาก เพื่อที่จะตอบสนองความต้องการของลูกค้าในการนำไปใช้ในเรื่องความมั่นคง หรือปกป้องทรัพยากร ของประเทศนั้น ๆ จึงจะเห็นว่าเป็นตลาดที่กว้างและมีการแข่งขันสูง ประเทศที่เจริญแล้วจึงใช้จุดแข็ง ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชนมาเกื้อกูลและชดเชยกัน โดยคำนึงถึงความคล่องตัว และความเป็นอิสระ เป็นหลัก โดยคำนึงถึงประโยชน์ของชาติด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อก้าวไปสู่ เป้าหมายที่ต้องการ

ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคู่ต่อสู้ทางการป้องกันประเทศของไทย

ผลจากการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จะพบว่าสถานการณ์เกี่ยวกับคู่ต่อสู้ทางการป้องกันประเทศของไทยนั้น ได้มีการพัฒนามาแล้วเป็นเวลานานโดยภาครัฐและในระยะหลังนั้น ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยมากขึ้นตามลำดับ แต่กลับขาดความต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายระดับชาติสนับสนุนกิจการคู่ต่อสู้ทางการป้องกันประเทศ ประเทศไทยมีนโยบายการพึ่งพาตนเอง โดยมีแผนแม่บทด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ตั้งแต่ ปี ๒๕๔๒ (ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจปี ๔๐) ตั้งเป้างบประมาณวิจัยและพัฒนาของชาติ ร้อยละ ๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ภายในปี ๒๕๕๐ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ รัฐบาลไม่ให้ความสำคัญของการลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงกลาโหม มีนโยบายรวมการจัดการยุทธโศปกรณ์ระดับกระทรวง แต่ในทางปฏิบัติปรากฏว่าไม่มีนโยบายการจัดการแบบรวมการ มีการปฏิบัติและโครงสร้างการจัตรองรับ เฉพาะภายในราชนาวิไทย โดยส่วนใหญ่แหล่งที่มาของยุทธโศปกรณ์ทางทหาร กองทัพจัดหาอาวุธยุทธโศปกรณ์จากแหล่งผลิตในประเทศในร้อยละที่ต่ำมาก มีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) เป็นสถาบันวิจัยนอกระบบราชการ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม เนื่องจากข้อจำกัดทางกฎหมาย ไม่มีแผนจัดหายุทธโศปกรณ์ที่ผลิตจากในประเทศระยะยาว (มากกว่า ๒ ปี) เนื่องจากขาดหลักการ/แนวคิดการรวบรวมในทางปฏิบัติ ทำให้ขาดการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์แบบรวมการ ไม่มีระบบการจัดการแบบรวมการจึงไม่มีการบูรณาการการผลิต (ความซ้ำซ้อนของการผลิต/ต่างเหล่าต่างผลิต) และทำให้ภาคเอกชนไม่สามารถวางแผนการลงทุน (แผนพัฒนาขีดความสามารถ มีชั้นความลับ) ผู้ใช้/เหล่าทัพ เป็นผู้กำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์แต่ฝ่ายเดียว อาจใช้กีดกันผลิตภัณฑ์ภายในประเทศ การวิจัยพัฒนาเพื่อนำไปสู่สายการผลิตเชิงอุตสาหกรรมมีอุปสรรคเนื่องจากความไม่แน่นอนของความต้องการของผู้ใช้/กองทัพ และการกำหนดขีดความสามารถและความต้องการทางทหารเป็นแบบ Bottom up (ผู้ใช้/กองทัพปรับเปลี่ยนได้ง่าย) ภาคเอกชน ไม่มีความเชื่อมั่นในการลงทุน เพื่อสร้างนวัตกรรมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และ/หรือเข้าร่วมลงทุนกับภาครัฐ เพราะไม่มีนโยบายที่แน่ชัด และขาดความมีส่วนร่วม

ทั้งนี้บริบทของคู่ต่อสู้ทางการป้องกันประเทศของไทย มีสถานการณ์สำคัญคือ ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์และเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูง การดำเนินงานในการส่งเสริมฯ ก็เปลี่ยนแปลงไปตามตัวบุคคล ประกอบกับการขาดการพัฒนา การพัฒนายุทธโศปกรณ์ไม่ตรงต่อความต้องการของเหล่าทัพ ขาดมาตรฐานของยุทธโศปกรณ์การขาดนักวิจัย และที่สำคัญที่สุดสำหรับปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศนั้น ประกอบด้วย การขาดนโยบายที่ชัดเจนและสอดคล้องกันทั้งระบบ เนื่องจากการพัฒนา การแสวงหาตลาด และการสร้างองค์ประกอบของความเข้มแข็งในอุตสาหกรรมประเภทนี้นั้น จะต้องประสานกันทั้งประเทศ มิใช่เป็นเรื่องความรับผิดชอบของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมไปถึงกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักนายกรัฐมนตรี และองค์การอื่นๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนอีกเป็นจำนวนมาก ดังนั้น การกำหนดนโยบายสาธารณะในเรื่องนี้จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน โดยคำนึงถึงผลลัพธ์ที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติโดยรวมเป็นสำคัญ

ปัจจุบันรัฐได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ใช้เป็นหลักในการบริหารจัดการงาน วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมป้องกันประเทศร่วมกันในลักษณะบูรณาการเพื่อมุ่ง ตอบสนองวิสัยทัศน์ตามร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ คือ “มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐ และมีบทบาทนำในการส่งเสริมความ มั่นคงของภูมิภาค” ซึ่งกำหนดเป้าหมายให้การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ กระทรวงกลาโหม สามารถผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์ได้โดยสมบูรณ์ต่อไป

สรุป

ข้อมูลที่ได้ ได้นำเสนอถึงความเป็นมาและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศที่ผ่านมา ซึ่งแต่ละช่วงเวลาจะมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น โดยในระยะแรกการผลิต ยุทธโธปกรณ์ต่างๆ เป็นภาระของฝ่ายราชการทหารโดยเฉพาะ แม้ระยะต่อมาได้มีภาคเอกชน เข้ามาร่วมกระบวนการผลิตมากขึ้น แต่ยังมีอุปสรรคสำคัญหลายประการในอดีต เช่น กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หรือแนวทางการกำหนดนโยบายของรัฐบาลชุดก่อนๆ ยังขาดความชัดเจน โครงสร้าง ของคณะกรรมการที่กำกับดูแลนโยบาย และการปฏิบัติในบริบทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ ประเทศไทยที่ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ไม่สามารถตอบโจทย์ หรือผลักดัน อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้ก้าวเดินได้ รวมทั้งปัญหาในด้านอื่นๆ ซึ่งในบทต่อไป ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน การเปรียบเทียบโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของต่างประเทศ รวมทั้งเสนอแนะยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศของไทยให้เป็นรูปธรรมเพื่อกำหนดแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่อาจบั่นทอนมิให้การพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาหาแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม ในครั้งนี้ดำเนินการโดยศึกษาถึงความสำเร็จในการดำเนินงานของหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบ เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมมีความเหมาะสม กำหนดแนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ตลอดจนศึกษาแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐของโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยมีสาระสำคัญและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เป็นรูปธรรม

๑. รูปแบบการถ่ายโอนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่ภาคเอกชน
๒. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวทาง
๓. การกำหนดแนวทางขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม
๔. สรุป

รูปแบบการถ่ายโอนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไปสู่ภาคเอกชน

กระบวนการพัฒนาไปสู่การผลิตโดยภาคเอกชน

วิวัฒนาการของการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐ เพื่อให้มีการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน โดยเริ่มขึ้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (๒๕๑๕-๒๕๑๙) ได้มีการจัดตั้งตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้น เพื่อพัฒนาสถาบันทางการเงิน รูปแบบการบริหารกำหนดให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ ภาครัฐกำกับดูแลตามกฎหมาย ธนาคารพาณิชย์เพิ่มวงเงินกู้ยืมแก่เกษตรกรในอัตราส่วนของเงินกู้ยืมทั้งหมดสูงขึ้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (๒๕๒๐-๒๕๒๔) บทบาทของสถาบันเอกชนได้ขยายตัวมากขึ้น สถาบันธุรกิจเอกชน ๓ องค์กร คือ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และสมาคมธนาคารไทย ได้จัดตั้งองค์กรร่วมเป็นการถาวร ในรูปแบบของคณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) ทำหน้าที่ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนต่างประเทศและรัฐบาล และในปี ๒๕๒๔ รัฐบาลโดยการนำของ ฯพณฯ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ได้จัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจ (กรอ.) ขึ้นโดยมี นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ทั้งนี้ได้มีแนวทางที่สำคัญคือ เพื่อที่จะสนับสนุนให้สถาบันเอกชนมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ และให้มีระบบประสานงานกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ให้กระชับมากขึ้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (๒๕๒๕-๒๕๒๙) ได้มีนโยบายที่กำหนดให้รัฐต้องพัฒนาสถาบันธุรกิจเอกชน ให้เป็นองค์กรที่สำคัญ โดยจะมอบหมายความรับผิดชอบ รวมทั้งอำนาจหน้าที่บางส่วนของรัฐแก่ สถาบันธุรกิจเอกชน เป็นผู้ดำเนินการเพื่อเป็นการแบ่งเบาความรับผิดชอบของรัฐ และได้เกิดโครงการ ร่วมระหว่างภาครัฐกับเอกชน ซึ่งพร้อมจะดำเนินการได้ เช่น การประหยัดการใช้พลังงานในสาขา อุตสาหกรรม การส่งเสริมการตลาดต่างประเทศสำหรับสินค้าออก การส่งเสริมการตลาดของธุรกิจการ ท่องเที่ยว รวมทั้งสนับสนุนให้สถาบันธุรกิจเอกชน ปรับปรุงขีดความสามารถในการบริการ เพื่อ สนองตอบความรับผิดชอบที่จะเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ได้มีการมอบหมายให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมใน การให้บริการในกิจการบางส่วน อันเป็นการเพิ่มความสะดวกและความคล่องตัวแก่ผู้มาใช้บริการ ได้แก่ การหักบัญชีธนาคารพาณิชย์ ในกรณีเสียค่าบริการสาธารณะ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ตลอดจนการให้ เอกชนเป็นผู้ตรวจสอบคุณภาพสินค้า หรือรับรองคุณภาพสินค้า เป็นต้น

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (๒๕๓๐-๒๕๓๔) ได้มีแนวทางการ ปรับปรุงกลไกการให้บริการของรัฐ และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ ในกิจการ บางส่วนของภาครัฐบาล ได้ออกนโยบายการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน โดยมี แนวทาง ให้รัฐต้องลดบทบาทด้านการลงทุนของรัฐ และสนับสนุนเอกชนลงทุนแทน เท่าที่จะทำได้ โดยยึดหลักการแข่งขันเสรี และเป็นธรรมแก่สังคม นอกจากนี้รัฐจะส่งเสริมให้ เอกชน เข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในกระบวนการบริหารเศรษฐกิจ เช่น การมอบความรับผิดชอบ และอำนาจหน้าที่บางส่วน ให้กับองค์กรภาคเอกชน และการให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุน และบริหารงาน รัฐวิสาหกิจตามรายละเอียดในแผนรัฐวิสาหกิจ

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๗ (๒๕๓๕-๒๕๓๙) ได้มีนโยบาย เพิ่มบทบาทการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน โดยกำหนดรูปแบบในการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน ในการร่วมพัฒนารัฐวิสาหกิจ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการซึ่งเดิมรัฐทำ ในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว เช่น การให้เอกชนตรวจสอบสภาพรถยนต์แทนภาครัฐ การร่วมทุน ดำเนินการ การทำสัญญาว่าจ้างเอกชน เพื่อดำเนินกิจกรรมบางอย่างของรัฐวิสาหกิจ หรือทำสัญญา จ้างเอกชนมาบริหารงานของรัฐวิสาหกิจ ตลอดทั้งการเปิดโอกาสให้เอกชนมาลงทุนและบริหารใน โครงการ ใหม่ ๆ ของรัฐวิสาหกิจ โดยมีเงื่อนไขให้ทำการโอนสิทธิ์ให้กับรัฐ เมื่อสิ้นสุดสัญญา นอกจากนี้ได้กำหนดแนวทางให้ปรับขนาดและโครงสร้างองค์กรภาครัฐ ให้มีขนาดกะทัดรัด โดยใช้ มาตรการเสริมต่าง ๆ เช่น การจ้างเหมาเอกชนในงานบางเรื่อง เพื่อลดภาระของราชการ และจำนวน ข้าราชการและลูกจ้างให้น้อยลง

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (๒๕๔๐-๒๕๔๔) ได้มีแนวทางปรับ บทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบ ควบคุม เป็นการกำกับดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลด บทบาท ในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ เพื่อส่งเสริมให้ภาคประชาชนและภาคเอกชนเข้ามามี บทบาทมากขึ้น ลดขนาดระบบราชการโดยจำกัดการขยายตัวของหน่วยราชการและตรึงกำลังคน ภาครัฐ พร้อมทั้งเร่งรัดการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ทั้งภารกิจ บุคลากร และขั้นตอน การทำงานให้ สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ที่เป็นอยู่อย่างจริงจัง สนับสนุนให้ภาคเอกชนมี บทบาทเพิ่มขึ้นในการลงทุนด้านบริการ การศึกษา ด้านสาธารณสุข ด้านบริการ โครงสร้างพื้นฐาน อย่างเต็มศักยภาพ ฯลฯ โดยให้เป็นการแข่งขันโดยเสรีที่คำนึงถึงประโยชน์ด้านคุณภาพ และราคา บริการที่เหมาะสมต่อผู้ใช้บริการเป็นหลักแทนผลประโยชน์ตอบแทนที่เอกชนให้แก่รัฐ นอกจากนี้ให้มี

การทบทวนข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่มบทบาท ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินแผนงานโดยการปรับกฎระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่ล้าสมัย ให้สนับสนุน ส่งเสริมการจัดการนโยบายสาธารณะที่มีประสิทธิภาพอีกด้วย

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (๒๕๔๕-๒๕๔๙) ในส่วนของ ยุทธศาสตร์การเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ได้กำหนดแนวทางการ ดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างเป็นขั้นตอน โดยให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อม ทั้งใน ด้านการปรับองค์กรและการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่ดี การ สนับสนุนบทบาทการลงทุนของภาคเอกชน ที่คำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการเพื่อลดภาระ การลงทุนภาครัฐ และเป็นทางเลือกให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพดีขึ้น ขณะเดียวกันก็มีการ จัดตั้งองค์กรกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐานรายสาขาให้ได้มาตรฐาน ทั้งในด้านคุณภาพและอัตรา ค่าบริการ เพื่อให้การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเกิดความเป็นธรรมต่อผู้ให้และใช้บริการ และเกิดประโยชน์ ต่อประชาชนโดยส่วนร่วม

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐-๒๕๕๔) แนวคิด หลักภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกที่จะมีผลกระทบต่อการพัฒนาของประเทศใน อนาคต ตลอดจนทั้งการทบทวนผลการพัฒนาและสถานะของประเทศ ได้สะท้อนถึงปัญหาเรื่อง โครงสร้างการพัฒนาของประเทศที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และอ่อนไหวต่อผลกระทบจากความผันผวนของ ปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับตัวหันมาทบทวนกระบวน ทรรศน์การพัฒนาในทิศทางที่พึ่งตนเองและมีภูมิคุ้มกันมากขึ้น โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง” เพื่อการพัฒนาประเทศให้สามารถดำรงอยู่อย่างมั่นคงในกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการ เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว และมีแนวโน้มทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น จำเป็นต้องสร้างความแข็งแกร่งของระบบ และโครงสร้างต่าง ๆ ภายในประเทศ ให้อยู่บนหลักธรรมาภิบาลและประชาธิปไตย โดยบูรณาการ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและทุกระดับ กระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยต้องดำเนินการรักษาและเสริมสร้างความมั่นคงควบคู่ไปด้วย อันจะสนับสนุนให้การบริหารจัดการ ประเทศสู่ดุลยภาพ ทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง นำไปสู่สันติสุขและความยั่งยืน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๗๙) สาระสำคัญของ "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒" ดังนี้สาระสำคัญของ กรอบรูปแบบและเค้าโครงเบื้องต้นของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ จะสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะยาว ๒๐ ปี ในลักษณะของการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ระยะยาวลงสู่การปฏิบัติในช่วงเวลา ๕ ปี โดยมี วิสัยทัศน์ สู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนกรอบวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ ให้ ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขกรอบ หลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน รัฐบาลมีนโยบายในการ สร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเร่งสร้างสังคมที่มีคุณภาพ โดย การขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ตลอดจนการวางแผนการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ในระยะยาว ครอบคลุมถึงการพัฒนาศักยภาพมนุษย์

เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสร้างความมั่นคง มั่งคั่งทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เป็นสิ่งสำคัญที่ประเทศจะต้องมีทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาในระยะยาวที่ชัดเจน โดยทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศที่มุ่งสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ในอนาคตสำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศในระยะ ๕ ปี จะยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับก่อนหน้า เพื่อให้การพัฒนาในทุกมิติมีการบูรณาการบนทางสายกลาง มีความพอประมาณ มีเหตุผล รวมถึงมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี สอดคล้องกับภูมิสังคม การพัฒนาทุกด้านมีคุณภาพ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และระบบนิเวศน์ มีความสอดคล้อง เกื้อกูล และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน โดยการพัฒนาในมิติหนึ่งต้องไม่ส่งผลกระทบต่อมิติอื่นๆ รวมทั้งต้องมุ่งเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคมนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง มีศักยภาพ และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทั้งในภาคการผลิตและภาคบริการเพื่อสร้างความเข้มแข็ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อส่วนรวมนำไปสู่การสร้างสังคมที่พึงปรารถนา รวมถึงมีจิตอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้องและเหมาะสม จะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ ๓ ปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา รัฐได้เริ่มกำหนดแนวทางให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมในกิจการของภาครัฐ และมีการวิวัฒนาการมาตามลำดับ ในส่วนของภาคเอกชนได้ก่อให้เกิดองค์กรร่วมถาวร เช่น คณะกรรมการร่วมภาคเอกชน ๓ สถาบัน (กกร.) และจัดตั้งคณะกรรมการร่วมภาครัฐบาลและเอกชนเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ (กรอ.) ในส่วนของภาครัฐได้มีการปรับปรุงกลไกภาครัฐให้เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของภาคเอกชน กำหนดนโยบายประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าดำเนินการในกิจการซึ่งเดิม รัฐทำในลักษณะผูกขาดแต่ผู้เดียว มีการปรับองค์กรภาครัฐและจ้างเหมาเอกชนในบางงาน และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ ได้มีแนวทางปรับบทบาทของระบบราชการจากการตรวจสอบควบคุม เป็นการกำกับ ดูแล ส่งเสริม พร้อมทั้งลดบทบาทในการดำเนินกิจกรรมของภาครัฐ ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น นอกจากนี้ให้มีการทบทวนปัญหาและข้อจำกัดที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบที่เปิดโอกาส หรือเพิ่มบทบาทภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมให้กว้างขวางขึ้น

การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดแนวทาง

๑. สัมภาษณ์ ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิต

อาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐

สรุปได้ดังนี้

๑.๑ ท่านคิดว่าโครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่าปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ คือ ธุรกิจนี้มีข้อจำกัดทางด้านการตลาด ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อน้อย ทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางด้านการตลาดทำได้อย่างจำกัด การผลิต การเก็บรักษา การขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงาน มี

ภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น จึงอยากให้ภาครัฐช่วยส่งเสริมในด้านการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ทั้งนี้ หากไม่มีความจำเป็นภาครัฐไม่ควรผลิตผลิตภัณฑ์แบบเดียวกับที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ควรจะส่งเสริมให้หน่วยงานราชการสนับสนุนผลิตภัณฑ์จากผู้ผลิตภายในประเทศให้มากขึ้น

๑.๒ ท่านคิดว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม ควรมีแนวแก้ไข ปรับปรุงอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีความเหมาะสม แต่ขั้นตอนการดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขีดความสามารถที่ต้องการของกระทรวงกลาโหม มีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน อันเนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณที่น้อย ไม่เพียงพอต่อแผนการผลิต หรือการวิจัย

๑.๓ ท่านคิดว่า กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายในปัจจุบัน ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ควรมีแนวแก้ไข ปรับปรุงอย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ในปัจจุบันส่วนใหญ่มีความเหมาะสม แต่ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน จึงอยากให้ภาครัฐแก้ไขขั้นตอนการปฏิบัติให้มีความกระชับ และเร่งรัดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการทางด้านเอกสารให้เป็นไปตามเวลาที่เหมาะสม

๑.๔ ท่านคิดว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เอกชนเป็นฐานการผลิตหลักควรมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่อย่างไร

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า การดำเนินธุรกิจในส่วนของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีความเสี่ยงสูงทั้งในด้านของจุดคุ้มทุน และในด้านของการตลาดที่มีขนาดจำกัด อีกทั้งต้องใช้เงินลงทุนในกิจการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นรูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสมคือ ภาครัฐร่วมลงทุนกับภาคเอกชน โดยอาจจะร่วมมือกันตั้งแต่เริ่มต้นโครงการผลิต หรือจะเริ่มต้นในขั้นของการวิจัย และพัฒนายุทธโธปกรณ์/ผลิตผลิตภัณฑ์ นั้น ๆ ก็ได้ ทั้งนี้ การบริหารจัดการขอให้ภาคเอกชนเป็นผู้บริหารจัดการเอง และภาครัฐเป็นผู้ควบคุม ดูแล และสนับสนุนทั้งในเรื่องของความต้องการ (การสั่งซื้อ) ผลิตภัณฑ์ที่แน่นอน และการให้สิทธิพิเศษทางการค้า เพื่อให้ภาคเอกชนเกิดความมั่นใจว่านโยบายนี้จะป็นนโยบายที่ต่อเนื่อง ทั้งนี้ จากอดีตที่ผ่านมาเมื่อภาครัฐมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหาร/ผู้บังคับบัญชา นโยบายในการดำเนินการก็มักจะมีการปรับเปลี่ยนไปด้วย ซึ่งจะส่งผลเสียให้กับการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑.๕ ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคือ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศก็คือ ปัญหาเรื่องการดำเนินนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน มักจะเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ส่วนใหญ่จะเป็นกิจการที่ใช้เงินลงทุนสูง และมีตลาดจำกัด ดังนั้น ภาครัฐจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องของนโยบาย และความ ต้องการผลิตภัณฑ์ที่จะต้องมีความแน่นอน และต่อเนื่อง

๑.๖ หากท่านมีความต้องการมาร่วมลงทุนในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย ท่านอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสามารถดำเนินการในธุรกิจนี้ได้อย่างยั่งยืน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน หลายท่านมีความเห็นว่าการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ส่วนใหญ่เป็นกิจการที่ใช้เงินลงทุนสูง และมีตลาดจำกัดอยู่ในวงแคบ ๆ จึงอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องของ การร่วมลงทุนกับภาคเอกชน การกำหนดนโยบาย และการเสนอความต้องการผลิตภัณฑ์ (การสั่งซื้อ) ของภาครัฐต้องมีความชัดเจนและต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริมทางการตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และการได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า

๒. สัมภาษณ์ ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ท่านคิดว่ากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กองทัพไทย เคยร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า ปัญหาหรืออุปสรรคที่สำคัญ คือ

๒.๑.๑ งบประมาณที่ได้รับอย่างจำกัดทำให้ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดสายการผลิต

๒.๑.๒ ทิศนคติและมุมมองระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน ยังไม่มองในเรื่องผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนร่วม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุมตรวจสอบ กำกับดูแลภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจทำให้การประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่

๒.๑.๓ ข้อจำกัดทางการตลาด และความต่อเนื่องของโครงการ ฯ คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนองเหล่าทัพ ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน และการขาดความต่อเนื่องของโครงการ ฯ ทำให้ไม่มีความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนาในส่วนองภาคเอกชน

๒.๑.๔ ภาคเอกชนส่วนใหญ่ยังประสบกับการขาดสภาพคล่องในการลงทุน และขาดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐ ทำให้การดำเนินงานล่าช้า

๒.๑.๕ การปรับย้ายกำลังพลบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพลที่ไม่ตรงตามสายงาน และไม่มี ความชำนาญ

๒.๑.๖ การให้ผลประโยชน์จากภาคเอกชน เพื่อให้ตนได้เป็นผู้ร่วมงานกับภาครัฐ

๒.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ควรมี Road Map เช่นไร

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า รูปแบบยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ที่เหมาะสม คือ ดำเนินกิจการร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ทั้งในเรื่องของการลงทุนร่วมกัน หรือการต่อยอดผลการวิจัยทั้งของภาครัฐ หรือของภาคเอกชนมาสู่การผลิต โดยภาครัฐควรสนับสนุนในเรื่อง งบประมาณ และการตลาดเพื่อขยายฐานการจำหน่ายไปต่างประเทศ แทนที่จะจำหน่ายเฉพาะเหล่าทัพ และหน่วยราชการ เท่านั้น

๒.๓ โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า โครงสร้างการจัดหน่วยยังไม่มี ความเหมาะสม เนื่องจากไม่เอื้อให้ดำเนินการในด้านการตลาด มีข้อจำกัดในเรื่องระเบียบปฏิบัติทำให้การกำหนดตลาด หรือการวางแผนการผลิตในอนาคต เป็นไปด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการขายผลิตภัณฑ์ให้กับเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการต่าง ๆ แล้ว การจะขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดทางด้านกฎหมาย อีกทั้งการจัดหาอุปกรณ์ของเหล่าทัพมีความหลากหลาย ไม่มีมาตรฐาน ทำให้เกิดปัญหาในระบบการส่งกำลังบำรุง และการซ่อมบำรุง

๒.๔ ท่านคิดว่าโครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เอกชนเป็นฐานการผลิตหลักควรมีองค์ประกอบ อื่นๆ อย่างไร

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า รูปแบบการบริการจัดการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม คือ ดำเนินกิจการร่วมกันระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ทั้งในเรื่องของการลงทุนร่วมกัน หรือการต่อยอดผลการวิจัยทั้งของภาครัฐ หรือของภาคเอกชนมาสู่การผลิต โดยอาศัยเทคโนโลยีและความคล่องตัวในการบริหารเชิงธุรกิจของภาคเอกชนมาดำเนินการ ภาครัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุนในเรื่องของนโยบาย/ความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ชัดเจน มีความต่อเนื่อง และส่งเสริมทางด้านการตลาด อีกทั้งควรมีองค์การกลางที่มีอิสระ ในการดำเนินการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในด้านการตลาด การกำหนดมาตรฐาน การวิจัย เป็นต้น

๒.๕ ท่านคิดว่าปัญหาอุปสรรคการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคือ

จากการสัมภาษณ์ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯ หลายท่านมีความเห็นว่า นโยบายของภาครัฐที่ไม่แน่นอนเป็นสาเหตุสำคัญยิ่งที่ทำให้ภาคเอกชนไม่ยอมมาลงทุน หรือร่วมดำเนินการ เนื่องจากการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศส่วนใหญ่ใช้งบประมาณในการลงทุนสูง และมีตลาดที่จำกัด การบริหารกิจการเป็นไปด้วยความเสี่ยง

ประกอบกับที่ผ่านมามีประสบการณ์กับปัญหาในเรื่องนโยบายของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน และข้อจำกัดทางด้านกฎ ระเบียบต่าง ๆ โดยเฉพาะทางด้านการตลาดเมื่อมีเรื่องผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น บริษัทซึ่งได้ลงทุนร่วมวิจัย พัฒนา มากับภาครัฐตั้งแต่ต้น แต่เมื่อผลงานประสบความสำเร็จกลับถูกแทรกแซงทางด้านการตลาด จนไม่สามารถดำเนินการต่อเมื่อจะต้องผลิตออกมาขาย

ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารบริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงานทหารที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ **ปัญหาที่สำคัญ** ในการร่วมกันบริหารจัดการกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

ตารางที่ ๔-๑ ผลการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ประเด็นสำคัญ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	หมายเหตุ
๑. การลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดงบประมาณในการสั่งซื้อแบบต่อเนื่อง - ไม่มีงบประมาณในการวิจัย /น้อยมาก - งบประมาณในการลงทุนพัฒนาไม่ต่อเนื่อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน - ลงทุนต่อยอดในเทคโนโลยีขั้นสูง ไม่คุ้มค่า 	
๒. การบริหารงาน	<ul style="list-style-type: none"> - มุมมองที่จะต้องควบคุมตรวจสอบภาคเอกชน - คณะกรรมการมากแต่ไม่สามารถผลักดันให้เป็นรูปธรรม 	<ul style="list-style-type: none"> - มุมมองในแง่ธุรกิจ - ไม่มีส่วนร่วมกำหนดทิศทางกับภาครัฐ 	
๓. การตลาด	มียอดเฉพาะในส่วนของเหล่าทัพและส่วนราชการ	ต้องการขยายตลาดไปต่างประเทศ	
๔. ผลประโยชน์	มุ่งหาผลประโยชน์จากภาคเอกชน	มุ่งแสวงหากำไร	- ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ชาติ
๕. โครงสร้างและการบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความเหมาะสม - ไม่มีองค์กรกลางในการส่งเสริม เชื่อมโยงกับภาคเอกชน - ไม่มีการกำหนดมาตรฐาน - การบริหารจัดการงบประมาณที่ไม่มีประสิทธิภาพ 	มีความเหมาะสมแต่ติดขัดในกฎระเบียบของภาครัฐ	
๖. นโยบายการสั่งซื้อ	- ไม่แน่นอน	ต้องการความแน่นอนในการวางแผนการผลิต	

หรืออาจสรุปเป็นปัญหาที่จะต้องร่วมกันหาทางแก้ไขนำไปสู่บทสรุปต่อไปคือ

๑. เรื่องของการลงทุน (ภาคเอกชนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน และภาครัฐขาดงบประมาณที่ต่อเนื่อง)

๒. การบริหารงานที่แตกต่างกันระหว่างภาครัฐ กับภาคเอกชน

๓. ข้อจำกัดทางด้านตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

๔. การถูกแสวงหาผลประโยชน์ทั้งจากภาครัฐ และภาคเอกชน

๕. รูปแบบโครงสร้างและการบริหารจัดการ และขั้นตอนการปฏิบัติยังไม่มีความเหมาะสม

๖. การดำเนินนโยบายของภาครัฐในเรื่องความต้องการผลิตภัณฑ์ (การสั่งซื้อ) มีความไม่แน่นอนและต่อเนื่อง

การกำหนดแนวทางขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เหมาะสม

การกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ควรยึดหลัก

“กท. ผลิตอาวุธยุทธโธปกรณ์เฉพาะรายการที่จำเป็นเพื่อพึ่งพาตนเอง อย่างยั่งยืนภายใต้การบริหารงานที่เหมาะสม และควบคุม ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐอื่น ๆ “

จากการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่อาจบั่นทอนมิให้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ จะเห็นว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานอย่างชัดเจน ประกอบด้วย หน่วยงานด้านนโยบาย หน่วยงานด้านบริหาร และหน่วยงานด้านการปฏิบัติ การจัดลำดับความเร่งด่วนของโครงการ การจัดทำหลักการและแนวทางการจัดทำโครงการวิจัยและพัฒนาการทหาร การกำหนดกลไกในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการ รวมทั้งการบูรณาการงานวิจัยและบริหารจัดการด้านงบประมาณและการติดตามและประเมินผลโครงการ ตลอดจนกำหนดให้มีการทบทวนปรับปรุงยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ทุกๆ วงรอบ อย่างน้อย ๒ ปี หรือเมื่อสถานการณ์ด้านความมั่นคงมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ

อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยในปัจจุบันยังมีขนาดเล็ก บริษัทที่มีอยู่ก็เป็นเพียงการสนับสนุนกองทัพในการรับซ่อมบำรุง หรือผลิตผลิตภัณฑ์อุปกรณ์ป้องกันประเทศขนาดเล็กเท่านั้น อีกทั้งโรงงานในสังกัดกระทรวงกลาโหมก็มีขีดความสามารถเพียงการซ่อมแซมยุทธโธปกรณ์เสียส่วนใหญ่ โดยในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศจะมีคณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานอยู่หลายคณะ กำกับดูแล โดยคณะกรรมการดังกล่าวมีองค์ประกอบเพียงหน่วยราชการในสังกัดกระทรวงกลาโหม ไม่มีภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการ

พิจารณา กำหนดทิศทาง นโยบาย เพื่อตอบสนองการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีการขยายตัวมากขึ้นตามสถานการณ์โลกที่ทวีความขัดแย้งสูงขึ้นในปัจจุบัน ทั้งความขัดแย้งในด้านผลประโยชน์แห่งชาติ ความขัดแย้งระหว่างชนชาติ และความขัดแย้งทางการเมือง จึงทำให้ภาคเอกชนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นในการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ รวมถึงประชาคมอาเซียนจะทวีความสัมพันธ์ทางการทหารมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ระบบเศรษฐกิจของไทยเป็นระบบเปิด มีการติดต่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกที่นำมาสู่ความเสี่ยง ในหลายเรื่อง จึงต้องพยายามสร้างหลักประกัน ภูมิคุ้มกันหรือสามารถที่จะบริหารความเสี่ยงมากขึ้น ซึ่งก็ถือว่าเป็นหลักสำคัญหลักหนึ่งของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และวันนี้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจและ ต่อความมั่นคง ซึ่งขณะนี้หลายประเทศก็ได้หันมาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น

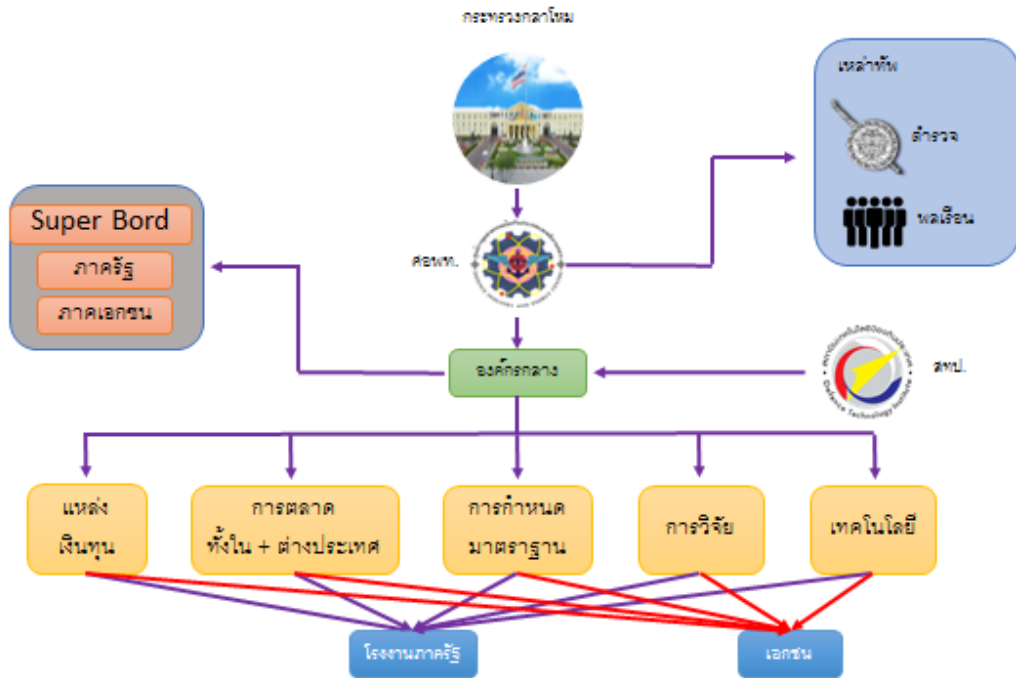
จากสาเหตุดังกล่าวจึงเห็นว่าสาเหตุหนึ่งเกิดจากคำถามที่ว่า ทำไมภาคเอกชนถึงลงทุนในด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่น้อยนิด เมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพทางด้านอุตสาหกรรมของภาคเอกชนในส่วนภาคการผลิตอุตสาหกรรมปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ ๓๙ - ๔๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของเศรษฐกิจไทยในปัจจุบัน

ดังนั้นหากได้มีการปรับปรุงองค์ประกอบของ คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงาน ให้มีองค์ประกอบ นโยบาย ขอบเขต อำนาจหน้าที่ ที่กว้างขึ้น ชัดเจนเป็นรูปธรรม มิใช่มีเพียงหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมเท่านั้น ซึ่งที่ผ่านมาจะเป็นมุมมองทางด้านความมั่นคงเพียงด้านเดียว ขาดมุมมองทางด้านภาคเอกชน ซึ่งเป็นมุมมองที่สำคัญอย่างยิ่ง โดยอาจมีองค์ประกอบเพิ่มเติมจากกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรม หน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน องค์กรมหาชน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพราะหากภาคเอกชนลงทุนเมื่อไร เศรษฐกิจของประเทศจะเจริญอย่างมั่นคง รวมทั้งเทคโนโลยีจะก้าวหน้าทำให้ประเทศสามารถพึ่งพาตนเองและยืนอยู่บนขาของตนเองได้ ลดความเสี่ยงทางด้านความมั่นคงในเรื่องของภารกิจของการดูแลป้องกันประเทศได้ และที่สำคัญยิ่งขยายไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

จากผลการวิจัยของ พลโท อนิรุจน์ มัสโอดี ได้เสนอการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ และเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างโรงงานส่วนราชการและภาคเอกชน เพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

๑. ส่วนสนับสนุนเงินทุน
๒. ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ
๓. ส่วนกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ (กลาง)
๔. ส่วนการวิจัยและพัฒนา
๕. ส่วนเทคโนโลยี

แผนภาพที่ ๔-๑ องค์กรกลางตอบสนองนโยบายคณะกรรมการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ

โดยกำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ องค์กรกลาง ให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้นำทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมากขึ้นของประเทศมากขึ้น จากเดิมที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา

โดยมีหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน องค์กรมหาชน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยมีหน่วยงานในกระทรวงกลาโหม กลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมภายใต้สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หน่วยงานวิจัยภาครัฐและเอกชน องค์กรมหาชน มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้จะมีการตั้งองค์กรกลางขึ้นมา แต่ก็ยังมีคำถามที่ตามมาเนื่องจากตลาดอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยยังมีขนาดเล็ก เหล่าทัพยังมีการจัดหายุทธโปกรณ์จากต่างประเทศอยู่ แทนที่จะจัดหาสินค้าที่ผลิตภายในประเทศ คือ

๑. กองทัพไม่สนับสนุนการใช้ยุทธโปกรณ์ที่ผลิตในประเทศไทยมากเท่าที่ควร
๒. การขาดมาตรฐานของยุทธโปกรณ์
๓. การฉ้อราษฎร์บังหลวง
๔. ปัญหาของระบบงบประมาณของกองทัพ ซึ่งจะต้องตั้งล่วงหน้าเป็นเวลานาน ทำให้ขาดความคล่องตัวในการซ่อมหรือการจัดซื้ออาวุธ รวมทั้งการขาดงบประมาณในการพัฒนาของกองทัพ
๕. การขาดอุตสาหกรรมต้นน้ำในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เช่น อุตสาหกรรมเหล็กกล้า อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมวัสดุภัณฑ์ ฯลฯ

๖. การขาดแหล่งเงินทุนสนับสนุน
 ๗. การขาดการวิจัยและพัฒนาอย่างจริงจัง
 ๘. การขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่จำเป็นในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
 ๙. การแย่งชิงผลประโยชน์และความไม่สามัคคีในกลุ่มผู้ประกอบการ ส่งผลให้ขาดอำนาจต่อรองกับลูกค้าในต่างประเทศ เพราะไม่มีการรวมกลุ่มกันอย่างแน่นแฟ้น นอกจากนี้ยังมีการตัดราคาเพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบการไทย ยิ่งมีผลทำให้เป็นอุปสรรคสำคัญในการส่งออกสินค้าประเภทนี้สู่ตลาดโลกอีกด้วย
- จากการวิเคราะห์ จะเห็นว่าแนวทางที่ควรดำเนินการก่อน การจัดตั้งองค์กรกลาง คือ แนวทางการปฏิบัติตามแผนแม่บทฯ
๑. การกำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์และรายการเทคโนโลยีที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย
 ๒. การบริหารจัดการหน่วยผลิตของ กท. ที่คล้ายคลึงกัน เพื่อความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐศาสตร์
 ๓. การกำหนดกลุ่มผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและรายการเทคโนโลยีที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ลดการผลิตที่มีความซ้ำซ้อน ระบุรายการผลิตภัณฑ์/โรงงานที่จำเป็นของ กท. และได้ข้อยุติจากเหล่าทัพ เพื่อเตรียมการสัมมนากับภาคเอกชน
 ๔. การพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตของหน่วยงานนอกสังกัด กท. ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
 ๕. การให้เอกชนในประเทศเป็นผู้จัดส่งวัตถุดิบของโรงงานในสังกัด กท.
 ๖. มาตรการจูงใจและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน
 ๗. กำหนดรูปแบบโครงการนำร่อง ความร่วมมือภาครัฐและภาคเอกชน ด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย รวมถึงมาตรการที่ภาคเอกชนต้องการให้ภาครัฐให้ความช่วยเหลือ
 ๘. การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพ
 ๙. การกำหนดและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
 ๑๐. ผลักดันโครงการพัฒนาขีดความสามารถการผลิต และ/หรือสร้างมูลค่าเพิ่ม ของโรงงานใน นขต.ศอพท.
 ๑๑. สนับสนุน วท.กท. ในการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบงานด้านการมาตรฐานทางทหาร ระดับ กท. รวมทั้งบทบาทของ วท.กท. ในการกำหนดมาตรฐานทางทหาร เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ
 ๑๒. การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพ
 ๑๓. การกำหนดและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
 ๑๔. ติดตาม เร่งรัด โครงการ/กิจกรรม วิจัยพัฒนา ของ นขต.ศอพท.
 ๑๕. การจัดทำร่าง พ.ร.บ.อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคง พ.ศ. ...
 ๑๖. การจัดทำกฎหมายลูกประกอบร่าง พ.ร.บ.อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคง พ.ศ. ...

๑๗. การผลิตอาวุธยุทธโปกรณ์ในรายที่มีความจำเป็น โดยยึดมั่นหลักการ “พึ่งพาตนเอง”

๑๘. เป้าหมาย “การมีขีดความสามารถในการผลิตภายในประเทศ” สอดคล้องความต้องการเหล่าทัพ

๑๙. การผลิตโดย ๕ เงินทุนหมุนเวียน ได้แก่ อาวุธ, กระสุน, ดินส่งกระสุน, ยา/เวชภัณฑ์ และแบตเตอรี่ และ ๑ เงินอุดหนุน ได้แก่ น้ำมัน และกระแสไฟฟ้า

๒๐. การผลิตโดยเงินงบประมาณ

๒๑. จัดทำกฎหมายให้อำนาจ ศอพท. มีความคล่องตัวมากขึ้น ด้านการตลาด เพื่อเพิ่มปริมาณการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพโรงงานตามหลักเศรษฐศาสตร์

๒๒. เสริมสร้างและขยายความร่วมมือกับ ทั้งภายในและภายนอก กท. และต่างประเทศ

๒๓. พัฒนาระบบการควบคุมด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ตาม พ.ร.บ.โรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ สำหรับการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบ NSW

แนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้งานในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล ต้องวิเคราะห์จากปัจจัยพื้นฐานของประเทศไทย ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสังคมจิตวิทยา ซึ่งจะเกื้อหนุน ผลักดัน ตอบโจทย์ การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ของประเทศได้ ปัจจัยความสำเร็จที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรม มีอยู่ ๕ ประเด็นหลักประกอบด้วย

๑. การบูรณาการการผลิต การรวมการจัดหายุทธโปกรณ์ที่ผลิตใน กระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทธโปกรณ์ที่ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. รายการยุทธโปกรณ์ที่ได้รับต้นแบบวิจัยไปทดลองใช้งานแล้วเป็นไปตามมาตรฐานให้กำหนดเป็นรายการจัดหาภายในประเทศ

๓. ร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กรกลางด้านมาตรฐานของกระทรวงกลาโหม

๔. กำหนดแนวทางในการตั้งโรงงานประกอบหรือผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ของยุทธโปกรณ์ที่สำคัญร่วมกับมิตรประเทศ พร้อมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีขีดความสามารถในการพัฒนา การปฏิบัติบำรุงยุทธโปกรณ์ที่ประจำการในไทยและภูมิภาค

๕. ควบคุม ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนและโรงงานของภาครัฐอื่น ๆ ทั้งในเรื่อง การวิจัย การตลาด และแหล่งเงินทุนหลักการ/แนวคิดการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ของไทยจะต้องเริ่มจากอุปสงค์ ความต้องการจัดหายุทธโปกรณ์ของไทยจากภายในประเทศ และ จากต่างประเทศ จากผู้ผลิตภาครัฐ และภาคเอกชนภายในประเทศ สิ่งสำคัญคือ คุณภาพผลิตภัณฑ์ ต้องมีมาตรฐานกลาง ที่ส่งเสริมผู้ผลิต และให้ผู้ใช้มีความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ การให้อำนาจ/การควบคุม พ.ร.บ. ให้อำนาจการตลาด/การขาย มาตรการจูงใจ/ส่งเสริมภาคเอกชนในระดับชาติ ยกเว้นอากรนำเข้า, ยกเว้นภาษีค่าใช้จ่ายด้านวิจัยพัฒนา, ส่งเสริมการลงทุน การบริหารจัดการ แผน/ยุทธศาสตร์ในทุกๆระดับ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ในเรื่องการจัดตั้งองค์กรเพื่อกำหนดและรับรองมาตรฐานของยุทธโศปกรณ์เห็นว่าการจัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดและรับรองมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ ซึ่งในระยะแรกองค์กรกลางจะกำหนดมาตรฐานในระดับเท่าที่จำเป็นและผู้ใช้สามารถใช้ได้อย่างปลอดภัย ทั้งนี้เฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปก่อน เช่น ก.ปล.ขนาด ๕.๕๖ มม. และกระสุนขนาด ๓๐ มม. เมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้องค์กรกลางจึงเพิ่มบทบาทและกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ให้สูงขึ้น

สาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่สำคัญอย่างยิ่งของการเจริญเติบโต และการพัฒนาของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ข้อจำกัดในการขายของโรงงาน/บริษัท ที่จะต้องขายให้แก่ทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการเท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่ขยายผลหรือเอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชน จึงทำให้การตลาดมีความแคบ ซึ่งรวมถึงอุปสรรคด้านทัศนคติที่สั่งสมมานานตามวัฒนธรรมแบบไทยระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ดังนั้น ปัญหาอุปสรรคที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีดัง

๑. โครงสร้างที่ไม่มีฝ่ายขาย และงบประมาณสำหรับการขาย

ในการดำเนินการของกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เริ่มต้นจากการสั่งซื้อ หลังจากนั้น หน่วยงานราชการที่มีโรงงานผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จะดำเนินการวิธี เพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ และนำส่งมอบให้กับผู้สั่งซื้อ เป็นการครบวงจร

จุดเริ่มต้นของการดำเนินการอยู่ที่ “ใบสั่งซื้อ” ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญ ที่จะทำให้กลไกของการผลิตเริ่มต้นได้ การตลาดถูกจำกัดตามวัตถุประสงค์ของระเบียบเงินกองทุน คือ ต้องขายให้กับเหล่าทัพ หรือส่วนราชการ และการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ของกองทัพ ผลิตภัณฑ์บางชนิดสามารถจำหน่ายให้เฉพาะเหล่าทัพ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเท่านั้น สำหรับตลาดต่างประเทศนั้น การดำเนินการทางด้านการตลาดไม่สามารถให้เอกชนเป็นผู้แทนขายได้โดยตรง

๒. ข้อจำกัดที่ขายให้ได้เฉพาะ ทหาร และตำรวจ

อุปสรรคที่สำคัญอย่างยิ่งของการเจริญเติบโตและการพัฒนาของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือ ข้อจำกัดในการขายของโรงงาน/บริษัทเหล่านี้ ซึ่งจะต้องขายให้แก่ทหาร ตำรวจ หรือส่วนราชการเท่านั้น กฎ ระเบียบ ยังไม่ขยายผลหรือเอื้ออำนวยให้ขายกับภาคเอกชน จึงทำให้การตลาดมีความแคบ การผลิตน้อยทำให้ต้นทุนสูง ราคาขายสูงตาม ไม่สามารถแข่งขันกับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ และมีผลต่อการวิจัย พัฒนา คุณภาพของผลิตภัณฑ์ เพราะความต้องการมีไม่มากพอที่จะดำเนินการวิจัยพัฒนา

จากสาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ได้มีการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมในเรื่องแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่เป็นรูปธรรมของกระทรวงกลาโหม และร่วมพิจารณามาตรการจูงใจและการขยายโอกาสการประกอบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของเอกชน ผลการสัมมนา คือ

๑. ภาคเอกชนเห็นว่าการจัดแผนความต้องการจัดหา สป.๕ จากหน่วยผลผลิตของ กท. และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศ ระยะ ๕ ปี จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาครัฐและภาคเอกชน

๒. เสนอให้แก้ไขกฎหมายที่ กท. รับผิดชอบเกี่ยวกับการออกใบอนุญาต เช่น การครอบครอง, การนำเข้า-ส่งออก และการประกอบกิจการโรงงานผลิตอาวุธ โดยขอให้ระยะเวลาจากเดิมมีอายุ ๑ ปี เป็นมีอายุ ๓ ปี

๓. การส่งเสริม จะสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีความเข้มแข็งในขั้นต้น โดยผลักดันกลุ่มอุตสาหกรรมอาวุธ, กระจก และวัตถุระเบิด และกลุ่มยานยนต์ของภาคเอกชน เข้าเป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และการจัดทำแผนการพัฒนาเป็นการนำร่องให้ภาครัฐส่งเสริมผลผลิตผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพาณิชย์ ทั้งนี้การบูรณาการภายในกลุ่มภาคเอกชนด้วยกันเองเป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งภาคเอกชนแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายจัดสรรขอบเขตงานตามความสามารถให้สอดคล้องกัน เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของภาคเอกชนในภาพรวมของประเทศ

๔. ด้านความร่วมมือภาครัฐและเอกชน มีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักมาตรฐานของ กท. เพื่อเป็นองค์กรกลางในการกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ โดยเฉพาะรายการที่ผลิตและใช้ร่วมกันตั้งแต่ ๒ เหล่าทัพขึ้นไปทั้งนี้ในปี ๒๕๖๐ จะจัดตั้งสำนักมาตรฐานทางทหารของ วท.กท. เพื่อทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการขององค์กรกลางดังกล่าว ซึ่งได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานยุทธโศปกรณ์กลาโหม (กมย.กท.) โดยลำดับแรก จะทำการกำหนดมาตรฐานกลางของกระจก ดินสังกระจก และองค์ประกอบ ที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับสามารถใช้ได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ เข้าประเมินและให้การรับรองมาตรฐานของหน่วยผลิตทั้งภายใน กท. และภาคเอกชน เพื่อให้หน่วยใช้ ซึ่งได้แก่กองทัพมีความเชื่อมั่นและใช้คุณลักษณะเฉพาะดังกล่าวเพื่อดำเนินกรรมวิธีจัดหาต่อไป และเมื่อผู้ผลิตสามารถปรับปรุงคุณภาพและส่งออกต่างประเทศได้ จะกำหนดมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ให้สูงขึ้นต่อไป

การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ได้ยึดถือนโยบายรัฐบาลที่นำประเทศไทยไปสู่การปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ “Thailand 4.0” ซึ่งต้องเกิดอุตสาหกรรม ๔.๐ ที่ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหมให้เป็น ๔.๐ ได้นั้น จำเป็นต้องรวมระบบงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีป้องกันประเทศเข้ากับระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศโดยการพัฒนากลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มีกลยุทธ์ที่สำคัญ คือ นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) เทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อต่อยอดความเข้มแข็งของอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพปัจจุบันและยกระดับไปสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในอนาคต รวมทั้งเพื่อมุ่งตอบสนองวิสัยทัศน์ตามร่างยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ คือ “มีกองทัพชั้นนำ มีบทบาทสำคัญในด้านความมั่นคงของรัฐและมีบทบาทนำในการส่งเสริมความมั่นคงของภูมิภาค” ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายให้การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมุ่งสู่การผลิตใช้ในราชการและเพื่อการพาณิชย์สำหรับการพิจารณาและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๕ กล่าวว่า “รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ” และนโยบายของ

รัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ ซึ่งกระทรวงกลาโหมมีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความมั่นคงของราชอาณาจักร ต้องมีความพร้อมด้านยุทธโปกรณ์โดยไม่สะสมเกินความจำเป็นแต่สามารถระดมสรรพกำลังได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ดังนั้นระบบงานการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศต้องสามารถขยายผลิตภัณท์ได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมและภาคเอกชน สามารถผลิตยุทธโปกรณ์ได้เต็มกำลังการผลิต เป็นการดำรงสายการผลิตยุทธโปกรณ์ทางทหารไว้ในประเทศ และสร้างความคุ้มค่าในการลงทุนของภาคเอกชน และเมื่อภาคการผลิตมีความคุ้มทุนก็จะเกิดการลงทุนการวิจัย พัฒนา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมของรัฐบาล ซึ่งขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ จะเป็นเงื่อนไขของการสร้างความเป็นหุ้นส่วนด้านความมั่นคงกับมิตรประเทศเพื่อเจรจาผลประโยชน์ร่วมกันในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมต่อไป

สรุป

สำหรับปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ และตามยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดนั้น จะต้องให้ความสำคัญกับการดำเนินการต่าง ๆ ได้แก่

๑. นโยบายการตัดสินใจ “สร้างหรือซื้อ” (Make or Buy) ที่คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม จะต้องกำหนดเพื่อให้เกิดการบูรณาการและการเชื่อมโยงระหว่างความต้องการยุทธโปกรณ์ของกองทัพ (ต้นน้ำ) การวิจัยพัฒนาให้เกิดนวัตกรรม (กลางน้ำ) และการส่งต่อเพื่อการผลิตเชิงอุตสาหกรรม (ปลายน้ำ)

๒. นโยบายชดเชยในกรณีซื้อจากต่างประเทศ (Offset Policy) ของกระทรวงกลาโหม เพื่อเป็นกรอบความร่วมมือในระดับกระทรวงกลาโหมที่แสวงประโยชน์จากการจัดซื้อยุทธโปกรณ์ของเหล่าทัพจากมิตรประเทศ ด้วยการขยายผลประโยชน์หลักที่ได้รับในปัจจุบัน คือ ความมั่นคงของรัฐ โดยให้มีการเพิ่มเติมการชดเชยหรือตอบแทนผลประโยชน์กลับมายังประเทศไทยในรูปแบบต่าง ๆ

๓. การมาตรฐานทางทหาร ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานทางทหาร, การทดสอบมาตรฐานทางทหาร และการรับรองมาตรฐานทางทหาร

๔. การสร้างนวัตกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการของกองทัพและการจัดสิทธิบัตร ได้แก่ การพัฒนาโครงการ ที่ตอบสนองความต้องการของเหล่าทัพอย่างแท้จริงโดยความเห็นพ้องของหน่วยใช้ สายวิชาการ ยุทธการ ส่งกำลังบำรุง และปลัดบัญชาฯ จนถึงขั้นอนุมัติหลักการของผู้บัญชาการเหล่าทัพ และเสริมสร้างการจัดการทรัพยากรปัญญา ที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำผลงานวิจัยขึ้นบัญชีนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ไทย

๕. ระบบการพัฒนางานวิจัยสู่สายการผลิตใช้ในราชการ/เชิงพาณิชย์ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ด้วยการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสำนักงาน

เทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. เพื่อเพิ่มอำนาจหน้าที่ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ให้สามารถดำเนินการในชั้นกลางน้ำ (วิจัยพัฒนา) ไปชั้นปลายน้ำ (การผลิตเชิงอุตสาหกรรม) ด้วยการจัดให้มีระบบและกลไกการพัฒนางานวิจัยไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๖. ระบบการบริหารการจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นตัวต้นน้ำให้เกิดการผลิต

๗. ระบบการตลาดเชิงรุก ที่จะต้องมีองค์กกรกลางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในเรื่องการผลิต การจำหน่าย และการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกภูมิภาคทั่วโลก

สรุปแล้วสำหรับงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ตามแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ เน้นให้เกิดรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้สามารถวิจัยพัฒนา มุ่งไปสู่การผลิตในการใช้ในราชการและขายในเชิงพาณิชย์ เพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงและลดภาระงบประมาณในการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ นี้ มี ๕ ประเด็นหลักคือ

๑. การบูรณาการการผลิต และการรวมการจัดหายุทโธปกรณ์ที่ผลิตในกระทรวงกลาโหม และกำหนดรายการยุทโธปกรณ์ที่จะให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นผู้ผลิต

๒. การเสนอรายการยุทโธปกรณ์ที่กองทัพได้รับต้นแบบไปวิจัยและทดลองใช้งานและสำเร็จตามวัตถุประสงค์และกำหนดเป็นรายการที่จะจัดหาจากในประเทศ ในโครงการจัดหายุทโธปกรณ์ของกองทัพหรือในแผนพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ

๓. การร่วมกำหนดบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์กกรกลางที่เป็นผู้กำหนดและรับรองมาตรฐานยุทโธปกรณ์เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ หากจะให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคงของประเทศอย่างยั่งยืน จำเป็นอย่างยิ่งที่ภาครัฐต้องริบดำเนินการแก้ไข อย่างเป็นรูปธรรม จริงใจ จึงจะทำให้อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเจริญก้าวหน้าเป็นสาขาหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงให้ประเทศไทยต่อไป

๔. การปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมอย่างเป็นรูปธรรม ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ จะต้องให้ความสำคัญ กับระบบการจัดสรรงบประมาณ และการตลาด

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การค้นคว้า และการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ในลักษณะการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และประสบการณ์จากการปฏิบัติงานของผู้วิจัย โดยศึกษาวิเคราะห์ รูปแบบ และลักษณะการดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนของประเทศไทย และต่างประเทศบางประเทศ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บริษัท/โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ และข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาสาเหตุ หรือปัจจัยที่เป็นปัญหา เพื่อกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม อย่างยั่งยืนต่อไป ดังนี้

๑. สรุป
๒. ข้อเสนอแนะ

สรุป

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยที่ผ่านมามีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

๑. การดำเนินงานโดยภาคเอกชนภายในประเทศเอง ตามนโยบายของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ ประกอบ ซ่อมแซม และเปลี่ยนลักษณะอาวุธสำหรับราชการทหาร และตำรวจ โดยการขออนุญาตจัดตั้งโรงงานขึ้นในประเทศ ตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๓๗ ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ (ปัจจุบันตราเป็นพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐) นับตั้งแต่นั้นมา ภาคเอกชนได้เข้ามามีบทบาทในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเรื่อยมา และมีเอกชนได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงาน ๆ แล้ว จำนวน ๘ บริษัท ปัจจุบันปิดกิจการไปแล้ว ๑ บริษัท ซึ่งสาเหตุในการที่ภาคเอกชนไม่สามารถเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในการดำเนินกิจการของภาคเอกชนที่สำคัญ มีดังนี้

- ๑.๑ ข้อจำกัดทางด้านการตลาด ซึ่งเป็นตลาดที่มีความแคบ มีการสั่งซื้อน้อยทำให้การผลิตมีต้นทุนสูง บางครั้งไม่สามารถแข่งขันทางด้านราคากับผลิตภัณฑ์ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศได้ การส่งเสริมทางด้านการตลาดทำได้จำกัด การผลิต การเก็บรักษา การขาย และการส่งมอบผลิตภัณฑ์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นข้อดี แต่ก็ทำให้บริษัท/โรงงาน มีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

- ๑.๒ ขั้นตอนการดำเนินการทางด้านเอกสารกับภาครัฐมีความยุ่งยาก ซับซ้อน ใช้เวลาในการดำเนินการมาก บางครั้งทำให้กระทบกับแผนการผลิตของโรงงาน

๑.๓ การดำเนินนโยบาย และความต้องการผลิตภัณฑ์ของภาครัฐที่มีความไม่แน่นอน มักจะเปลี่ยนไปเมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ และปัญหาการแสวงหาผลประโยชน์ทั้งโดยทางตรง และทางอ้อม

๑.๔ ภาครัฐผลิตผลิตภัณฑ์แบบเดียวกับที่ภาคเอกชนดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

๑.๕ ไม่มีหน่วยงานที่แน่ชัดในการแก้ไขปัญหาให้กับภาคเอกชน

๒. การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม จะมีทั้งในส่วนของเหล่าทัพที่ตั้งโรงงานขึ้นมาผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์เอง และในส่วนการดำเนินงานของคณะกรรมการเงินทุนหมุนเวียนที่ดำเนินการในลักษณะของการใช้โรงงานของเหล่าทัพ หรือโรงงานของสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม เป็นฐานการผลิต เช่น โครงการลูกระเบิดยิงจากเครื่องยิงลูกระเบิด ขนาด ๖๐ มิลลิเมตร และ ๘๑ มิลลิเมตร ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารบก เป็นฐานการผลิต โครงการประกอบลูกปืนต่อสู้อากาศยาน ขนาด ๓๗ มิลลิเมตร ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารเรือ โครงการลูกระเบิดอากาศ (ชนิดฝึก) ใช้โรงงานของกรมสรรพาวุธทหารอากาศ โรงงานผลิตอาวุธของศูนย์อาวุธ โรงงานผลิตแบตเตอรี่ทหาร เป็นต้น

กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ทหารดำเนินการ ไม่เจริญก้าวหน้าเท่าที่ควร เนื่องจากมีปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย ถึงแม้ว่าจะมียุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่อาจบั่นทอนมิให้การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพให้สามารถตอบสนองความต้องการของเหล่าทัพได้ ซึ่งปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ มีดังนี้

๑. งบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่คุ้มค่าต่อการเปิดสายการผลิต เนื่องจากใช้กำลังการผลิตได้ไม่เต็มขีดความสามารถ ทำให้กำลังพลขาดทักษะในการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนา เพื่อดำรงไว้หรือต่อยอดผลิตภัณฑ์

๒. ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ

๓. ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากโครงสร้างการจัดหน่วย และระเบียบราชการ มีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการวางแผนการผลิตในอนาคตเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการขายให้กับเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการต่างๆ แล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎ ระเบียบ เช่นกัน

๔. การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อ กฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไขปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้

๕. การปรับย้ายกำลังพลบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพลที่ไม่ตรงตามสายงาน และไม่มี ความชำนาญ

๖. ขาดงบประมาณต่อเนื่องในการผลิต และการวิจัยพัฒนา

๗. ไม่มีหน่วยงานที่ดำเนินการในภาคปฏิบัติในรูปแบบบูรณาการในส่วนราชการทหาร ส่วนราชการพลเรือน และภาคเอกชนที่จะร่วมกันขับเคลื่อนกิจการ

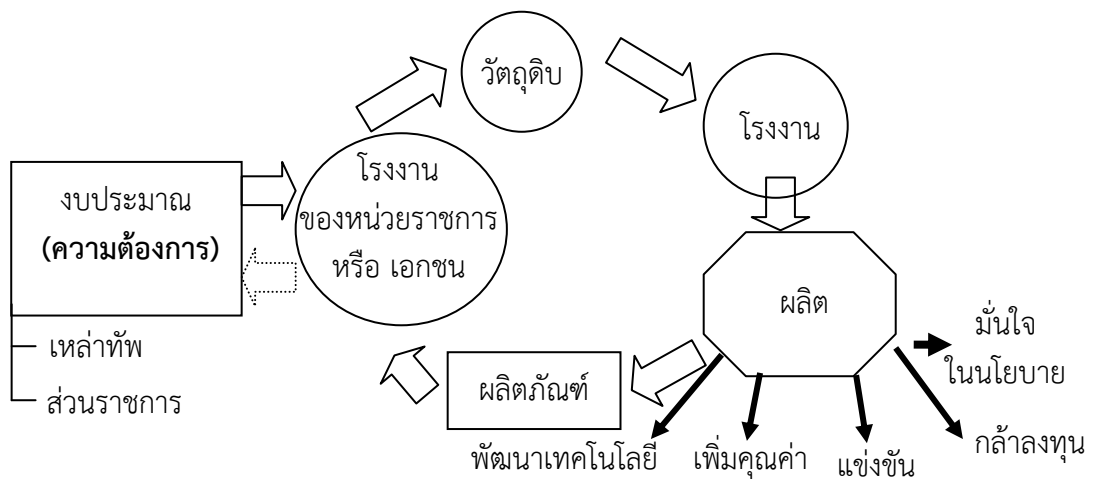
จากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม ประกอบยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ปัญหาหลักคือ ระบบบริหารจัดการงบประมาณ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ ทำให้ได้ข้อสรุป ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ

ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ตามที่ได้กำหนดในยุทธศาสตร์การพัฒนาของกระทรวงกลาโหม รวมถึงแผนที่นำทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีความเป็นไปได้อย่างไร เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุด ในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ หากจะให้การการพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นไปตามแผน ส่งผลดีในภาพรวม จำเป็นต้องคำนึงถึงระบบบริหารจัดการงบประมาณเป็นอันดับแรกด้วยการปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

วงจรการผลิตที่จะทำให้ภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งเป็นฐานการผลิต เปิดสายการผลิตได้ ก็ต่อเมื่อเริ่มต้นด้วย การจัดสรรงบประมาณ หรือมีความต้องการเกิดขึ้นตามภาพ

แผนภาพที่ ๕ - ๑ การดำเนินการวิธีเพื่อให้มาซึ่งผลิตภัณฑ์

ดังนั้นปมเงื่อนของการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการงบประมาณ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในอนาคตต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าว เห็นควรดำเนินการการบริหารงบประมาณ ดังนี้
กลไกงบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ การปรับระบบ

งบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมโดยกำหนดให้มีการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ และผลกระทบทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดแผนการดำเนินงานแบบต่อเนื่อง มีแผนงานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรม ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์หลัก และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมการจัดสรรงบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับการปรับเปลี่ยนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่มีจุดประสงค์ให้การวิจัยและนวัตกรรมสามารถปลดล็อกปัญหาของภาคอุตสาหกรรม ตอบโจทย์ประเทศ ตอบโจทย์สังคม และเอกชนได้ ดังนั้นประเด็นการวิจัยและนวัตกรรมจะต้องเป็นเรื่องที่มีศักยภาพมีเป้าหมายชัดเจน และสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้ในวงกว้าง โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณ แบ่งออกออกเป็น ๔ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

เพื่อขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม มีผลกระทบทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในทางเศรษฐกิจชัดเจนปลดล็อกปัญหาของประเทศ สร้างประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จึงกำหนดแผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ (Spearhead Research and Innovation Program) โดย ในระยะเริ่มต้นเพื่อให้มีผลลัพธ์ (Outcome) ในระยะ ๓-๕ ปี ทั้งนี้ แผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญจะได้รับการทบทวนและปรับปรุงเป็นระยะ ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อให้ก้าวทันต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งนอกจากการกำหนดขอบเขตของการวิจัยและนวัตกรรมในแผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์นี้ หน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมยังสามารถเสนอแผนงานวิจัยและนวัตกรรมสำคัญ และแผนงานหรือโครงการวิจัยอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมฯ นี้ ได้

การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมอย่างเป็นรูปธรรม ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ จะต้องให้ความสำคัญกับ

๑. ปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

๒. ตลาดเชิงรุก ที่จะต้องมีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ทั้งในเรื่องการผลิต การจำหน่าย และการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายตลาด เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกภูมิภาคทั่วโลก

เปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำข้อดี หรือจุดแข็งมาเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย และต่างประเทศ ทำให้ได้รับรู้หลักการ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พร้อมทั้งแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยในการส่งเสริมและเสริมบทบาทให้ภาคเอกชน ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

โดยสรุปแล้ว ข้อจำกัดของโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ คือ บทบาทของภาครัฐที่มีผลเกี่ยวเนื่องที่สัมพันธ์กับภาคเอกชน คือ

๑. การผลักดันนโยบายกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้มีผลในทางปฏิบัติ การสนองตอบต่อนโยบาย ยังไม่สามารถสนองตอบในการควบคุม ประสานงาน กำกับดูแล และนำผลการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาชั้นสูง เช่น มติสภากลาโหม, ครม. ไปปฏิบัติ

๒. กฎหมาย ระเบียบ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานกับภาคเอกชน หรือการบริหารงานเชิงธุรกิจ ยังเป็นกรอบที่ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน

๓. ทิศนคติ มุมมองระหว่างภาครัฐและเอกชน ยังไม่มองภาพของผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ภาครัฐยังมีมุมมองในแง่ของส่วนราชการที่จะต้องควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแล ภาคเอกชนเป็นหลัก ส่วนภาคเอกชนจะมองในแง่เชิงธุรกิจมิติเดียว ทำให้การประสานงาน ความเข้าใจที่จะประสานประโยชน์ให้เกื้อกูลทั้งสองฝ่าย เพื่อจะนำไปสู่ผลประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ยังเป็นความขัดแย้งกันอยู่

๔. การแทรกแซง ตลอดจนการแข่งขันด้านการตลาดยังมีสูง มีผลกระทบให้บริษัทซึ่งได้ลงทุนร่วมวิจัย พัฒนา ตั้งแต่ต้น เมื่อผลงานสำเร็จถูกแทรกแซงด้านการตลาด ไม่สามารถดำเนินการต่อเนื่องเมื่อจะต้องผลิตออกมาขาย ทำให้ไม่มีจุดเริ่มต้นในการผลิต คือใบสั่งซื้อ

๕. ข้อจำกัดด้านการตลาด คือ มีตลาดเฉพาะในส่วนของเหล่าทัพ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่วนราชการพลเรือน ทำให้มีผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชน ความก้าวหน้าในการปรับปรุงพัฒนา

๖. ภาคเอกชน ยังต้องการความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกรรมวิธีที่เกี่ยวข้องกับส่วนต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้การทำงานไม่ซ้ำซ้อน ลดเวลาในการทำงาน ประสานการปฏิบัติให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

๗. ภาคเอกชนยังประสบกับสภาพคล่องในการลงทุน

๘. การดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังไม่สามารถเป็นจุดศูนย์กลางรวมพัฒนาอุตสาหกรรมหลัก หรือกระตุ้นให้เอกชนมีความตื่นตัว เสมือนเป็นนิเวศลิสต์ที่จะดึงดูดการลงทุนที่เป็นอุตสาหกรรมรองรับอุตสาหกรรมหลัก เพื่อให้เกิดการผลิตวัสดุภายในประเทศ ลักษณะของอุตสาหกรรมขนาดย่อม ซึ่งจะเป็นฐานที่แข็งแกร่งภายในประเทศในการระดมสรรพกำลังทางทหารต่อไป

การดำเนินงานโดยส่วนราชการกระทรวงกลาโหม โดยใช้เงินทุนหมุนเวียนดำเนินการ มีปัญหาอุปสรรคมากมายได้แก่

๑. งบประมาณที่ได้รับในการผลิตมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถที่จะขยายกำลังการผลิตได้เต็มขีดความสามารถ ทำให้กำลังพลขาดทักษะในการผลิตอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งไม่ได้รับความสนใจในการวิจัยและพัฒนา เพื่อดำรงไว้หรือต่อยอดผลิตภัณฑ์

๒. ปัญหาเรื่องคุณภาพของผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้ซื้อไม่มีความเชื่อถือในคุณภาพ

๓. ปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากโครงสร้างการจัด และระเบียบราชการมีข้อจำกัดในการดำเนินการ จึงทำให้การกำหนดตลาดหรือการผลิตในอนาคตเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก และไม่สามารถพยากรณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ทบ., ทอ. และ ทร.แล้ว การขยายตลาดเพื่อไปสู่การขายให้กับต่างประเทศก็มีข้อจำกัดด้านกฎ ระเบียบ เช่นกัน

๔. การบริหารจัดการที่ติดขัดต่อกฎ ระเบียบของทางราชการ ทำให้การแก้ไขปัญหา ข้อขัดข้องต่าง ๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที และไม่สามารถที่จะบริหารงานเชิงรุกได้

๕. มีการสลับโยกย้ายกำลังพลบ่อย ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง และบางครั้งได้กำลังพลที่ไม่ตรงตามสายงานและความชำนาญ

โรงงานของทหารในปัจจุบันเสมือนยังไม่สามารถตอบสนองอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้อย่างเต็มที่ บางครั้งเป็นภาระต่อภาระที่จะดำรงสภาพให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของเหล่าทัพได้

ดังนั้น การสรรหา การจัดหายุทโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนเหล่าทัพ หรือความสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้ด้วยการลดภาระการผลิตของโรงงานเหล่าทัพโดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศ ในกิจการอุตสาหกรรมทหาร หรืออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยใช้ข้อดี หรือจุดแข็งอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ มาเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย เป็นแนวทางจัดตั้งองค์กรกลางในรูปแบบหน่วยงานอิสระให้สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกับภาคเอกชน การตลาด เทคโนโลยี ต่างประเทศ ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น ๕ ส่วน คือ

๑. ส่วนสนับสนุนเงินทุน

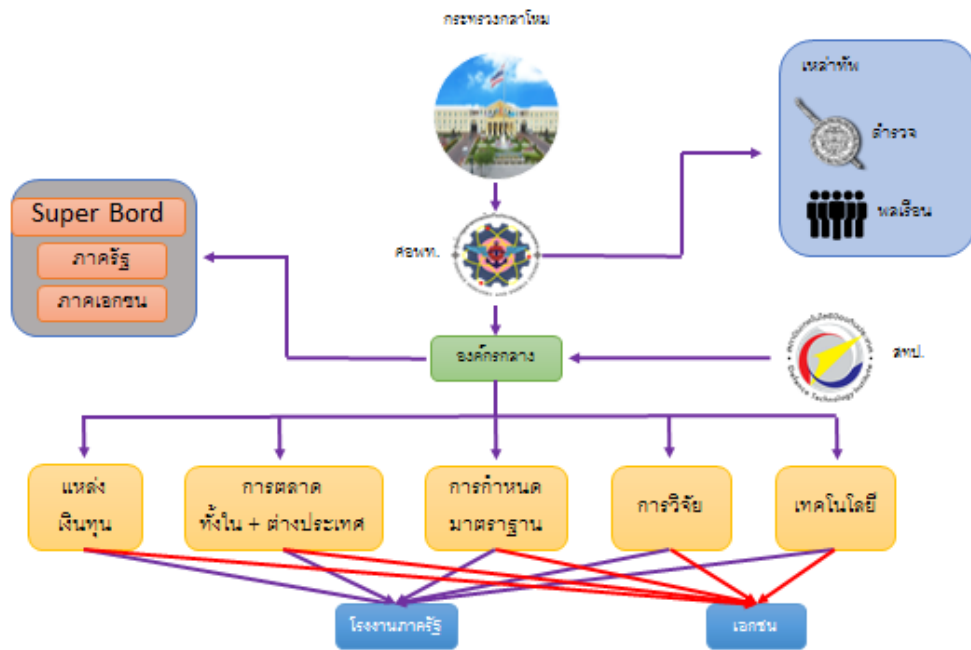
๒. ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ

๓. ส่วนกำหนดมาตรฐานยุทโธปกรณ์ (กลาง)

๔. ส่วนการวิจัยและพัฒนา

๕. ส่วนเทคโนโลยี

แผนภาพที่ ๕-๒ โครงสร้างองค์กรกลางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม

กำหนดองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่ของโครงสร้างของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม เพื่อให้ภาคเอกชนภายในประเทศของประเทศไทยสามารถเป็นฐานการผลิตหลักด้านกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของ องค์กรกลาง ให้เป็นกลไกเชิงนโยบาย (Policy Board) ที่มีบทบาทในการชี้นำทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมากขึ้นของประเทศมากขึ้น จากเดิมที่มีลักษณะเป็นกลไกประสานงานการพัฒนา

แนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิต และจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล

เป้าหมายสุดท้าย การผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือให้ผู้ผลิตภาคเอกชน และ/หรือภาคเอกชนที่รัฐถือหุ้น (หน่วยงานรัฐไม่เป็นผู้ผลิต) โดยมีขั้นตอนในการกำหนดแนวทาง ดังนี้

๑. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๑ : พัฒนาโรงงานใน กระทรวงกลาโหม ให้มีประสิทธิภาพ มีมูลค่าเพิ่ม มีกำไร เพื่อให้ภาคเอกชนคุ่มค่าในการร่วมลงทุน และสามารถแปรรูปโรงงาน กระทรวงกลาโหมเป็นเอกชนได้ในที่สุด

๑.๑ เพิ่มอุปสงค์ให้โรงงานในกระทรวงกลาโหมผลิตยุทธโปกรณ์ได้เต็มขีดความสามารถ

๑.๑.๑ บูรณาการ/รวมการ/ยุบรวม โรงงานที่ผลิตยุทธโปกรณ์แบบเดียวกัน และที่กองทัพมีความจำเป็นต้องใช้งาน (รวมการจัดหา)

๑.๑.๒ เพิ่มความต้องการจัดหาวัตถุดิบของกองทัพ (และของภาครัฐอื่น) จากในประเทศ (กำหนดวัตถุดิบที่สามารถผลิตภายในประเทศไว้ในแผนพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ)

๑.๑.๓ หาดตลาดในประเทศและต่างประเทศ (จัดทำ ร่าง พ.ร.บ. ให้อำนาจกระทรวงกลาโหมทำการตลาดและขายผลิตภัณฑ์)

๑.๒ วิจัยพัฒนากระบวนการผลิต และ/หรือวิจัยพัฒนาวัตถุดิบในสายการผลิตให้มีเทคโนโลยีสูงขึ้น ที่ตอบสนองความต้องการของกองทัพ เพื่อเพิ่มมูลค่าและประสิทธิภาพของโรงงานในกระทรวงกลาโหม

๒. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๒ : หน่วยวิจัยของ กระทรวงกลาโหม ลงทุนวิจัยพัฒนาวัตถุดิบร่วมกับภาคเอกชนภายในประเทศ ที่โรงงานใน กระทรวงกลาโหม ไม่มีขีดความสามารถผลิต แต่เป็นความต้องการของกองทัพ (แผนพัฒนาขีดความสามารถ) เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม และขายในประเทศและต่างประเทศ (พ.ร.บ. ให้อำนาจ)

๓. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๓ : จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานวัตถุดิบระดับกระทรวง เพื่อกำหนด และ รับรอง มาตรฐานฯ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ แต่ต้องสร้างและยืนยันความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้/เหล่าทัพ ในด้านความปลอดภัยของวัตถุดิบที่ผลิตภายในประเทศ

เพิ่มบทบาทและยกระดับ คณะกรรมการมาตรฐานวัตถุดิบ

กระทรวงกลาโหม และกรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงกลาโหม

รวมทั้งปรับโครงสร้าง กรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงกลาโหม

๔. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๔ การรวมการจัดหาวัตถุดิบ ในระดับกระทรวง

๕. เป้าหมายระหว่างทางที่ ๕ การจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๑ กระบวนการวิจัยและพัฒนาที่นำไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๕.๒ ผลงานวิจัยของโรงงานในความควบคุม ของกระทรวงกลาโหม หรือภาคเอกชน ที่ผ่านมาตรฐานของ ทบ. และทดลองผลิตเพื่อนำไปทดลองใช้งาน

๖. การจัดทำ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยผลิต กระทรวงกลาโหม และ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยงานวิจัยกระทรวงกลาโหม ในการทำการตลาดและขายผลิตภัณฑ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ การดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม ของแต่ละยุทธศาสตร์หลัก จะประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้ จะต้องมียุทธศาสตร์ความสำเร็จ ดังนี้

๑. ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการแผนงานบูรณาการและแผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ (Spearhead program)

๒. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาสังคมในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ อย่างกว้างขวาง มุ่งเน้นการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกมิติ

๓. การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการนำเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ กับหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยการแปลงเป้าหมายและยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นเป้าหมายและแผนงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงาน

๔. การปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนทัศน์การพัฒนากระบวนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจากเดิมไปเป็นแบบใหม่ ที่มีทั้งวิธีการและเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

๕. การกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เป็นแนวทางหลักในการปรับปรุงมิติต่าง ๆ ในระบบวิจัยและนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณ บุคลากรโครงสร้างพื้นฐาน และอื่น ๆ

๖. การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ

๗. การสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศของการวิจัยและนวัตกรรมให้มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยงกัน เพื่อการใช้ประโยชน์ในทุกมิติ

๘. การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมอย่างเป็นรูปธรรม ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ จะต้องให้ความสำคัญ กับ

๘.๑ ปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

๘.๒ ตลาดเชิงรุก ที่จะต้องมีองค์การกลางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในเรื่องการผลิต การจำหน่าย และการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกภูมิภาคทั่วโลก

การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ทั้ง ๔ ยุทธศาสตร์สามารถอธิบายถึงปัจจัยความสำเร็จและความยั่งยืนของการดำเนินงานให้มีทิศทางที่ถูกต้องและชัดเจน หรือแนวทางปฏิบัติที่สามารถปรับปรุงการดำเนินงานให้ดีขึ้นตามระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งการนำผลการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขการดำเนินงานและการขับเคลื่อนไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และทบทวนยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกภาคส่วน ตามประเด็นยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณและกำกับติดตามให้เกิดผลตามเป้าหมายในเวลาที่กำหนด

ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ต่อแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม จะต้องเร่งขับเคลื่อนการใช้การวิจัยและนวัตกรรมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐ เพื่อนำพาประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง

สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และเกิดการเติบโตกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของ

๘๓

ประเทศไทยอย่างยั่งยืน โดยคาดว่าจะเกิดผลกระทบในภาพรวมของประเทศภายในปี ๒๕๗๙ ประกอบด้วย

๑. ประเทศไทยเป็นประเทศในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว และเป็นผู้นำในนวัตกรรมในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่มีศักยภาพ ในระดับภูมิภาคอาเซียน

๒. เกิดการบูรณาการการทำงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมระหว่างหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมโดยมีแผนงานวิจัยและนวัตกรรมขนาดใหญ่ที่ดำเนินการโดยหน่วยงานในภาคส่วนต่างๆ รองรับการแข่งขันที่สำคัญของประเทศ

๓. ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๒ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

ในส่วนของประเทศไทยก็มีขีดความสามารถในการผลิตยุทธโปกรณ์ประเภทต่างๆ เป็นจำนวนมาก ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังทั้งการสนับสนุนจากรัฐบาล และการแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัย อุตสาหกรรมยุทธโปกรณ์จะนำรายได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมาก และในขณะเดียวกันก็จะมีส่วนสนับสนุนอย่างสำคัญต่อการป้องกันประเทศโดยการพึ่งพาตนเองตามนโยบายของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาเหตุ/อุปสรรค และกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมในภาพรวม โดยได้วิเคราะห์ถึงยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ องค์กรกลางที่เหมาะสมทั้ง ๕ ส่วน ที่สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนืองรวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น หากมีผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ อาจจะทำการวิจัยในเรื่องแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมในหัวข้อ

๑. ปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

๒. ตลาดเชิงรุก ที่จะต้องมีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในเรื่องการผลิต การจำหน่าย และการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนือง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกภูมิภาคทั่วโลก

เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ, สำนักงาน. “กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ”. เอกสารประกอบการบรรยาย. ตุลาคม ๒๕๕๙.
- “โครงสร้างสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.dti.or.th>, 2559.
- ดำรงศักดิ์ ฐุสรานนท์, พันเอก. “ความหมายของยุทธศาสตร์”, วารสารยุทธศาสตร์ปริทัศน์. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๑, มกราคม - มิถุนายน ๒๕๓๗.
- “แผนที่นำทางเทคโนโลยีของสมาคมอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ (SIA)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikibooks.org/wiki/การสร้างแผนที่นำทาง>, 2001.
- “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.nesdb.go.th/ewt_news.php?nid=6420, ๒๕๑๘.
- “ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.nsc.go.th>, ๒๕๑๘.
- ศุภชัย พิศิษฐวานิช. “เงินทุนหมุนเวียน”, วารสารเสนาธิปไตย. ปีที่ ๓, กรกฎาคม - กันยายน ๒๕๒๙. หน้า ๕ - ๖.
- อนิรุจน์ มัสโอตี, พลโท. “แนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๖๐.
- อุทัย ชินวัตร, พลเอก. “แผนแม่บทการปฏิรูปกระทรวงกลาโหมและการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพไทย”. เอกสารประกอบการบรรยาย ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร, ๒๕๕๔.
- “Defence Technology and Resources Office”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.mindef.gov.sg>, 2018.
- “KOREA Defense Industry Association”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.kdia.or.kr/eng/main.do>, 2018.
- “Malaysia Industry Council for Defence”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://defencemalaysia.com>, 2018.

ภาคผนวก

ผนวก ก รายชื่อผู้ให้การสัมภาษณ์

๑. ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของ เอกชน พ.ศ.๒๕๕๐ จำนวน ๘ คน

๑.๑ คุณศรีสมบัติ มานู	กรรมการ บริษัท ไทยอามส์ จำกัด
๑.๒ คุณศุภชัย เอื้อวิทยา	กรรมการ บริษัท ใช้เอ็กซ์โพลซีฟส์ จำกัด
๑.๓ คุณวิเชียร บุญสุริยกิจจา	กรรมการ บริษัท บูลเล็ทมาสเตอร์ จำกัด
๑.๔ คุณสง่า เกียงคำ	กรรมการ บริษัท เนเรค แอมมูนิชั่น จำกัด
๑.๕ คุณอภิชาติ สมุทรเสน จำกัด	กรรมการ บริษัท อัสพรธรณ เอ็กซ์โพลซีฟ
๑.๖ คุณธรรตชาติรี สุขทวี	กรรมการ บริษัท ธรรตชาติ จำกัด
๑.๗ คุณกิตติศาสตร์ สิทธิประศาสน์	กรรมการ บริษัท รอยัล แอมมูนิชั่น จำกัด
๑.๘ คุณวิชิต ตรียกุล (ไทยแลนด์) จำกัด	ประธาน บริษัท พี.วี.เอ็กซ์โพลซีฟ

๒. ข้าราชการในสังกัด ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และพลังงาน ทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน ๓ คน

๒.๑ พลตรี จิรวินัย เดชจรัสศรี	รองเจ้ากรม การอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๒.๒ พลตรี กิติ ปัทมานนท์	เสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๒.๓ นาวาอากาศเอก รักชาติ พันธุ์ชาติ ปลัดกระทรวงกลาโหม	นายทหารปฏิบัติการ ประจำ สำนักงาน

๓. ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จำนวน ๒ คน

๓.๑ พลโท อนิรุจน์ มัสโอตี	อดีตรองเจ้ากรม การอุตสาหกรรมทหาร ฯ
๓.๒ พลโท จักรกริช จันเทร์มะ ทหาร ฯ	อดีตเสนาธิการ กรมการอุตสาหกรรม

ผนวก ข แบบการสัมภาษณ์

ผู้บริหารบริษัท / โรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงานผลิตอาวุธของเอกชน พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม ควรมีแนวแก้ไข ปรับปรุงอย่างไร
๓. กฎหมาย ระเบียบ และนโยบายในปัจจุบัน ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ควรมีแนวแก้ไข ปรับปรุงอย่างไร
๔. โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เอกชนเป็นฐานการผลิตหลักควรมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่อย่างไร
๕. ปัญหาอุปสรรคการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคือ
๖. ความต้องการมาร่วมลงทุนในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกับกองทัพไทย ท่านอยากให้ภาครัฐช่วยเหลือในเรื่องใด เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และสามารถดำเนินการในธุรกิจนี้ได้อย่างยั่งยืน
๗. ข้อเสนอแนะ

ข้าราชการในสังกัด กระทรวงกลาโหม , ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ พนักงานทหาร ที่มีความรู้ในเรื่องกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

๑. กิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่กองทัพไทย เคยร่วมดำเนินการกับภาคเอกชน มีปัญหา หรืออุปสรรคที่สำคัญอะไรบ้าง
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ ควรมี Road Map เช่นไร
๓. โครงสร้างระบบงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสมหรือไม่
๔. โครงสร้างอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้เอกชนเป็นฐานการผลิตหลักควรมีองค์ประกอบ อำนาจหน้าที่อย่างไร
๕. ปัญหาอุปสรรคการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยคือ
๖. ข้อเสนอแนะ

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี เอกชัย หาญพูนวิทยา
วัน เดือน ปีเกิด	๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๖
การศึกษา	โรงเรียนสาธิตรามคำแหง มัธยมศึกษาปีที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๒๒ โรงเรียนเตรียมทหารปีที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๒๕ โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า พ.ศ. ๒๕๓๐
ประวัติการทำงานโดยย่อ	
	พ.ศ.๒๕๓๔ ผู้บังคับชุดปฏิบัติการรบพิเศษ กองร้อยรบพิเศษ กองพันรบพิเศษที่ ๒ กรมรบพิเศษที่ ๕
	พ.ศ.๒๕๔๓ หัวหน้าแผนกกรมยุทธการทหารบก
	พ.ศ.๒๕๕๐ ผู้ช่วยทูตฝ่ายทหารบก ประจำสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงย่างกุ้ง
	พ.ศ.๒๕๕๗ รองผู้อำนวยการโรงงานวัตถุทหาร กรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศและพลังงานทหาร
	พ.ศ.๒๕๕๘ เสนาธิการกรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ พลังงานทหาร

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม
ผู้วิจัย พลตรี เอกชัย หาญพูนวิทยา **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 60
ตำแหน่ง รองเจ้ากรมการอุตสาหกรรมทหาร ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและ
พลังงานทหาร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากการทบทวนและวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมความมั่นคง พบว่า สภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงของโลกมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปสู่ระบบหลายขั้วอำนาจ และใช้กลไกความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ในรูปแบบต่าง ๆ เป็นเครื่องมือ ตลอดจนมีการขึ้นนโยบายและอ้างอิงประเด็นสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความขัดแย้งด้านอุดมการณ์และความเชื่อทางด้านศาสนา ซึ่งในส่วนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีการให้ความสำคัญกับการดำเนินการในกรอบความร่วมมืออาเซียนเพิ่มขึ้น โดยมีการแทรกแซงจากประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ เพื่อถ่วงดุลอำนาจระหว่างกัน สำหรับภายในประเทศนั้น สถานการณ์ความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงมีอยู่ รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ที่มาจากภัยคุกคามที่ไม่ใช่ทางทหารด้วย

นโยบายด้านความมั่นคงของรัฐบาล ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงของรัฐและการต่างประเทศ ตามข้อ 2.3 ระบุว่า “การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพ และระบบป้องกันประเทศให้ทันสมัย มีความพร้อมในการรักษาอธิปไตยและผลประโยชน์แห่งชาติ ปลอดภัยจากภัยคุกคามทุกรูปแบบ ส่งเสริมและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การป้องกันประเทศ ตลอดจนการวิจัยและพัฒนา และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์ สามารถบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ พร้อมทั้งนำศักยภาพของกองทัพในยามปกติ มาสนับสนุนการพัฒนาประเทศ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และการรักษาความมั่นคงภายใน โดยมุ่งระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่น ภูมิภาค และนานาชาติ โดยเฉพาะ อาเซียน และประชาคมโลก ให้สามารถดำเนินงานร่วมกันเป็นเครือข่ายได้” การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยบูรณาการขีดความสามารถของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งใช้ประโยชน์จากความร่วมมือในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อนำไปสู่การพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธยุทโธปกรณ์รายการที่จำเป็นพัฒนากิจการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการป้องกันประเทศ ให้ทัดเทียมกับประเทศในภูมิภาค และสามารถสนับสนุนการพึ่งพาตนเองของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสารและกิจการอวกาศ โดยเน้นให้เกิดการบูรณาการความเป็นมาตรฐาน ความมั่นคงปลอดภัยและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารภายในกระทรวงกลาโหม และความสามารถในการรับมือสงครามไซเบอร์” ซึ่งนโยบายดังกล่าวสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจตาม

น โ ย บ ำ

Thailand 4.0 ของรัฐบาล ในภาพรวมกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย ในปัจจุบันยังอยู่ในระยะเริ่มต้น มีขีดความสามารถเพียงเพื่อการซ่อมบำรุง หรือเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็กในการสร้างอาวุธยุทโธปกรณ์บางประเภทสนับสนุนให้แก่กองทัพเท่านั้น หากพิจารณาจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในสังกัดกระทรวงกลาโหม มีจำนวน 48 โรงงาน โดยอยู่ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม 8 โรงงาน กองบัญชาการกองทัพไทย 1 โรงงาน กองทัพบก 21 โรงงาน กองทัพเรือ 7 โรงงาน กองทัพอากาศ 12 โรงงาน นอกจากนี้ ยังมีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาคเอกชนอีกจำนวน 60 บริษัท ซึ่งส่วนมากเป็นบริษัทที่ซ่อมแซม ปรับปรุง หรือผลิตยุทโธปกรณ์ทางทหารบางประเภท อาทิ วัตถุระเบิด เชื้อประทุ กระสุนปืน รถยนต์ที่นึ่งกันกระสุน ยานพาหนะ เสื้อเกราะป้องกันกระสุน แอมโมเนียมไนเตรส ไนโตรเซลลูโลส รวมถึงอุตสาหกรรมต่อและซ่อมเรือ ซึ่งบริษัทเหล่านี้ส่วนมาก ยังไม่มีขีดความสามารถสูงพอที่จะส่งออกสินค้าหรือแข่งขันในตลาดสากลได้

ตามที่รัฐบาลมีความมุ่งหวังให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลาง (Middle Income Trap) ไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว จำเป็นต้องมีการกำหนดกลุ่มอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ชัดเจน รวมทั้งมีมาตรการสนับสนุนเพื่อชักจูงการลงทุนในประเทศไทยด้วย โดยในช่วงปี พ.ศ. 2549-2557 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวของการลงทุนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 2 ต่อปี และมีอัตราการขยายตัวของ GDP เฉลี่ยเพียงร้อยละ 3.4 ต่อปี ซึ่งอัตราการขยายตัวดังกล่าวอยู่ในระดับต่ำไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระยะถัดไปได้

ดังนั้น รัฐบาลจึงได้กำหนด 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจเพื่ออนาคต (New Engine Growth) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2558 ซึ่งประกอบด้วย 5 อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) และ 5 อุตสาหกรรมอนาคต (New S-Curve) ต่อมาเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 นายกรัฐมนตรีได้กรุณาสั่งการเพิ่มเติมในที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก หรือ อีอีซี ให้เพิ่มเติมเรื่องอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายอีก 1 อุตสาหกรรม เป็นอุตสาหกรรมที่ 11 หรือ S-Curve 11 โดยมอบหมายให้กระทรวงกลาโหม กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ร่วมพิจารณาสนับสนุนสำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ นั้น แบ่งออกเป็น 3 ระดับได้แก่

1. First Tier คือ กลุ่มประเทศที่จัดอยู่ในกลุ่มประเทศชั้นนำที่มีอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ
2. Second Tier คือ กลุ่มประเทศที่มีอุตสาหกรรมครบวงจร แต่ยังไม่สามารถพัฒนาองค์ความรู้ต่อยอดได้ถึงระดับสูงสุดด้วยข้อจำกัดบางประการ
3. Third Tier เป็นประเทศที่มีความสามารถผลิตยุทโธปกรณ์ได้เพียงบางส่วน เช่น การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศที่ดีที่สุด คือ การทำ C&D (Copy and Development)

ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในประเภท Third Tier อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่เป็นโอกาสและมีศักยภาพที่จะสร้างและพัฒนาให้ตอบสนองตรงตามความต้องการด้านยุทโธปกรณ์ของกองทัพ และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งหลายประเทศในโลก รวมถึงประเทศอาเซียน เช่น มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์

ได้พัฒนาอุตสาหกรรมด้านนี้อย่างจริงจัง เพราะนอกจากจะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ และสร้างงานให้แก่ประชาชนเช่นเดียวกับอุตสาหกรรมประเภทอื่นแล้ว ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในด้านการทหารของชาติอีกด้วย นอกจากนี้การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 แล้วนั้น การบูรณาการความร่วมมือระหว่างส่วนราชการในการสนับสนุน การวิจัยพัฒนาและอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ บนพื้นฐานความต้องการที่แท้จริงตามขีดความสามารถ ความเชี่ยวชาญและศักยภาพของส่วนราชการ มีความสำคัญต่อการดำเนินการให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากการกำหนดเป้าหมายแล้ว การแบ่งมอบความรับผิดชอบ การสนับสนุน การปฏิรูปในแต่ละระยะที่ชัดเจน โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี สำหรับใช้เป็นแผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ กระทรวงกลาโหม หน่วยงานภาครัฐที่มีความคล่องตัวในการบริหาร การจัดการ เช่น สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) และผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยมีแรงผลักดันที่สำคัญ อาทิ นโยบายรัฐบาลสนับสนุนจากกองทัพ เทคโนโลยีที่เกิดจากการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม รวมถึงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่กำหนดกรอบอำนาจหน้าที่ ที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างมั่นคงที่ยั่งยืนต่อไป โดยแผนที่นำทาง แบ่งขั้นตอนการปฏิบัติได้ 4 ห้วง ดังนี้

ห้วง พ.ศ. 2560 - 2564 มุ่งปฏิรูปกระบวนการกำหนดความต้องการขีดความสามารถของกองทัพ และการจัดทำโครงการ/แผนงานเพื่อจัดหาขีดความสามารถในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ จัดตั้งองค์กรกลางเพื่อกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ในระดับที่ส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ และการรับประกันความปลอดภัยของผู้ใช้งาน รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนรวมกลุ่มเป็นสมาคมหรือองค์กรรูปแบบอื่น และเข้าร่วมกับภาคอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ห้วง พ.ศ. 2565 - 2569 มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการภาคเอกชน โดยมีสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เป็นแกนนำที่เสริมสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศตามความต้องการของกองทัพไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรมโดยภาคเอกชน ทั้งการใช้งานทางทหารและการดัดแปลงต่อยอดเพื่อการใช้งานทางพลเรือน

ห้วง พ.ศ. 2570 - 2574 มุ่งส่งผ่านการผลิตและซ่อมบำรุงยุทธโธปกรณ์ โดยภาครัฐไปสู่ภาคเอกชนโดยสมบูรณ์ กำหนดนโยบายรัฐบาลที่ส่งเสริมการลงทุนด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้ภาคเอกชนภายในประเทศเป็นหุ้นส่วนสำคัญของกระทรวงกลาโหม ในการพัฒนาขีดความสามารถกองทัพเพื่อการป้องกันประเทศและการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม ด้วยการส่งเสริมการส่งออกยุทธโธปกรณ์ที่เหมาะสม

ห้วง พ.ศ. 2575 - 2579 มุ่งให้เกิดความยั่งยืนโดยภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตยุทธโธปกรณ์ในชนิดและประเภทที่เหมาะสม ให้แก่ประเทศในอาเซียนและภูมิภาคอื่นๆ

จากแผนที่นำทางหรือ Roadmap ดังกล่าว ทุกห้วงมีความสำคัญและมีความเชื่อมโยงกัน หากห้วงแรก (พ.ศ.2560-2564) ประสบความสำเร็จก็จะขับเคลื่อนห้วงต่อ ๆ ไปบรรลุผลตามที่ตั้งไว้ โดยมุ่งเน้นปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคหรือเป็นความเสี่ยง พิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหา ซึ่งปัจจัยที่อาจเป็นอุปสรรคอาจเกิดจากทั้งองค์ประกอบภายใน เช่น กฎหมายที่ล้าสมัยไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินการที่คล่องตัวการรับประกันคุณภาพผลิตภัณฑ์ ฯลฯ และองค์ประกอบภายนอก เช่น การแข่งขันด้านกลไกทางตลาดการยอมรับคุณภาพของผู้ซื้อหรือผู้ใช้ เป็นต้น

โดยที่สุดแล้ว ภาครัฐและภาคเอกชนจะต้องร่วมมือกันเสริมสร้างความแข็งแกร่งทั้งภายในและภายนอก ผลักดันขับเคลื่อนให้ระบบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความมั่นคง มีความตื่นตัวและมีมาตรฐานและทิศทางในแนวทางเดียวกัน การที่จะต้องสร้างความร่วมมือที่แข็งแกร่ง นโยบายที่เป็นรูปธรรมปฏิบัติได้ในการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย จำเป็นต้องวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 และแผนที่นำทาง Roadmap เปรียบเทียบ การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ เพื่อให้กิจการอุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศของประเทศไทยเจริญก้าวหน้า ทัดเทียมกับประเทศที่เจริญ จึงเป็นจุดสนใจที่ทำให้ผู้วิจัย มีความต้องการทราบถึงแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ให้เป็นรูปธรรมที่จะช่วยผลักดันให้ภาคเอกชนสามารถเป็นฐานการผลิตด้านกิจการอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศให้กับกระทรวงกลาโหมได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอนาคต ว่าเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน ประเทศไทยจะสามารถดำรงขีดความสามารถในการป้องกันประเทศได้ด้วย ตนเอง และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับประเทศสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกัน ประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม โดยวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงหรืออุปสรรคที่อาจบั่นทอนมิให้การพัฒนา อุตสาหกรรมป้องกันประเทศไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำข้อดี หรือจุดแข็งมาเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถใน การผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศใน ประเทศไทยและต่างประเทศ โดยศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์สภาพปัญหา ปัจจัยพื้นฐาน ความร่วมมือกับภาคเอกชน การรับรองมาตรฐานโดยสากล
2. ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 และแผนที่นำทาง Roadmap เพื่อเป็นแนวทางในการ ดำเนินกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต่อไป ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้กำหนดขอบเขตการ ขับเคลื่อนการดำเนินการในห้วงแรก (พ.ศ. 2560 - 2564) เป็นหลัก
3. ศึกษาแผนแม่บทอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พ.ศ. 2558 - 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างระบบงานที่เหมาะสมกับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยมีขั้นตอนการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Literature) ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยการเจาะลึกในแนวความคิดและหลักการในการปฏิบัติ
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Literature) ได้แก่ การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติ กฎหมาย บทความ การเปรียบเทียบกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศไทย และต่างประเทศ และการกำหนดประเด็นในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้มีความชัดเจน และแปลงไปสู่การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม

ผลการวิจัย

ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 และแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ตามที่ได้กำหนดในยุทธศาสตร์การพัฒนาของกระทรวงกลาโหม รวมถึงแผนที่นำทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ มีความเป็นไปได้อย่างไร เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุด ในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ หากจะให้การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเป็นไปตามแผน ส่งผลดีในภาพรวม จำเป็นต้องคำนึงถึงระบบบริหารจัดการงบประมาณเป็นอันดับแรกด้วยการ **ปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม**

ดังนั้นปมเงื่อนไขของการส่งเสริมภาคเอกชน คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้เกิดจุดเริ่มต้น คือ ความต้องการงบประมาณ เพื่อจะทำให้เกิดสายการผลิตต่อไป เมื่อเกิดวงจรการผลิตได้ ภาคเอกชนจะมีความมั่นใจในนโยบายที่ต่อเนื่อง กล้าลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี การเพิ่มคุณค่าของผลิตภัณฑ์จะตามมา และเกิดการแข่งขันในด้านการตลาด ขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์ในอนาคตต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าว เห็นควรดำเนินการการบริหารงบประมาณ ดังนี้

กลไกงบประมาณเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 และเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมการจัดสรรงบประมาณการวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกับการปรับเปลี่ยนระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศที่มีจุดประสงค์ให้การวิจัยและนวัตกรรมสามารถปลดล็อกปัญหาของภาคอุตสาหกรรม ตอบโจทย์ประเทศ ตอบโจทย์สังคม และเอกชนได้ ดังนั้นประเด็นการวิจัยและนวัตกรรมจะต้องเป็นเรื่องที่มีศักยภาพมีเป้าหมายชัดเจน และสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้ในวงกว้าง โดยกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 เป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณ แบ่งออกออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน บุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ

แผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

1. ปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

2. ตลาดเชิงรุก ที่จะต้องมีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในเรื่องการผลิต การจำหน่าย และการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกภูมิภาคทั่วโลก

เปรียบเทียบการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ เพื่อนำข้อดี หรือจุดแข็งมาเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย และต่างประเทศ ทำให้ได้รู้หลักการ และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ พร้อมทั้งแนวทางปรับปรุงโครงสร้างระบบงานกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ในการส่งเสริมและเสริมบทบาทให้ภาคเอกชน ต่อการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ดังนั้น การสรรหา การจัดหายุทธโธปกรณ์เพื่อสนับสนุนเหล่าทัพ หรือความสามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้การพึ่งพาตนเอง ลดการนำเข้า ไม่สะสมเกินความจำเป็น แต่สามารถระดมได้เมื่อเผชิญกับสภาวะฉุกเฉิน ทั้งหมดนี้จะเป็นไปได้ด้วยการลดภาระการผลิตของโรงงานเหล่าทัพโดยการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างกระทรวงกลาโหมกับภาคเอกชนในประเทศ ในกิจการอุตสาหกรรมทหาร หรืออุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยใช้ข้อดี หรือจุดแข็ง อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศต่าง ๆ มาเป็นแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย เป็นแนวทางจัดตั้งองค์กรกลางในรูปแบบหน่วยงานอิสระ ให้สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเชื่อมต่อกับภาคเอกชนการตลาดเทคโนโลยี ต่างประเทศ ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ โดยแบ่งเป็น 5 ส่วน คือ

1. ส่วนสนับสนุนเงินทุน
2. ส่วนการตลาดในประเทศ และต่างประเทศ
3. ส่วนกำหนดมาตรฐานยุทธโธปกรณ์ (กลาง)
4. ส่วนการวิจัยและพัฒนา
5. ส่วนเทคโนโลยี

แนวทางการสนับสนุนภาคเอกชนของไทย ให้มีขีดความสามารถในการผลิตและจำหน่ายให้แก่ผู้ใช้ภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีการรับรองมาตรฐานสากล

เป้าหมายสุดท้าย การผลิตอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ คือให้ผู้ผลิตภาคเอกชนและ/หรือภาคเอกชนที่รัฐถือหุ้น (หน่วยงานรัฐไม่เป็นผู้ผลิต) โดยมีขั้นตอนในการกำหนดแนวทาง ดังนี้

1. เป้าหมายระหว่างทางที่ 1 : พัฒนาโรงงานใน กระทรวงกลาโหม ให้มีประสิทธิภาพ มีมูลค่าเพิ่ม มีกำไร เพื่อให้ภาคเอกชนคุ้มค่าในการร่วมลงทุน และสามารถแปรรูปโรงงาน กระทรวงกลาโหมเป็นเอกชนได้ในที่สุด

2. เป้าหมายระหว่างทางที่ 2 : หน่วยวิจัยของ กระทรวงกลาโหม ลงทุนวิจัยพัฒนา ยุทธโศปกรณ์ร่วมกับภาคเอกชนภายในประเทศ ที่โรงงานใน กระทรวงกลาโหม ไม่มีขีดความสามารถผลิต แต่เป็นความต้องการของกองทัพ (แผนพัฒนาขีดความสามารถ) เพื่อนำไปสู่การผลิตเชิงอุตสาหกรรม และขายในประเทศและต่างประเทศ (พ.ร.บ. ให้อำนาจฯ)

3. เป้าหมายระหว่างทางที่ 3 : จัดตั้งสำนักงานมาตรฐานยุทธโศปกรณ์ระดับกระทรวง เพื่อกำหนด และ รับรอง มาตรฐานฯ ที่ส่งเสริมอุตสาหกรรมภายในประเทศ แต่ต้องสร้างและยืนยันความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใช้/เหล่าทัพ ในด้านความปลอดภัยของยุทธโศปกรณ์ที่ผลิตภายในประเทศ

4. เป้าหมายระหว่างทางที่ 4 การรวมการจัดหายุทธโศปกรณ์ ในระดับกระทรวง

5. เป้าหมายระหว่างทางที่ 5 การจัดทำแผนพัฒนาขีดความสามารถกองทัพ ที่คำนึงถึงการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

6. การจัดทำ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยผลิต กระทรวงกลาโหม และ พ.ร.บ. ให้อำนาจหน่วยงานวิจัย กระทรวงกลาโหม ในการทำการตลาดและขายผลิตภัณฑ์ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ การดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรม ของแต่ละยุทธศาสตร์หลัก จะประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ได้ จะต้องมียุทธศาสตร์และเงื่อนไขความสำเร็จ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการแผนงานบูรณาการและแผนงานวิจัยและนวัตกรรมที่สำคัญ (Spearhead program)

2. การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และการยอมรับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาสังคม ในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ อย่างกว้างขวาง มุ่งเน้นการปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศในทุกมิติ

3. การสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการนำเป้าหมายและยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 กับหน่วยงานในระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ โดยการแปลงเป้าหมายและยุทธศาสตร์ชาติมาเป็นเป้าหมายและแผนงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมของหน่วยงาน

4. การปรับเปลี่ยนแนวคิดและกระบวนทัศน์การพัฒนากระบวนวิจัยและนวัตกรรมของประเทศจากเดิมไปเป็นแบบใหม่ ที่มีทั้งวิธีการและเป้าหมายที่ชัดเจนสอดคล้องกับยุทธศาสตร์

การพัฒนาประเทศ

5. การกำหนดให้ยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 เป็นแนวทางหลักในการปรับปรุงมิติต่าง ๆ ในระบบวิจัยและนวัตกรรม ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณ บุคลากรโครงสร้างพื้นฐาน และอื่น ๆ

6. การปรับระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพ

7. การสร้างระบบข้อมูลสารสนเทศของการวิจัยและนวัตกรรมให้มีลักษณะบูรณาการและเชื่อมโยงกัน เพื่อการใช้ประโยชน์ในทุกมิติ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สาเหตุ/อุปสรรค และกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทยให้เป็นรูปธรรมในภาพรวม โดยได้วิเคราะห์ถึงยุทธศาสตร์การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2560 - 2579 องค์กรกลางที่เหมาะสมทั้ง 5 ส่วน ที่สามารถประสานหน่วยงานทั้งภายในกองทัพส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคเอกชน ตลอดจนสามารถกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อเนื่อง รวมทั้งผลักดันให้มีผลในทางปฏิบัติ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตหลักให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น หากมีผู้ที่สนใจในเรื่องนี้ อาจจะทำวิจัยในเรื่องแผนที่นำทาง Roadmap การพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหมในหัวข้อ

1. ปรับระบบบริหารจัดการงบประมาณวิจัยและนวัตกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม

2. ตลาดเชิงรุก ที่จะต้องมีองค์กรกลางในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศทั้งในเรื่องการผลิต การจำหน่าย และการวิจัย อย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อขยายตลาดเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทุกภูมิภาคทั่วโลก เพื่อหาคำตอบที่ดีที่สุดในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคเอกชนเป็นฐานการผลิตให้กับกิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต